A

Abao (dt) Óc bươu.

Abăn (dt) Cái chăn (mền). Msăm abăn: Đắp chăn; Abăn hmlei:

Chăn bông.

Abŭ (dt)Cái hũ.Adei (dt)Em.

Adĕ (dt) Hến.

Adham (dt) Một nhóm trong tộc người Êđê.

Adhan (dt) Cành. Adhan kyâo: Cành cây.

Adhei (dt) Trán. Adhei bai: Trán rộng.

Adiê (dt) Trời. Adiê hjan: Trời mưa.

Adiê không Nắng hạn. Adiê tlam Xế chiều.

Adih (đt) Kia. Sang kâo ti anôk adih: Nhà tôi chỗ kia; Hruê aguah

adih kâo đuế hiu: Sáng ngày kia tôi đi chơi.

Adôk (đgt) Còn. Kâo adôk prăk: Tôi còn tiền; Adôk hdĭp: Còn sống.

Adrăng (dt) Rom ra. Mkăm adrăng: Đống rom.

Adring (dt) Hiện nhà sàn. Ami kâo bhu mdiê ti adring: Mẹ tôi phơi

lúa ở hiện nhà sàn.

Adrŏk (dt) Con cóc.

Aduôn (dt) Bà (nội, ngoại).

Adŭ (dt) 1. Phòng. Adŭ pĭt: Phòng ngủ; Adŭ hriăm: Phòng học.

2. Lớp. Adŭ năm: Lớp 6; Adŭ pluh dua: Lớp 12.

3. Cái ô. Adŭ jŭ: Ô màu đen.

Adŭ bruă (dt) Văn phòng.

Adŭ gĭt gai bruă kiă kriê (dt) Phòng hành chính.

Adŭ tĭng yap (dt) Phòng kế toán.

Adŭng (dt) Mũi. Băng adŭng: Lỗ mũi.

Aê (dt) Ông (nội, ngoại).

Aê êa drao (dt) Bác sĩ. Aê êa drao jing pô mdrao klei ruă kơ jih jang

mnuih: Bác sĩ là người chữa bệnh cho mọi người.

Agam (tt) Loạn luân. Klei ngă agam jing soh hŏng klei bhiăn anak

Êđê: Loạn luân là hành động vi phạm phong tục của người

Êđê.

Agha (dt) Rễ. Agha kram: Rễ tre.

Aguah (trạng từ) Buổi sáng. Aguah ưm: Sáng sớm; Aguah mgi: Sáng mai;

Aguah mbruê: Sáng hôm qua.

Aguặt (dt) Con bọ cạp. Aguặt duc rua snăk: Bọ cạp đốt rất đau.

Ah (hư từ)

A. Kâo thao klei soh leh am ah: Con biết lỗi rồi mẹ a.

Ai (dt) Sức. Ai ktang: Sức mạnh.

Ai hriăm (dt) Học lực.

Ai êwa (dt) (tt) Khí thế, hơi sức. Phung lǐng kahan ruễ nao hŏng bŏ ai

êwa: Đoàn quân bước đi đầy khí thế; Amâo lŏ mâo ai

êwa: Không còn hơi sức.

Ai mǐn (đgt) Suy nghĩ. Tui si ai kâo mǐn: Theo tôi nghĩ.

Ajĭk (dt) Éch.

Ak (dt) Con quạ. Jǔ msĕ si ak: Đen như quạ.

Akăt (dt) Bụi (khóm). Akăt kram: Bụi tre.

Akâo (đgt) Xin. Akâo prăk: Xin tiền; Akâo êa mnăm: Xin nước uống.

Ala (dt) Con rắn. Ala knăl: Rắn giun; Ala mtah: Rắn lục.
Ala čar (dt) Tổ quốc. Ala čar Việt Nam: Tổ quốc Việt Nam.

Ala čar tač êngao (dt) Nước ngoài.

Alah (tt) Lười biếng. Alah mă bruă: Lười làm việc; Mnuih alah:

Người lười biếng.

Alah alan (tt) Uể oải. Mă bruă alah alan: Làm việc uể oải.

Ală (dt) Mắt. Pĭt ală: Nhắm mắt.

Ală kǐng (dt) Kính. Truă ală kǐng: Đeo kính.

Ală mmăt (tt) Cận thị. Ală mmăt kjham: Mắt cận thị nặng.

Alĕ, Aluĕ (đgt) Nhå. Alĕ djah êhăng: Nhå bã trầu.

Alê (dt) Le.

Alôk (đgt) Lột. Alôk boh bơr: Lột vỏ quả bơ.

Alum akâo (đgt) Cầu xin. Alum akâo kơ aê êa drao đru mdrao brei anak

kâo: Cầu xin bác sĩ cứu chữa con tôi.

Alum kkuh (đgt) Kính thủa.

Alum mpŭ (đgt) Trân trọng, kính trọng.

Alŭ (dt) Thôn, xóm.

Alŭ wăl (dt) Vùng.

Alŭ buôn prŏng Phố phường.

Alưñ (tt) Gớm. Alưñ bưn: Gớm giếc.

Am pul pui (dt) Bóng đèn. Am pul pui kmlă: Bóng điện.

Ama (dt) Bố (cha).

Amai (dt) Chị.

Amâo (pht) Không. Amâo mâo: Không có; Kâo amâo mâo prăk: Tôi

không có tiền; Amâo guôp: Không hợp.

Amâo dah (lt) Hay (hoặc). Kâo amâo dah ih nao: Tôi hay anh đi.

Amâo dưi Không thể, không được.

Amâo djŏ ai (tt) Không vừa lòng. Ñu mă bruă amâo djŏ ai amĭ ama: Nó

làm việc không vừa lòng bố mẹ.

Amâo djö knöng (trgt) Chẳng những. Amâo djö knŏng hriam hra kriang ôh, bia

dah mă bruă thâo mơh: Chẳng những chăm học mà còn

lao động giỏi.

Amâo kpă (tt) Bất chính. Klei ngă amâo kpă: Hành động bất chính.

Amâo klă mngač (tt) Bất minh. Mjẽ mjuk amâo klă mngač: Quan hệ bất minh.

Amâo răk (đgt) Bất cứ, không kể đến. Amâo răk kơ hlei: Bất cứ ai. Amâo

răk kơ ênoh: Bất cứ giá nào.

Amâo răk rai (hư từ) Bất diệt. Klei đaŏ knang amâo răk rai: Niềm tin bất diệt.

Amâo thâo knga (tt) Vô ơn. Mnuih amâo thâo knga: Người vô ơn.

Amâo mâo từ ư (đgt) Phản đối. Kâo amâo mâo từ ư bruă ñu ngă amâo djö: Tôi

phản đối anh ta làm việc không đúng.

Amiêt (dt) Cậu. Anei amiêt kâo: Đây là cậu tôi.

Amĭ (dt) Mẹ (má).

Amĭ ama hđeh (dt) Phu huynh.

Amlök (dt) Cám. Amlök čiêm ŭn: Cám lợn.

Amra (pht) Sẽ. Kâo amra nao: Tôi sẽ đi.

Amrak (dt) Con công. Rông amrak pioh dlăng: Nuôi công làm cảnh.

Amreč (dt) Ót. Sang kâo mâo pla amreč: Nhà tôi có trồng ớt.

Amung mtei (dt) Buồng chuối. Amĭ koh amung mtei: Mẹ chặt buồng chuối.

Amung mdiê (dt) Bông lúa.

Amung kngan (dt) Mu tay.

Amung ŭn (dt) Mom lon (heo).

Amuôn (dt) Cháu (cháu với cậu, bác là người anh, em trai của mẹ).

Amuôn, hriê kơ anei hŏng amiêt (awa): Cháu lại đây với

cậu (bác).

Ana I.(dt) Cây. Ana kneh: Cây mít. Ana truôl: Cây ổi.

II.(tt) Giống cái (từ dùng chỉ động vật giống cái). Ŭn ana:

Lợn nái; Mnŭ ana: Gà mái.

Anak (dt) Con (dùng cho người).

Anak ală (dt) Con ngươi.

Anak ĭ (dt) Trẻ sơ sinh.

Anak rai (dt) Con rồng.

Anal (dt) Con sâu nái.

Anal kŏ (dt) Cái gối.

Anăn I.(dt) Tên. Anăn kâo Nam: Tên tôi là Nam.

II.(đại từ chỉ định) Đó, đấy. Hlăk anăn: Hồi đó. Mỡng anei

kơ anăn amâo kbui ôh: Từ đây đến đó không xa.

Anăn kdruh (dt) Danh hiệu.

Anăp (giới từ) Trước. Ti anăp: Phía trước.

Anei (đt) Đây. Anei bĭng kâo: Đây là bạn tôi. Kâo mă bruă ti anei:

Tôi làm việc ở đây.

Aneh (dt) Dì.

Angĭn (dt) Gió. Angĭn dưr: Gió bắc. Angĭn đrŭng: Gió lốc, cơn lốc.

Angĭn êbŭ (dt) Bão.

Angưr (đgt) Ngẩng. Angưr kŏ: Ngẩng đầu.

Anghar (đgt) Ngáy. Pĭt anghar brok brok: Ngủ ngáy khò khò.

Anôk (dt) Nơi, chỗ, vị trí. Tar anôk: Khắp nơi; Amâo djặp anôk:

Không đủ chỗ; Djŏ anôk: Đúng vị trí.

Anôk dôk (dt) Nơi ở, chổ ở.

Anôk dôk êjai (dt) Nơi tạm trú.

Anôk mjưh (dt) Nơi dùng. Anôk mjưh êdeh: Bến xe.

Anôk mjưh mran (dt) Cảng.

Anuă (dt) Cái cưa.

Anŭng (dt) Túi. Anŭng hăt: Túi thuốc lá.

Anur (dt) Con dúi.

Anut (dt) Cái cúc áo. Sa boh anut: Một cái cúc.

Añŭ (dt) Hạt cườm (chuỗi). Kngan buh añŭ: Cổ tay đeo cườm.Añuê (dt) Chiếu. Lang añuê kơ adei pĭt: Trải chiếu cho em ngủ.

Añhuôr (đgt) Duỗi. Añhuôr jỡng čiăng đăm êgah: Duỗi chân cho đỡ

mổi.

Añhuih (đgt) Hỉ. Añhuih êa adŭng: Hỉ mũi.

Ao (dt) Áo. Ao kổ: Áo trắng. Ao hjan: Áo mưa.

Ap (đgt) Đè.

Ap gữ (đgt) Đàn áp.

Aprŏng (dt) Bác (chị của mẹ).

Ară anei (trgt) Hiện nay, bây giờ. Nao ară anei yơh: Đi luôn bây giờ.

Arăn (đgt) Rặn. Arăn kkiêng: Rặn sinh.

Arăng (đt) Người ta. Kâo hmữ arăng blǔ lu kơ ayŏng: Tôi nghe người

ta nói nhiều về anh.

Areh (dt) Con rệp. Areh kĕ ktăl êdi: Rệp cắn ngứa thật.

Ariêng (dt) Con cua.

Aruăt (dt) Gân, sợi. Sa aruăt bǔk: Một sợi tóc; Aruăt ariêng: Gân cốt.

Arul (dt) Họ của người Êđê.

Arup aram (dgt) De doa. Phung roh arup aram mdjiê jih mnuih buôn sang:

Bọn giặc đe dọa giết sạch dân làng.

Asăp (dt) 1. Lời. Asăp blǔ: Lời nói.

2. Khói. Asăp pui: Khói lửa.

Asăp mtrŭn (dt) Nghị quyết, nghị định, chỉ thị.

Asăr (dt) 1. Hạt, hột. Asăr mdiê: Hạt thóc (lúa); Asăr boh suai: Hột

soài.

2. Viên. Asăr phao: Viên đạn.

Aseh (dt) Con ngựa. Sang kâo mâo rông dua drei aseh kỗ: Nhà tôi

có nuôi hai con ngựa trắng.

Asâo (dt) Con chó. Rông dua drei asâo: Nuôi hai con chó.

Asei (dt) Thân, mình.

Asei mlei (dt) Thân thể, cơ thể. Asei mlei ê-un: Thân thể mềm mại.

Asei wah (dt) Lưỡi câu.

Atăt (đgt) Dẫn. Atăt ba kâo nao truh ti anôk ayŏng mă bruă: Dẫn tôi

đi đến nơi anh làm việc.

Atâo (dt) Người chết (thi hài người chết).

Ai tiê (dt) Tấm lòng.

Ai tiê jăk (dt) Sự tốt bụng, lòng tốt.
Ai tiê kriặng (tt) Chăm chỉ, siêng nặng.

Atŭt (dt) Đốt. Atŭt kram: Đốt tre; Atŭt kđiêng kngan: Đốt ngón tay.

Atŭt klang rŏng: Đốt sống.

Atiêng (dt) Nhánh. Atiêng êya: Nhánh gừng.

Awa (dt) Bác (anh trai và chị gái của bố). Awa Hồ: Bác Hồ.

Awak (dt) Cái thìa.

Awak boh (dt) Cái muôi (làm bằng tre).

Awan (dt) Khúc, đoạn (cây), dáng (người). Sa awan kbâo: Một khúc

mía. Ayŏng kâo dlông awan: Anh tôi dáng cao.

Awăt (tt) Yếu, đuối. Blu sa êwa awat yoh: Nói một hơi thì đuối.

Awăt êdu: Yếu đuối.

Ayŏng (dt) Anh. Ayŏng adei: Anh em.

Ayŏng khua (dt) Anh cå.

Ăl (đgt)Mắng, giận. Ăl kơ anak: Mắng đứa con. Ñu ăl kơ kâo: Nó giận tôi.Ăl čôñ (tt)Giận hòn.Ăm (đgt)Nướng. Ăm čim čiăng bi ksă: Nướng thịt cho chín.Ăp (đgt)1. Bịt. Ăp đǐng êa: Bịt ống nước.2. Áp. Ăp knga ti mtih: Áp tai vào vách.3. Chườm. Kdô pioh ăp: Túi chườm.Ăt (pht)1. Vẫn. Kâo ăt dôk ti anôk hđăp: Tôi vẫn ở chỗ cũ.

2. Cũng. Ñu ăt mĭn msĕ si kâo mơh: Nó cũng nghĩ như tôi; Ih lač snăn, kâo mĭn ăt djŏ mơh: Anh nói vậy, tôi nghĩ cũng phải.

 \mathbf{B}

Ba (đgt) Mang. Djă ba: Mang theo.

Ba tian (đgt) Mang bầu (có chửa dùng cho người).

Ba kđi (đgt) Bồi thường.

Bai (dt) Giổ. Bai dịah: Giổ rác.

Bai đih (dt) Nôi (em bé).

Ban (đgt) Trườn.

Bă (đgt) Đụng, chạm phải.

Băk (đgt) Đeo (vào cổ). Băk klei mah: Đeo dây chuyền vàng.

Bě (tht) Thôi! (ý hối thúc). Nao bě : Đi thôi!

Bê (dt) Dê (con vật). Bê knô: Dê đực; Ana bê: Dê mẹ.

Bhang (dt) Hè, hạ (mùa). Yan bhang: Mùa hè.

Bhañ (đgt) Hắt hơi.

Bhǐ (dt) Tên của một loài chim. Čĩm bhǐ: Chim phí.

Bhiăn (phó tử) Thường. Ñu bhiăn kgŭ êla: Nó thường dậy muộn.

Bhiâo (tt) Một lúc, (một lát). Guôn bhiâo: Đợi một lát.

Bhiâo hin (pht) Chóng vánh.

Bhiao riao rit Chốc lát, tức thì, thoáng qua.

Bhǐr (đgt)Ném.Bhǐt (tt)Rậm.

Bhǐt pum/bhǐt dliê (dt) Bụi rậm.

Bhôk gah (dt) Ngăn nhỏ ở gian trước nhà sàn Êđê.

Bhong bhong (đgt) Ào ạt. Khiả bhong bhong msẽ si klap: Ra ào ạt như mối.

Bhung aguah (trt) Suốt đêm. Mlam bhung aguah hlong amao pit: Suốt đêm

không ngủ.

Bhung bhang (tt) Sáng sủa.

Bi 1. (lt) Còn. Kâo nao mă bruă bi anak kâo dê nao sang hră:

Tôi đi làm còn con tôi đi học.

2. (trt) Phải. Bi nao mtam čiăng kơ hmao: Phải đi ngay

cho kip.

Bi ăl (đgt) Giận nhau.

Bi blǔ (đgt) Đàm thoại, đối thoại.

Bi čĭk (đgt) Vật nhau. Bi dỡk bi dria (tt) Rộn rã.

Bi êdah (đgt) Thể hiện, biểu hiện.

Bi hlǐ (tt) Hòa thuận.

Bi hdơr (đgt) Tưởng nhớ.

Bi khưi (đgt) Cách ly.

Bi kbưi (đgt)
Cách ly.

Bi kjặp (đgt)
Củng cố.

Bi kmiệk (đgt)
Ôm nhau

Bi lar (đgt)
Trau dồi.

Bi leh (đgt)
Hoàn thành.

Bi liê (đgt) Tiêu, xài

Bi lir (gt) Liền nhau (sát).

Bi lông 1. Thi (thi cử). Bi lông klei Êđê: Thi tiếng Êđê.

2. Đua. Bi lông êdeh: Đua xe.

Bi lui (đgt) Ly dị, bổ nhau

Bi mđi (đgt) Nâng cao. Bi mđi klei thâo săng: Nâng cao kiến thức.

Bi mǐn (đgt) Suy nghĩ. Bi mlih (đgt) Thay đổi.

Bi mtlaih (đgt) Giải thoát, giải phóng.

Bi ruễ (đgt) Kết thúc, bế giảng, bế mạc.

Bi rừng (đgt) Gây rối, nổi loạn.

Bi ŭk bi ăk (tt) Tấp nập (chỉ sự ồn ào, náo nhiệt ở chợ).

Bi yông (tt) Ý lại nhau.

Biêng (đgt) Đập. Čăm biêng: Đánh đập.

Biêr (tt)

1. Lùn. Jar mnuih biêr: Dáng người lùn.

2. Thấp. Ana kyâo biêr: Cây thấp.

Bih (dt) Thuộc nhóm dân tộc Êđê.

Bip (dt) Vịt. Bip knô: Vịt đực.

Bip êa (dt) Con vịt nước.

Bir (dt) Via hè. Êbat ti dlông bir êlan: Đi (bộ) trên via hè.

Biut (dt) Mây.

Blač (đgt) Mổ. Blač prôč êbeh: Mổ ruột thừa.

Blah I.(đgt)1. Bổ. Blah djuh: Bổ củi

2. Ché. Blah đrao: Ché nứa.

II. Từ dùng để đếm số cái, số tấm, số chiếc. Dua blah ao: Hai cái áo; Sa blah abăn: Một tấm chăn; Tlâo blah čhiăm:

Ba chiếc khăn.

Blang (đgt) Nổ (hoa). Mnga blang: Hoa nổ.

Blao (tt) Nhát.

Bliŭ I.(đgt). Lật. Êdeh bliŭ: Xe lật.

II.(dt). Lần. Êma bliữ, kjuh tal: Năm lần, bảy lượt.

Blô (tt) Bầu (bĩnh). Bổ blô: Mặt bầu bĩnh.

Blǔ (đgt) Nói. Blǔ êkǔt: Nói sau lưng; Blǔ lŏk luǎl: Nói ngọng;

Blŭ mdiêr: Nói quanh co; Blŭ mgao: Nói quá; Blŭ mhač:

Nói thầm.

Blǔ bi hmử (đgt) Nói khóe.

Blǔ mhriêng (đgt) Nói bóng.

Blǔ tlao (đgt) Cười nói.

Blǔ wah wơ (đgt) Nói trống không.

Blǔ myâo (đgt) Nói khéo. Blǔ yǎl (đgt) Nói năng.

Boh I.(dt) 1. Quả, trái. Boh suai: Quả xoài; Boh kruế: Trái

cam.

2. Trứng. Boh mnŭ: Trứng gà.

II.(đgt) Giặt. Boh čhum ao: Giặt quần áo.

III. Từ dùng để đếm cái. Dua boh kčok (čhiên): Hai cái ly (chén). Sa boh sang: Một ngôi nhà. Năm boh čar: Sáu

tỉnh. Êma boh êñan: Năm bậc thang.

Boh anăn (dt) Danh từ.

Boh anut (dt) Cái khuy (cúc áo). Kă boh anut ao: Đơm cúc áo.

Boh areh (dt) Long não.

Boh bip êđai (dt) Trứng vịt lộn.

Boh dlông (dt) Chiều cao, chiều dài.

Boh đểč (dt) Hoa văn. Mñam boh đểč: Dệt hoa văn.

Boh blǔ (dt) Từ ngữ (từ vựng).

Boh blǔ mčuê (dt) Giới từ, từ nối.

Boh bai (dt) Diện tích.

Boh bleh (dt) Thận, cật. Ruă boh bleh: Đau thận.

Boh hră (dt) Chữ, chữ cái.

Boh kbưi (dt) Cách xa, khoảng cách.

Boh jhat (tt) Sự xấu xa.
Boh jing (dt) 1. Tính từ.

2. Thành quả.

Boh kến (dt) Bánh chè.

Boh kờ (dt) Cái đầu. Ruă knŏng sa boh kờ: Đau mỗi cái đầu.

Boh kpắt (dt) Bồ hòn. Phi msẽ sĩ boh kpắt : Đắng như quả bồ hòn.

Boh lăn (dt) Trái đất. Boh lăn dar: Trái đất quay.

Boh m'ỗ (dt) 1. Hầu (người)

2. Xoài rừng (hột nhỏ).

Boh mdê (dt) Đặc thù.

Boh mtuh (dt) Lựu đạn. Boh nik (nak) (tt) Nhất là.

Boh păm (dt) Bồ kết. Čô kŏ hŏng êa boh păm: Gội đầu bằng nước bồ

kết.

Boh pha (dt) Bắp vế.

Boh phǔn (dt) Nội dung.

Boh pia (dt) Phụ âm.

Boh tih (dt) Bắp chân.

Boh tluôn (dt) Cái mông.

Bŏ (tt) Đầy.

Bŏk (đgt) Sưng, viêm (phù). Bŏk ksŏ: Viêm phổi, sưng phổi. Mniê

anăn ba tian bŏk jỡng: Cô ấy có chửa bị phù chân.

Bởk yơi (dt) Quai bị.

Bởk wi wu (đgt) Sưng vù.

Bồng bǔ (dt) Bìm bịp.

Bông (dt) Quan tài (hòm).

Bơ bhô (tt) Ông ộc.

Braih (dt) Gạo. Plễc braih: Vo gạo.

Braih ka hroh (dt) Gạo lức.

Braih mkuế (dt) Gạo (gạo thóc nói chung). Sang kâo amâo mâo braih

mkuế ôh: Nhà tôi không có gạo thóc gì cả.

Brang (dt) Gai (cây gai).

Brei (dgt) Cho.

Bring (tt) Ri, ri sét.

Brổ (dt) Đàn. Pĕ brổ: Đánh đàn (ghi ta).

Bru bra (đgt) Tán loạn.

Brŭ (tt) Thối. Bâo brŭ: Hôi thối.

Brǔ hiǎ (tt) Thối hoắc, thối nát.

Bruă (dt) Việc.

Bruă čuăn (dt) Quy định, chuẩn hóa.

Bruă kmröng dhông (dt) Lâm nghiệp.

Bruă lŏ hma (dt) Nông nghiệp, việc đồng áng.

Bruă lǐng kahan (dt) Quân sự.

Bruă mă (dt) Nghề nghiệp.

Bruă mă hgăm (dt) Công tác bí mật.

Bruă mă kơ lu mnuih (dt) Dịch vụ.

Bruă mdrao mgŭn (dt) 1. Y tế. Knŏng bruă mdrao mgŭn: Trung tâm y tế.

2. Y khoa. Sang hră gul prŏng hriăm bruă mdrao mgŭn:

Trường Đại học y khoa.

Bruă mgang ala čar (dt) Quốc phòng.

Bruă mjeh mjuk (dt) Công tác dân vận.

Bruă tĭng yap (dt) Kế toán.
Bruă truh (dt) Sư viêc.

Bruă yua (dt) Công dụng.

Bruă yua kiê kngan (dt) Nghề thủ công.

Brung (tt) Đốm. Miêu brung: Mèo đốm.

Brung breč (tt) Sặc sỡ. H'ô ao brung breč: Mặc áo sặc sỡ.

Buê (dt) Hoa tai (bông tai). Čǔt buê mah: Đeo bông tai vàng.

Buh (đgt) 1. Đeo (ở tay, chân).

2. Tria. Buh mdiê: Tria lúa.

Buk I. (tt) Phồng.

II. (dt) Nệm.

Bum (tt) Mù, đui. Bum sa ală: Mù một mắt.

Buôr (đt) Hạch. Bŏk buôr: Sưng hạch.Bur (đt) Cháo. Bŏng bur: Ăn cháo.

Bǔ (dt) Con gái (gọi thân trong nhà). Ở bǔ, ti ih nao?: Con gái ơi,

đi đâu hả con?.

B**uč** (**dgt**) Nhổ. B**u**č r**o**k mdiê: Nhổ cỏ lúa.

Bǔl (tt) Cuộn (dây, chỉ). Bǔl klei: Cuộn dây; Bǔl mrai: Cuộn chỉ.

B**u**ng (dt) Cái gùi. B**u**ng điệt: Gùi nhỏ. B**u** (đgt) Rào. B**u** mn**u**: Rào hàng rào.

Bử guê (đgt) Đắp bờ.

Bưn (dt) Vườn (ở xa nhà, vườn rẫy). Bưng (dt) Bát (làm bằng bầu khô).

Bưng gŏ (dt) Nồi niêu.

B

Bah (tt) Mể (sút). Čhiên bah: Chén bị mể.

Bah dah...bah dah Vừa...vừa. Ayŏng kâo bah dah čiăng nao hma bah dah

čiăng đru ama ngă sang: Anh tôi vừa muốn đi rẫy vừa

muốn giúp bố tôi làm nhà.

Bai I.(tt) Rộng. Băng bhă anei bai: Cái cửa này rộng.

II.(đgt) Ác ôn. Phung jhat bai: Bọn ác ôn.

Bai kdai (tt) Rộng rãi.

Baih (ct) Ôi (chỉ sự ngạc nhiên).

Baih haih (ct) Ái chà.
Bal (đgt) Đếo.

Bă (đgt) Địu, cõng. Bă anak: Địu con.

Bă anak lung êra Chửa con so.Bă pum (dt) Chửa hoang.

Băl (tt) Chát.

Băng (dt) 1. Lỗ. Băng adŭng: Lỗ mũi.

2. Hốc. Băng êrŏng kyâo: Hốc cây, bọng cây.

3. Hầm. Băng ê-ưng: Cái hầm.

4. Hang (động). Băng ariêng: Hang cua. Băng boh tâo:

Hang đá.

Băng bhă (dt) Cái cửa (dùng chung).

Băng bhă điệt (dt) Cửa số.

Băng bhă prŏng (dt) Cửa ra vào.

Băng đuế dặp (dt) Hầm hào.

Băng eh (dt) Hậu môn.

Băng êa (dt) Giếng nước.

Băng êgei (dt) Miệng (mồm).

Băng jang (dt) Cổng, ngõ.

Bâo (tt) Hôi.

Bâo brǔ (tt) Hôi thối.

Bâo iu (tt) Ôi thiu (Bị ôi, bị thiu)

Bâo khơr (tt) Khai (mùi khai)

Bâo kmĭl (tt)Hôi nách.Bâo mnâo (đgt)Đánh hơi.

Bâo mngưi (tt) Thơm (mùi thơm). Mnga bâo ngưi: Hoa thơm.

Bap (dt) Cái ví. Bap dưm prăk: Cái ví bổ tiền; Bap djă ti kngan

Ví xách tay.

Bar (đgt) Mặc (váy, khố). Bar m'iêng: Mặc váy; Bar kpin: Mặc khố.

Bar h'ô (đgt) Ån mặc.

Bĕ (dt) 1. Cái. Tlâo bĕ giê: Ba cái que.

2. Cây. Dua bĕ giê čih: Hai cây viết; Năm bĕ ana bơr: Sáu

cây bơ.

Bếc (đgt) Bãy. Bếc bui: Đặt bãy; Bếc kkuih: Bãy chuột.

B**ě**č **bě**č Lấm bẩm.

Bến (dt) Bánh. Bến bao: Bánh bao; Bến boh hra: Bánh rán; Bến

trang: Bánh tráng.

Bếñ hra (dt) Đường ăn.Bếñ kpũng (mi) (dt) Bánh mì.

Bến mlim (dt) Keo. Pluh klŏ mlim: Mười viên keo.

Bhǐ (tt) Nát, ải. Tlê bhǐ: Giã nát; Lăn bhǐ: Đất ải.

Bhĭ bhến (tt) Li ti.

Bhiar (tt) Phẳng lì.

Bhơi (đgt) Đáng. Bhu (đgt) Phơi.

Bhư (tt) Rộ. Mdiê ksă bhư: Lúa chín rộ.

Bhul (dt) Bui mù.

Bhur (tt) Thổi. Bhur pui: Thổi lửa.

Bi. Boh bi: Viên bi.

Biă (tt) Ít.

Biă dhitQuá ít.Biă biă (tt)Chút ít.Biă dah (lt)Nhưng.

Biêk (dt) Khóe miệng, mép môi.

Biêp biêp (tt) Nhai nhải. Blǔ biêp biêp: Nói nhai nhải.

Bia. Mnăm biêr: Uống bia.

Bik bik (tt) Nườm nượp. Mmông mặ bruặ êdeh êrô bik bik bố êlan bi

kduê: Giờ cao điểm xe nườm nượp nối đuôi nhau.

Bǐng (dt)Bạn.Bǐng gặp (dt)Bạn bè.

Bĭng khặp (dt) Người yêu.

Bǐng kna (dt) Đồng chí. Blă (dt) Ốc sên.

Blě (đgt) 1. Cháy. Êa blě: Nước cháy.

2. Mọc. Yang hruê blě: Mặt trời mọc.

3. Trổ. Mdiê mrâo blě: Lúa mới trổ bông.

Blě eh (đgt) Ía. Hđeh điệt blě eh hlăm čhum: Đứa bé ía trong quần.

Blě ĉa ală (đgt) Roi nước mắt. Blě k'hỏ k'hang (đgt) Toát mồ hôi.

Blĕ tlao (đgt) Phì cười (bât cười).

Blě k'ul (tt) Buồn nôn.

Bl**ĕč** blir (tt) Đểu. Êđai blĕč blir: Đồ đểu.

Blia (tt) Láng. Bŭk gĭ blia: Tóc chảy láng bóng.

Bling (tt) Lé. Ală bling: Mắt lé.

Blǐp blǐp (tt) Chốp (ánh sáng).

Blir (đgt) 1. Dán. Blir rup: Dán hình (ảnh).

Blir blir (tt) Long lanh.

Blǐt (tt) Dính. Bổng điŏ blǐt kngan: Ăn xôi dính tay.

Bloh (dt) Muỗi.

Blŏng blŏng (tt) Véo von.

Blŏng blut (tt) Lênh đênh.

Blô (dt) Một nhánh người thuộc dân tộc Êđê.

Blông (dt) Gòn. Ana blông: Cây gòn.

Bluôn (dt) Múi. Bluôn boh kneh: Múi mít.

Blung (dt) Hố.

Bô (đgt) Mê . Bô mniê êra siam: Mê cô gái đẹp.

Bôn (tt) Bện dây.

Bổ (tt) Mặt. Bổ wǐl: Mặt tròn; Tuôm bổ số ală: Gặp nhau tay bắt

mặt mừng.

Bổ mta (dt) Khuôn mặt (mặt mày).

Bỡng I. (đgt) 1. Ăn (ăn trái cây, bánh kẹo, xôi, thịt, canh). Bỡng

boh kroh: Ăn trái cây; Bŏng ktor: Ăn bắp.

2. Cháy. Pui bỡng sang: Cháy nhà.

II. (tt) 2. Sắc (bén). Dhŏng bŏng: Dao sắc (bén).

Bồng dôč (tt) Ån vặt.

Bồng hŏng kngan Ăn bốc.

Bổng ngăn (tt) Ăn hối lộ, tham ô.

Brĭk (dt) Gạch. Klŏ brĭk: Viên gạch.

Brah brop (tt) Long dong.

Brô mơh May ra.

Brôč (tt) 1. Thúng. Gŏ brôč: Nồi bị thúng.

2. Dột. Sang brôč: Nhà bị dột.

Bruêh (dt) (Anh) Bàn chải. Bruêh čhao êgei: Bàn chải đánh răng.

Brôk brôk (tt)
Oang oang.
Brŏng (dt)
Ngọn (cây).
Bru bra (tt)
Tán loạn.

Bruih (dt) Bui.

Bruih bram (dt) Bụi bặm.

Brŭk brŭk (tt) Sùng sục. Êa ktŏng brŭk brŭk: Nước sôi sùng sục.

Brữ brử (tt) Dần dần, từ từ.
Brữ hruê brử (lt) Càng ngày càng.

Buah (dgt) Trách.

Buăn (đgt) Hứa. Klei buăn: Lời hứa.

Buăn rỡng (đgt) Cam đoan, cam kết.

Buh (đgt) Thấy. Ală buh, knga hmữ: Mắt thấy, tai nghe.

Buh klei soh Thấy khuyết điểm.

Bun (dt) Nghèo.

Bun bin (dt) Nghèo nàn.

Buôn (dt) 1.Buôn, làng. Buôn Alê A: Buôn Alê A; Sang ti kŏ buôn:

Nhà ở đầu làng

2. Ấp. Rǐng mnuih buôn sang jing buôn: Chiêu dân lập ấp.

Buôn hgum (dt) Phường, thị trấn.

Buôn phǔn (dt) Thủ đô.

Buôn prŏng (dt) Thành phố, thị xã.

Buôn sang (dt) Làng mạc, quê hương. Buôn taih khưi: Làng xa sôi.

Buôr (đgt) Khơi (mương). Buôr êa nao hlăm lờ: Khơi nước vào

ruộng.

Bur (dt) Bụi cây nhỏ (lùm cây). Bur kpal: Bụi rậm.Bǔk (dt) Tóc. Gǐ bǔk: Chải tóc. Bǔk kčar: Tóc sâu

Bǔk biêk (dt)Tóc tai.Bǔl bǔl (tt)Đông đúc.

Bữ (đgt) Uổn (người), (uốn cây). Bử awan: Ưỡn người ra. Bử kyâo

bi kpă: Uốn cây cho thẳng.

Č

Čah (dt) Vấp. Tăm čah boh tâo: Vấp phải đá.

Čai (dt)Nhựa cây dầu, dầu chai.Čaih (đgt)Bừa. Čaih lŏ: Bừa ruộng.

Čam (dt) Chăm. Phung Chăm: Người chăm.

Čan (đgt) Vay. Čan prăk: Vay tiền.

Čang (đgt) 1. Mong, mong chờ. Kâo čang ñu hriê: Tôi mong nó đến.

2. Viếng, phúng điểu. Nao čang djiê: Đi viếng.

Čang hmang (đgt) Trông mong.

Čao (đgt) Khóet.

Čar I. (dt). Tính Čar Dak Lak: Tính Dak Lak.

II. (đgt) Ché. Čar mnŭng: Ché lạt.

Čar adhei (dt)Vầng trán.Čar kwar (dt)Tổ quốc.

Čar tač êngao (dt) Nước ngoài, tỉnh ngoài.

Čă (dt) Hà. Čă bŏng jŏng: Hà ăn chân.

Čăm (đgt) Đánh. Čăm biêng: Đánh đập (hành hung).

Čăm blê Làm thuốc cho cá say.

Čăp I. (đgt). Trói, buộc. Čăp kngan: Trói tay; Čăp djuh: Buộc

cůi

II. (dt). Bó. Blei dua čăp djam bei: Mua hai bó rau cải.

Čăt (đgt) Mọc. Ktor čăt dlông leh: Ngô đã mọc cao. Čăt êgei: Mọc

răng.

Čăt bǐn (tt) Chai sần. Plă kngan čăt bǐn: Bàn tay chai sần.

Čăt oh Mốc. Braih čăt oh leh: Gạo đã lên mốc.

Čeh (dt) Ché (cái ché). Dua boh čeh kpiê: Hai ché rượu.

Čě (dt) Chắt (cháu bốn đời). Aduôn kâo mâo dua čô čě: Bà tôi có

hai đứa chắt.

Čê (dt) Chè (trà). Mnăm êa čê: Uống nước chè (trà).

Čěč (đgt) Giằm. Čếč amrếč: Giằm ớt.

Čěč kdrěč (tt) Tí mí.

Čhai (đgt) Bàn (bàn bạc, trao đổi). Čhai bruă: Bàn công việc.

Čhao (đgt) Đánh. Čhao êgei: Đánh răng. Čhao druôm jỡng: Đánh

giày.

Čhar (dt) Thanh la, phèng la.

Čhăt (đgt) Thái (thịt). Čhặt čim ŭn: Thái thịt heo.

Čhiăm (dt) Khăn. Čhiăm sut: Khăn lau. Čhiăm siap jhưng: Khăn trải

bàn. Čhiăm guếč: Khăn trùm. Čhiăm băk hrah: Khăn

quàng đổ.

Čhiăm gru lăn ala Lá cờ Tổ quốc.

Čhiăm hnun (dt) Tã lót. Păn čhiăm hnun kơ anak: Quấn tã lót cho con.

Čhiên (dt) Chén. Čhiên êsei: Chén com.

Čhiên mngan (dt) Chén bát.

Čhǐ (đgt) Bán.

Čhǐ mnia (đgt)Buôn bán.Čhǐ kơ ala tač êngaoXuất khẩu.

Čhŏ (tt) Bẩn.

Čhŏ mrŏ (tt) Bẩn thỉu. Jỡng kngan čhŏ mrŏ: Chân tay bẩu thỉu.

Čhŏ djhan (tt) Dơ bẩn.

Čhông (dt) Vũng nước bẩn.

Čhŏng mran (dt) Đò. Waih čhŏng mran: Chèo đò.

Čhuang (đgt) Bước. Čhuang êbat: Bước đi.

Čhum (dt) Quần. Čhum ao: Quần áo; Čhum dlông: Quần dài; Čhum

đư: Quần đùi (quần ngắn).

Čhu, čhuai (đgt) Nhầm, lẫn. Mặ chu đuôn: Lấy nhầm mũ; Mặt chuai sang:

Vào nhầm nhà.

Čhuñ (đgt) Nếm. Čhuñ bia kpiê; Nếm chút rượu.

Čhưn (đgt) Chơi. Dôk čhưn: Ngồi chơi; Nao čhưn: Đi chơi;

Čhưn ênguê đt) Tham quan

Čhưn dhing (dt) Du lịch

Čiă (đgt) Gọt (quả), cắt, thái (rau).

Čiăng (đgt) Muốn.

Čiêm (đgt) Cho ăn. Čiêm ŭn: Cho lọn ăn.

Čiêm adei huă Đút cho em ăn.

Čiêm rông (đgt) Nuôi dạy.

Čiêng (đgt) Deo (cặp, giỏ,). Čiêng kdô hră: Deo cặp (bên hông);

Čiêng bai: Đeo giỏ.

Čih(đgt) Ghi, viết. Čih anăn: Ghi tên; Čih pioh: Ghi nhớ; Čih hră

m'ĭt: Viết thư; Čih anôk dôk: Ghi địa chỉ;

Čih knăl (dt) Ghi chú.

Čih hră êa drao Kê đơn thuốc.

Čih rup (đgt)Họa, vẽ.Čih mđaŏ (dt)Chính tả.

Čih mkra (đgt) Biên soạn. Čih mkra hdruôm hră mblang klei Êđê- Yuăn:

Biên soạn sách từ điển Êđê-Việt.

Čĭk (đgt) Vật. Bi čĭk: Vật lộn.

Čim (dt) 1. Thịt. Čim ghang: Thịt nướng bằng vĩ; Čim ăm: Thịt

nướng; Čĭm krô (thu): Thịt khô; Čĭm mtah: Thịt tươi (sống); Čĭm đeh: Thịt chiên(sào); Čĭm ksâo: Thịt dọi;

Čĭm aruăt:Thịt bạc nhạc. Čĭm praĭ: Thịt mỡ.

2. Chim. Čĭm čap: Chim chóc; Čĭm hrai: Chim sẻ; Čĭm iăt: Chim én; Čĭm jhưng: Con cò; Čĭm jông: Con yểng; Čĭm kôk: Chim cuốc; Čĭm wăt: Chim cút; Čĭm bhǐ: Chim phí; Čĭm wǐt čô: Chim khách; Čĭm bŏng kan: Chim bói cá; Čĭm ktĭa: Con vet.

Čĭm pun (dt) Con cheo.

Čing (dt) Chiêng. Tông čing: Đánh chiêng.

Čing čhar (dt) Cồng chiêng.

Čiu (đgt) Đền. Brei čiu: Bắt đền.

Čĭng čă (dt) Thần lần.

Čoh (đgt) 1. Mổ. Mnŭ čoh mkuế: Gà ăn tấm.

2. Cắn. Ala čoh jỡng êmô: Rắn cắn chân bò.

3. Cuốc. Čoh lăn: Cuốc đất.

Čoh čuănCơ bản.**Čoh boh (tt)**Cộc lốc.

Čŏng (dt) Đỉnh, chóp. Čŏng čử: Đỉnh núi, ngon núi.

Čŏng thŏng (dt)Tự nguyện.Čŏng mâo (dt)Tự nhiên.

Čô 1.(dt) Cháu (ông bà gọi). Aduôn bă čô: Bà cõng cháu.

2. (đgt) Gội. Kâo čô kŏ: Tôi gội đầu.

3. (từ dùng đếm số người: Đứa, người). Sa čô anak; Một

đứa con; Sa čô (mnuih): một người.

Čô đơ điệt, čô bia biă Mỗi người một ít.

Čôñ (đgt) Tự ái.

Čua (đgt) Vạch đường để chọc lỗ tỉa lúa.

Čuă 1. (dt) Bã (rượu). Suai čuă kpiê čeh: Đổ bã rượu cần.

2. (đgt) Thăm. Kâo nao čuă aduôn kâo: Tôi đi thăm bà tôi.

Čuă mđing (đgt)Thăm dò.Čuă awăng (đgt)Tuần tra.

Čuah (dt) Cát. Lăn čuah êga: Đất cát sỏi. Kdăn čuah: Bãi cát.

Čuăn (dt) Qui định.

Čuăn dar (đgt) Vây kín, vây bọc.

Čuê (đt)
Čuê mòn (con thú đi tạo ra), nối (dây). Čuê klei: Nối dây.
Čuê nuê
Nối nòi (tục nối dây trong luật hôn nhân của người Êđê

xưa).

Čuh (đgt) Đốt, thui, thắp. Čuh dliê: Đốt rừng; Čuh ŭn: Thui lợn; Čuh

pui kđen: Đốt đèn, thắp đèn.

Čuh ul (tt) Buồn nôn.

Čuk (đgt) 1. Úi. Êdeh čuk lăn: Xe ủi đất.

2. Dũi. Ŭn êđai čuk amung hlăm tian ana duah ksâo: Lợn

con dũi mõm vào bụng mẹ tìm vú.

Čung (đgt) Dìu. Čung êbat: Dìu đi.

Čung ba (đgt)Dìu dắt.Čuôn k'ŭt (đgt)Quỳ gối.

Čuôr (dt) 1. Mái. Čuôr sang: Mái nhà.

2. Bãi (vùng có nhiều khe suối tiếp nối nhau). Čuôr dăng:

Khe suôi nối tiếp nhau; Čuôr rỡk: Bãi cổ ven sông.

Čuôr hip mdŏng Nóc tủ.

Čuôt (tt)Bủn xỉn.Čuôt knhit (tt)Hẹp hòi.

čuot kimit (tt)

Čur (đgt) Vót.

Čut (dt) Đậu mùa (bệnh).

Čŭm (đgt) Hôn, thơm (đứa bé).

Č**ŭm hrip (đgt)** Hôn hít.

Čŭr (**dt**) Vôi. Čǔr bỡng êhăng: Vôi ăn trầu.Čǔr mia sang: Vôi quét

nhà.

C**ừr čih (dt)** Phấn viết.

Čŭt (**dg**t) 1. Cắm. Čǔt wah: Cắm câu; Čǔt đĩng kpiê: Cắm cần rượu.

2. Đeo. Čŭt buê: Đeo bông tai; Čŭt krah: Đeo nhẫn.

3. Mặc (chỉ dùng cho mặc quần) Čut čhum: Mặc quần.

Čŭt **mnŏ**n**g** Mắc mồi câu.

Č**ŭ (dt)** Núi.

Čử čhiảng (dt)Núi non.Čử drông (dt)Dãy núi.

Čữ kbuôn tring ahing Núi non trùng điệp.

Čưng (đgt) Đá.

Čưng boh (đgt)Đá bóng.Čưng mlâo mnǔ (đgt)Đá cầu.

D

Dai wit dai nao (đgt) Du đưa.

Dai kngan (đgt) Đưa tay. Êbat dai kngan: Đi đưa tay. Dai êjao: Đưa võng.

Dam (dt) Con trai (từ dùng gọi con trai). Ở dam: Con trai ơi.

Dam knai (dt) Bạn bè trai.

Dar I. (đgt) Quay. Êrŭm mmông adôk dar: Kim đồng hồ còn

quay.

II.(dt) Vòng. Sa dar: Một vòng.

Dat (đgt) Đập (đập đồ vật). Dat kčok ti dlông jhưng: Đập ly trên

bàn.

Dap (tt) Bằng (bằng phẳng). Anôk dap: Nơi bằng phẳng.
Dăng (đgt) 1. Giăng. Dăng ñuăl mã kan: Giăng lưới bắt cá.

2. Chẳng (dây). Dăng klei bhu čhum ao: Chẳng dây phơi

quần áo.

Dăng rĕ (dt) Lá giang.

Dặp (đgt) Xếp. Dặp dua pruễ: Xếp hai hàng. Dặp čhum ao dưm

hlăm hip: Xếp quần áo bỏ vào trong tủ; Dặp pioh mhing: Xếp thành đống. Dặp bi pruễ: Xếp theo hàng lối; Dặp rơ

riêm: Xếp thứ tự; Dặp bi kpă: Xếp cho thẳng.

Dặp êmiêt (tt) Sắp xếp. Dặp êmiêt mnởng mnuă hlăm pưk sang khuặt

mluăt: Sắp xếp đồ đạc trong nhà cho gọn gàng.

Dặp boh pia Gieo vần.

Dếc (đgt) Trốn (tránh). Dếc bruă: Trốn việc; Dếc đuế hiu: Trốn đi

chơi.

Dếc dar (tt) Tráo trở.

Dhar kreh (dt) Văn hóa.

Dhiăr (dt) Chong chóng.

Dhit dhut (tt) Lề mề.

Dhong (dt) Dao. Dhong riệk m'ar: Dùng dao rọc giấy; Dhong khắt:

Dao cắt; Dhŏng klŏk: Dao găm; Dhŏng kŭp: Dao bầu; Dhŏng kuêh: Dao cạo; Dhŏng krah: Dao cầu; Dhŏng bŏng êhăng: Dao chìa vôi (ăn trầu); Dhŏng gut: Dao nhíp; Dhŏng kčoh čĭm: Dao pha; Dhŏng tlŏ êrah: Dao phay;

Dhŏng k'kut: Dao xếp.

Dhua (tt) Liên lụy. Đăm ngă bi dhua truh kơ mnuih mkăn: Đừng

làm liên lụy đến người khác.

Dhuan (tt) Phiền hà

Dhul (dt) Sương mù. Aguah ưm yan hjan khẳng mâo dhul: Sáng

sớm mùa mưa thường có sương mù.

Dhung (dt) Nam (miền, hướng). Awa Hô hdơr nanao kơ kwar Dhung:

Bác Hồ luôn nhớ đến miền Nam.

Dhut bưng (dt) Số phận.

Dhut hdĭp (dt) 1. Số kiếp. Dhut hdĭp brah brơp: Số kiếp long đong.

2. Vận mệnh. Sa djuê ana leh dưi ngặ phùn kơ dhut hdĭp

pô: Một dân tộc đã làm vận mệnh của mình.

Dhup (đgt) Thụp. Dôk gũ thup ti gũ: Ngồi thụp xuống.

Di ñu, **di gỡ (đt)** Họ (ngôi thứ ba số ít).

Diăn (dt) Cây nến. Čuh pui diăn: Thắp nến.

Diăn kra (dt) Ngọc lan. Pĕ mnga diăn kra: Hái hoa ngọc lan.

Dǐng buǎl (dt) Đầy tớ. Dǐng buǎl đru bruǎ kơ mnuih buôn sang: Đầy tớ

cho nhân dân.

Djah (dt) Rác. Kih djah: Quét rác.

Djah djâo (dt) Rác rưổi.

Djah djap (tt) Lôi thôi. Mặ bru djah djap: Làm việc lôi thôi.

Djaih (dt) Nhựa cây để bẫy chim.

Djam (dt) 1. Rau. Djam bei: rau cåi; Djam brang: Rau đay; Djam

bâo mngưi: Rau thơm; Djam bâo anghir: Rau diếp cá; Djam mlăng: Rau mồng tơi, rau sam. Djam hrŭm: Rau dền; Djam puăn: Rau muống; Djam djă, djam kbôč ktiă: Rau ngót; Djam hdrŭč hlang: Rau càng cua; Djam knga

kkuih: Rau má; Djam phŏk: Rau Cần nước.

2. Canh. Tǔk djam trŏng: Nấu canh cà.

Djam tam (dt) Rau (nói chung).

Djam bei boh (dt) Cú cái.

Djam bei đừng (dt) Bắp cải (bắp sú).

Djam bei hla êrui Cải xanh.

Djam đrểč (dt) Bèo. Djam đrểč hlăm êa ênao: Bèo trong ao.

Djam bei mnoh hgơr (dt) Su hào.

Djao (dt) 1. Xơ. Djao êyăn: Xơ mướp.

2. Vợt. Tuah kan hŏng djao: Vớt cá bằng cái vợt.

Djao wak wai Màng nhện.

Djă (đgt) 1. Cầm. Djă giê čih: Cầm bút viết.

2. Giữ. Djă êdeh waih kơ kâo pom: Giữ xe đạp cho tôi

bơm.

Djă kŏ (đgt) Dẫn đầu.

Djă kröng (đgt) Đẩm nhiệm.

Djăl (tt) Mau, nhanh. Čhum ao bhu djăl thu: Quần áo phơi mau

khô.

Djăl hin (tt) Mau chóng, nhanh chóng.

Djăl biă (tt) Nhanh lên, mau lên. Nao djăl biă leh êla: Đi nhanh lên

kẻo muộn.

Djặp (tt) 1. Đủ. Mã bruã không djặp bổng huặ: Làm việc chỉ đủ ăn.

2. Các. Ênŭm djăp mta giê čih: Đủ các loại bút.

3. Mọi, khăp. Djặp anôk: Khắp nơi (mọi nơi). Djặp

mnuih: Mọi người.

Djiê (đgt) Chết, từ trần, qua đời. Djiê ruă: Chết bệnh; K'iăng khua

đẳng djiê leh: Phó bí thư đã từ trần.

Djiê brŭ (tt) Chết chóc.

Djiê hdĭp (đgt) Sống chết. Djiê hdĭp mbĭt hrăm: Sống chết có nhau.

Djiê mdriêng (đgt) Chết tai nạn.

Djiêt (đgt) Vắt. Djiêt kruế čêñ: Vắt chanh; Djiêt čhum ao bi thu êa:

Vắt quần áo cho ráo nước.

Djiêu (tt)Cạnh. Ti djiêu: Bên cạnh.Djim (đgt)Bâu. Ruê djim: Ruồi bâu.

Djiu (đgt) Rù. Mnŭ djiu: Gà rù.

Djeh djut (tt)

1. Kèo nhèo. Mỗ ñu khẳng dịch djut êdi: Vợ nó hay kèo

nhèo lắm.

2. Lặt vặt. Blei dŭm mnong dịch djut: Mua mấy thứ lặt

vặt.

3. Nhỏ nhen. Mniê anăn snăk: Cô ấy rất nhỏ nhen.

Djě djuñ (tt) Nhẹ nhàng.

Djik djak (đgt) Mia mai. Tlao djik djak: Cười mia mai.

Djǐk djŏk (tt) Lầy lội. Êlan klông djĭk djŏk: Đường sá lầy lội.

Djhǐt djhǐt (tt) Sụt sịt. Hia djhǐt djhǐt: Khóc sụt sịt.

Dịn dè. Čhum ao dịn t dịn t msă: Quần áo dầm dè ướt.

Djhông djhông (tt) Ngân nga. Asăp wao hla djhông djhông: Tiếng sáo diều

ngân nga.

Djö (tt)

1. Trúng. Mnah djö anôk čuăn: Bắn trúng mục tiêu; Djö

angĭn: Trúng gió.

2. Đúng. Čih djŏ boh blŭ: Viết đúng từ.

Djŏ ai I. (đgt) Đắc ý.

II. (tt). Thích chí. Djŏ ai tlao bi ariăk: Thích chí cười giòn

giã.

Djŏ guôp Thích hợp, hợp lý.

Djö hnỡng Điều hòa. Yan adiê djŏ hnỡng: Thời tiết điều hòa.

Djŏ tuôm Liên quan.

Djŏk (tt) Chín nhũn. Mtei ksă djŏk: Chuối chín nhũn.

Djuê (dt) 1. Loài, giống.

2. Họ. Mặ djuê amǐ: Lấy họ mẹ.

Djuê ana (dt) Dân tộc. Djuê ana biă: Dân tộc thiểu số; Djuê ana lar:

Dân tộc đa số.

Djuê anăn (dt) Họ tên.

Djuh (đt) Củi.

Djup (đgt) Hút. Djup hat: Hút thuốc.

Djhŭr djhăr (tt) Nhầy nhụa.

Dlai (tt) Tràn. Êa dlai: Nước tràn.

Dlăm (đgt) Liệng, vứt.

Dlăng (đgt) 1. Đọc. Dlăng hră: Đọc sách.

2. Coi, nhìn. Dlăng msĕ si ayŏng adei: Coi như anh em;

Dlăng kluôm: Nhìn chung; Dlăng phă anôk kbưi: Nhìn về

phía xa.

3. Xem: Dlăng rup: Xem tranh; Dlăng Tiwi: Xem ti vi.

Dlăng ba (đgt) Chăm nom.

Dlăng klei ruă (đgt) Khám bệnh.

Dlăng pruế bi kpă Gióng hàng cho thẳng.

Dlao (đgt) Chửi, mắng

Dlao wač kuač kčing (tng): Xi vå, chửi bói.

Dleh (tt) Khó. Klei tĭng anei dleh: Phép tính này khó.

Dleh knap (tt) Gian khổ.

Dleh dlan (tt) Khó khăn, vất vả.

Dleh êmăn (tt) Khó nhọc.

Dliê (dt) Rừng. Dliê kpal: Rừng dày; Dliê mkuôm: Rừng cấm; Dliê

khua: Rừng già.

Dliê tlô (dt) Phong cảnh.

Dliu (tt) Héo. Djam dliu: Rau úa.

Dlô (dt) Não (óc).

Dlô klang (dt) Tủy.

Dlông (tt) 1. Dài. Ao dlông kngan: Áo dài tay.

2. Cao. Ñu dlông hĭn kơ kâo: Nó cao hơn tôi; Dlông awan

dhuan: Dáng cao ráo.

Dlông ai (tt) Nhẫn nại, déo dai.

Dluih (đgt) Xoa bóp.

Dlưh (đgt) Sập. Dlưh băng ê- ưng: Sập hầm.

Dlưh ai (tt) Cẩm động.

Dlưh trừn (tt) Suy sụp.

Doh (tt) Sạch.

Doh bhung (tt) Sạch sẽ.

Dǒ (dt) Đồ. Dŏ yua hriăm hră: Đồ dùng học tập.

Dǒ dô (dt) Đồ đạc.

Dôk (đgt) 1. Đang. Kâo dôk mă bruă: Tôi đang làm việc.

2. Lấy. Dôk mỗ: Lấy vợ. Dôk ung: Lấy chồng.

Dôk anôkỞ cuĩ.Dôk asei lưngỞ trần.

Dôk čhưn Ngồi chơi.

Dôk d**ŏng (đgt)** Đứng.

Dôk gử (đgt) Ngồi xuống.

Dôk jhŏng jhư (đgt) Ngồi xốm.

Dôk kjăp ổn định.

Dôk kặp (đgt)Phục kích.Dôk mangỞ không.

Dôk hliệ (tt) Độc thân.

Dôk jữm dar (đgt) Ngồi xung quanh.

Dôk suôr (tt) Gắn bó.

Dôk ti Ở tại, ở. Dôk ti sang: Ở nhà.

Dôk ti krahỞ giữa.Dŏng (tt)Cứu.

Dŏng dặt (tt) Ngúng nguẩy.

Dỡk dria (tt) Nháo nhác. Êran dỡk dria hiu duah: Chạy nháo nhác đi

tìm.

Dỡng (đgt) 1. Sắp. Ñu dỡng dôk ung: Nó sắp lấy chồng; Dỡng truh

tian: Chuyển dạ.

2. Chững. Hđeh mrâo thâo dŏng: Đứa bé mới biết chững.

Dổng mỡng Từ. Dồng mồng sang kâo truh kơ sang čơ năng ai 5km: Từ

nhà tôi đến chọ khoảng 5km.

Dơr (đgt) Chôn (vùi).

Dơr băng (đgt) Lấp hố.

Drai (dt) Thác. Drai êa: Thác nước.

Drang (tt) Phượng hoàng.

Drao (dt) Bùa, ngãi.

Dră (đgt) Chống (đỡ). Dră pưk huĭ lẽ buh: Chống chòi để khỏi đỗ.

Dră k'iêng (đgt) Chống nạnh.

Drei I. (đt) Ta, chúng ta. Buôn sang drei mâo klei hdǐp mda brữ

hruê brữ đi kyar: Nhân dân ta có cuộc sống càng ngày càng tiến bộ. Drei bi gir ktưn hriăm klei Êđê: Chúng ta

phải cố gắng học tiếng Êđê.

II. (dt). Con (từ dùng để đếm số lượng con vật). Dua drei

čĭm: Hai con chim; Tlâo drei êmô: Ba con bò.

Dria dria (tt) Rôm rå.

Driah (tt) Giát. Pồng driah jhưng: Đóng giát giường.

Drổ (dt) Rọ. Mặ tin bị mặt hlặm drỗ: Bắt lợn cho vào rọ.

Drông (đgt) Đón. Kâo nao drông anak: Tôi đi đón con.

Druôm (đgt) Chặt, đốn củi.

Dua (số tử) Hai. Dua pluh: Hai mươi (20); Dua tal: Hai tầng, hai lớp;

Jih diñu dua: Cả hai đứa; Dua păn: Số 9.

Dua klei blǔ (dt) Song ngữ. Drei bi yua dua klei blǔ sǐt nao mtô lač hlǎm

buôn sang djuê ana hriêt: Chúng ta phải dùng song ngữ

khi vào tuyên truyền trong buôn làng dân tộc thiểu số.

Duah (đgt) Tìm, kiếm. Duah prăk luič: Tìm tiền mất.

Duah ênŭč (đgt) Gây sự. Duah ênŭč bi mneh msao: Gây sự để chửi nhau.

Duah đaŏ (tt) Åo tưởng.

Duah hmữ (đgt) Nghe ngóng.

Duah ksiêm dlăng (dt) Khảo sát.

Duah ksiêm mkra (đgt) Nghiên cứu. Duah ksiêm mkra klei ruă truh kơ ŭn, mnŭ:

Nghiên cứu về bệnh dịch gà, lợn.

Duah hưn (đgt)Phao tin.Duah mčeh (đgt)Bịa đặt.Duah mhing (đgt)Rêu rao.Duah mněč (tt)Mưu mô.

Duah mnểč jhat Âm mưu, thủ đoạn.

Duam (tt) Ôm (đau). Ruă duam: ốm đau.

Duê (dt) Thơ. Klei duê: Bài thơ.

Duh bruă(đgt) Giúp việc.

Duh mkra (đgt) Tổ chức, sửa soạn (cho bữa tiệc).

Duñ (đgt) Nhặt, lượm.

Duñ duñ (đgt) Lẩm bẩm, lầu bầu.

Duôm (đgt) Vá. Duôm čhum ao tǐ: vá quần áo rách.

Dǔ (đgt)
Dǔ chuyển. Dǔ braih ba kơ êdeh: Chuyển gạo ra xe.
Đốt . Hông dǔč: Ong đốt; Aguặt dǔč: Bò cạp đốt.

Dǔm (đt) 1. Mấy? D

ŭm th

ŭn? Mấy tuổi?.

2. Bao nhiêu? Dŭm čhĭ sa čăp? Bao nhiêu một bó.

Dm boh sui Bao lâu.

Dưi 1. Được. Hđeh năm thừn dưi nao mặt hriặm adữ sa: Trể

em sáu tuổi được vào học lớp một.

2. Đậu. Dửi bi lông mặt gửl hriặm prŏng: Đậu vào Đại

học.

3. Thắng. Čưng boh dưi leh: Đá bóng thắng rồi.

Dưm (đgt) 1.Đặt. Rup awa Hồ dưm ti dlông jhưng: Tượng Bác Hồ

đặt trên bàn.

2. Đựng. Giệt dưm kpiê: Chai đựng rượu; Gŏ prŏng dữm braih: Nồi to đưng gao.

Dun (đgt)

Kế thừa, thừa hưởng.

Ð

Đa (gt)

1. Với. Brei kâo đa: Cho tôi với.

2. Cå. Đa ih mơh nao: Cå anh cũng đi.

3. Nữa. Kâo đa: Tôi nữa.

Đa đa (ht)

Vân vân. Mâo lu mta kan hdĭp hlăm êa msĕ si kan kỗ, kan kến, đa đa. Có nhiều loại cá sống trong nước như: Cá

trắng, cá trê v.v.

Đah

I. (dt). Hào. Sa prăk dua đah: Một đồng hai hào.

II.(dt) Đánh. Bơ drei hlặp đạh tuôr: Nào chúng ta chơi

đánh cù.

Đah da (dt)

Ngực.

Dal (dgt)

1 Gối. Đal kŏ: Gối đầu.

2. Chèn. Đal pông êdeh: Chèn bánh xe.

Đang (dt)

1 Luống. Đang dịam bei: Luống rau cải.

2. Vườn. Đang kphê đang ksu Dak Lak: Vườn cà phê vườn cao su Dak Lak.

3. Đảng. Đảng drei sa ai hŏng buôn sang: Đảng ta một lòng vì dân.

Đao (dt)

Đao, gươm.

Đao đao (tt)

Âm ấm. Êa anei đao đao: Nước này âm ấm.

Đaŏ (đgt)

1. Tin. Kâo đaŏ ih lač sĭt: Tôi tin anh nói thât.

2. Đoán. Knŏng đaŏ mtrưm: Chỉ đoán mò.

Đar (đgt)

Gõ. Đar kờ: Gõ đầu.

Dat (tt)

Tet. Adung đat: Mui tet.

Đă (tt)

Cong. Giê anei đă: Cây này cong.

Đăk (đgt)

Bể. Đặk ktơr: Bể bắp (ngô).

1. Đừng, chó. Đăm ngặ ya mta klei jhat: Đừng làm những Đăm (bt) viêc gì xấu. 2. Ngủ lại. Ih đăm hŏng hmei: Anh ngủ lại với chúng tôi. 3. Chó. Đăm ngă snăn: Chó làm như vây. Giòn. Êtak bhu đăng măng ai: Đậu phơi giòn quá cỡ. Đặng (tt) 1. Xào (xào các loại thực phẩm). Đeh čĩm êmô: Xào thit Đeh (đgt) bò. 2. Chiên. Đeh boh bip: Chiên trứng. 3. Rang (rang các loai hat, đâu). Đeh ktơr: Rang ngô. Đei (tt) Quá. Hañ đei: Quá mức. Đê (dt) 1. Truc. Đê pông êdeh: Truc bánh xe. 2. Xà ngang dưới sàn nhà dài Êđê. Đểč (đgt) Làm hoa văn. Arăng đểč siam snăk: Người ta làm hoa văn rất đẹp. Đhăn (đgt) Quấy. Hđeh điệt hlơr đhăn hia jih sa mlam: Bé ấm đầu quấy khóc suốt đêm. Ưỡn eo. Nu êbat đhih đhuaih: Chị đi ưỡn eo. Dhih đhuaih (tt) I.(đgt) Ve vẩy. Asâo đhiăk đhiăr ku: Chó ve vẩy đuôi. Đhiăk đhiăr II.(tt) Rông. Êran hiu đhiăk đhiăr kluôm buôn: Chạy rông khắp xóm. Đhĭt đhĭt/đơ đhĭt (đgt) Phất phối. Čhiăm gru pưh đhĭt đhĭt: Lá cờ bay phất phối. Khoan thai. Awan dhuan đhuk đhuk: Dáng dấp khoan Dhuk đhuk (tt) thai. Điểm (đĩ). Di (dt) Đĩ điểm. Di čơ (tt) Đong đưa. Ñu gui bǔng êbat đi đư: Nó bước đi cái gùi Di đư (tt) đong đưa. Nằm. Đih đang: Nằm ngửa; Đih kặp: Nằm úp; Đih čiêng: Đih (đgt) Nằm nghiêng; Đih kŭn nằm co; Đih sang êa drao: Nằm viên.

Đih pui (dt)

Ở cũ. Truh mlan đih pui: Đến tháng ở cũ.

Đing (đgt) Nghi. Ñu đing amâo djŏ: Anh nghi không đúng.

Đing đaŏ (đgt) Nghi ngờ.

Đing đang (tt)Đing đưng (tt)Bồng bềnh.

Điâo (dt) Trái. Tǐng điâo: Bên trái.Điêt (tt) 1. Nhỏ. Adei điêt: Em bé.

2. Bé. Boh mnŭ điệt: Quả trứng gà bé.

Điệt kriệt (tt) Nhỏ xíu, tí hon.

Diêt dhiêt (tt) 1.Bé nhỏ. Êđai mnǔ điêt dhiêt: Gà con bé nhỏ.

2. Chút xíu. Biă điệt dhiệt kâo soh: Chút xíu nữa tôi sai.

Điờ (dt) Nếp. Braih điờ: Gạo nếp; Điờ ê-un bởng jăk: Xôi dẻo ăn

ngon.

Đǐ (đgt) 1. Cuỗi. Kâo đǐ êman: Tôi cuỗi voi.

Leo. Kâo đĭ kyâo: Tôi leo cây.
 Lên. Kâo đĭ sang: Tôi lên nhà.

4. Đi. Kâo đĭ mran: Tôi đi thuyền.

Đǐ ai (đgt) Động lực.

Đǐ ai krến Nổi cơn giận, (nổi cơn lôi đình).

Đǐ ai kơ bruă Hăng làm việc.

Đǐ biả Khá hơn.Đǐ kyar (bt) Tiến bộ.

Đĩ đỡ (tt) Chập chững. Ě hriăm êbat đĩ đỡ: Bé tập đi chập chững.

Đ**ǐng (dt)** Ông. Đ**ǐ**ng êa: Ông nước.

Đ**ǐng buôt (dt)** Sáo. I-ŭ đĭng buôt: Thổi sáo.

Đ**ǐng jô (dt)** Cúp. Grup bong cung boh mao mã đing jô: Đội thắng đá

banh được thưởng cúp.

Đǐng khen (dt) Kèn amônica.

Đ**ǐng kpiê (dt)** Cần rượu.

Đ**ǐng năm (dt)** Kèn bầu sáu ống.

Đ**ǐng nuh (dt)** Ông tra lúa (ống đựng thóc để tria lúa trên rẫy).

Đ**ǐng tiông (dt)** Ông tên.

Đ**ǐng từt (dt)** Kèn ống nửa.

Đoh (đgt) 1. Chảy. Êa đoh: Nước chảy.

2. Kéo. Êman đoh kyâo: Voi kéo gỗ.

Đờ đơn (tt) Kệch cỡm. Blủ yăl đờ đơn: Ăn nói kệch cỡm. Đờk (dt) Giọng. Đờk ami ê-un êdu: Giọng mẹ dịu dàng.

Đồng đặt (tt) Đồng đánh. Amai anei m'ai đồng đặt: Chị này ưa đồng

đảnh.

Đờng đưt (tt) 1. Bấp bênh. Mdhă kǐt đŏng đưt: Ván kê bấp bênh.

2. Gâp ghềnh. Êlan lu boh tâo đŏng đưt: Đường nhiều đá

gập ghềnh.

Đồng dlơt (tt)Đồk (đgt)Đôk hmôk kyâo: Bóc vỏ cây.

Đơ (trt) 1. Tất cả. Đơ mta mâo jing mbĭt: Tất cả của chung.

2. Cõ. Đơ leh?: Cổ bao nhiêu?.

3 Những. Đơ gru đưm đã lă êlâo: Những di tích ngày xưa

để lai.

Đơ đip (tt) Trùng trùng điệp điệp. Čử čhi ang đơ đip: Núi non trùng

trùng điệp điệp.

Đơ đĭk (tt) Ngắc. Djiê đơ đĭk: Chết ngắc.

Đơ đhiar (đgt)Giãy nảy.Đơ đhiăk (đgt)Giãy dụa.

Đơ gặt (tt) To.

Đơ gặt đơ gĩn (tt) 1. Vĩ đại. Sa bruă ngặ đơ gặt đơ gĩn: Một công trình vĩ

đại.

2. Rộng lớn. Êa ênao anei đơ gặt đơ gặn: Hồ này rộng lớn.

Đơl/đơt (tt) Ngắn.

Đơi đhơi/ đơt dhơt (tt) Ngắn ngủn.

Đram (đgt) Đốt (đốt rẫy). Đram hma ênah: Đốt rẫy mới.

Đrao (dt) Nứa.Đrao đi jing siam mda: Nứa đang lên xanh tốt.

Đrển (tt) Giòn. Bên trang leh uih hŏng pui đrển: Bánh tráng nướng

xong giòn.

Đr**ền rơ riặp (tt)** Đanh. Ênai boh phao đuh đr**ề**n rơ riặp: Tiếng súng nổ

đanh.

Đrển rơ rok (tt) Giòn tan (thức ăn).

Dring đring (tt)Âm ầm.Drŏng đrôč (tt)Ôm nhòm.

Đrông (dt) 1. Dãy. Sang đrông: Dãy nhà.

2. Băng (vải). Khăt sa đrông mnal: Cắt một băng vải.

3. Hoài. Ih ngă djŏ nanao đrông: Anh làm đúng hoài.

Đru (đgt) Giúp.

Đrut (đgt) Nhúng. Đrut čhiăm hlăm êa: Nhúng khăn trong nước.

Đrữ (dt) Vó.

Đuč (đgt) Thôi. Knŏng sa hruê đuč: Chỉ một ngày thôi.

Đung I. (đgt).1. Trôi. Êa đung sa hlâo yep: Nước trôi đôi dép.

2 Bay. Hla krô đung hiu: Lá khô bay đi.

II. (dt) Thóp. Đung hđeh điệt mgei êdah: Thóp trẻ con đập

thấy rõ.

Đup (tt) Nhịn. Thâo đup djặp mta klei: Biết nhịn tất cả mọi việc.

Đup gưt (tt) Lễ phép.

Đua (đgt) 1. Đội. Đua mu: Đội mũ.

2. Mang. Đua ê-i: Mang thúng.

Đuể (đgt)
1. Cút. Ih đuế yơh!: Anh cút đi.

2. Đi. Hmei đuể dôk ti hma: Chúng tôi đi ở rẫy.

3. Bạt đi. Mdê mnuih đuể mdê anôk: Mỗi người bạt đi một

nơi.

Đuế dặp (đgt)Ẩn nấp.Đui (đgt)Giao hợp.

Đuôm (đgt) 1. Mắc. Ao đuôm ti dhan kyâo: Áo mắc trên cành cây.

2. Dính. Êa praĭ kdah đuôm hlăm ao: Dầu bắn dính vào

áo.

3. Cố định. Pŏng đuôm sa bĭt: Đóng cố định một nơi.

Đuôn (dt) Mũ, nón.

Đuôn jŏng (dt) Nón lá.

Đuôn ê-i (dt) Nón quai thao.

Đ**ŭ (đgt)** Phạt.

Đ**ừng (đgt)** 1. Gói. Đ**ừ**ng điŏ hŏng hla mtei: Gói xôi bằng lá chuối.

2. Đốp. Ênai mtuh hmữ đŭng: Tiếng nổ nghe đốp.

Đ**ŭt (tt)** 1. Ngắn. Giê đ**ǔ**t: Cây ngắn.

2. Thấp. Êkei anăn đŭt: Anh đó thấp.

Đư dhữ (tt) Ngắn ngủn.

ĐưI (đgt)
ĐửI (kmeh sang: Bẩy cột nhà.
Đưm (tt)
1. Xưa. Đưm mphùn dô: Đời xưa.

2. Cổ. Dŏ dô Đưm: Đồ cổ.

3. Đưm Ară: Xưa nay; Đưm adih: Xưa kia.

 \mathbf{E}

E-ĕ (tt) Be bé.

Eh (dt) Phân. Eh êmô: Phân bò.

Eh ală (dt) Ghèn mắt.
Eh êgei (dt) Cao răng.
Eh hluăt (dt) Tơ tằm.

Eh klê (dt) Phân xu. Ě mrâo kkiêng mâo eh klê: Trể sơ sinh có phân

xu.

Eh mđiă (dt) Rôm sẩy, ra. Phung hđeh khăng djŏ eh mđiă: Trẻ con hay

bị rôm sấy.

Eh tlŏng (dt) Ráy tai.

Ek ek (tt) Eng éc. Ŭn ur ek ek: Lon kêu eng éc.

Ek ôk (tt) Ôm ộp. Ajĭk mñê ek ôk: Êch kêu ồm ộp.

Ep (đgt) Rèn. Ep hriăm: Rèn học; Ep mjuăt: Rèn luyện.

Et ot (đgt)

1. Õng éo. Êbat et ot: Đi õng éo.

2. Cọt kẹt. Kram mñê et ot: Tre kêu cọt kẹt.

Ĕ

Ĕ(tt) Bé.

Ĕk ŏk (tt) Núc ních. Bổ mta ĕk ŏk: Bộ mặt núc ních.

Ĕr (dt) Nốt nhạc. Ñu mmuñ amâo djŏ ĕr: Anh hát không đúng

nốt.

Ê

Êa (dt) 1. Nước. Êa êngeh bhang: Nước trong vắt.

2. Màu. Ao anei êa mtah: Áo này màu xanh.

Êa bah (dt) Nước miếng.

Thuốc. **Êa drao (dt)**

Êa drao gŭn (dt) Thuốc men.

Êa jua (dt) Nước nôi. Êa juôr (dt)

Sông ngòi. Êa k'hŏ (dt) Mồ hôi.

Êa klôñ (dt) Nước hoa.

Êa ksâo (dt) Sữa.

Êa pŏng (dt) Nước máy.

Êa pui (dt) Dầu lửa.

Êa săng (dt) Xăng.

Ê- ăt (tt) 1. Lạnh. Adiê hruê anei ê- ăt: Trời hôm nay lạnh; Djŏ ê-

ăt: Nhiễm lạnh.

2. Nguôi. Êsei ê- ăt: Cơm nguôi.

Ê- ăt hriêt (tt) 1. Lạnh ngắt. Kiệ kngan ê- ặt hriệt: Bàn tay lạnh ngắt.

2. Lạnh lẽo. Yan puih ê- ăt hriệt: Mùa đông lạnh lẽo.

3. Lạnh giá. Dhul k'uă ê- ăt hriệt: Sương muối lạnh giá.

Êba (dt) Com rượu.

Êbah (tt) Kiệt. Êbah ai tiê: Kiệt sức.

Êbai (dt) Đâu ván. Êbai grăm (dt) Đâu ngư Êbai gri (dt) Đậu rồng. **Êban (dt)** Họ Êban.

Êbat (đgt) Đi.

Êbăng (tt) Thính. Knga aê êbăng êdi: Tai ông rất thính.

Êbâo (dt) Nghìn. Sa êbâo: Một nghìn.

Êbeh (tt) 1. Dư. Mâo êbeh sa êtuh čô mnuih: Có dư trăm người.

2. Nhiều/ trội. Mâo êbeh hĭn kơ kâo: Có nhiều hơn tôi; Ih mâo mdiê êbeh êgao kơ thŭn adih: Anh có lúa trội hơn

năm trước.

Êbeh êbiêr (tt) 1. Dư dật. Prăk ngăn êbeh êbiêr: Tiền của dư dật.

2. Quá mức. Lač snăn êbeh êbiêr đei: Nói thế thật quá

mức.

3. Dư thừa. Braih mdiê êbeh êbiêr: Thóc gạo dư thừa.

Êbhơr, êbơr (tt) 1.Tron. Êlan anei êbhơr: Đường này tron.

2. Láng. Mnal anei êbhor blia: Vải này láng bóng.

Êbuê (đgt) Từ trần.

Êbua (dt) Môn. Êbua anei ktăl: Môn này ngứa.

Êbuh (đgt) Ngã.

Êbhui (tt) 1. Rữa. Boh ksă êbhui: Quả chín rữa.

2. Mục. Čĭm brǔ êbhui jih: Thịt thối mục hết.

3. Bở. Mnal sô êbhui: Vải cũ bở ra.

Êbǔ (dt) Bão. Angĭn êbǔ: Gió bão.

Êbŭng (dt) Măng.

Êbak (tt) 1. Bửa bãi. Blǔ tlao êbak: Ăn nói bửa bãi.

2. Tục. Dlao wač êbak: Chửi tục.

Êbăt (tt) 1. Gọn gàng.

2. Sạch. Mnuih êbăt: Người sạch.

Êčăm (dt) Họ Êčăm. (họ của người Êđê).

Êda (dt) Xà ngang.

Êdam (dt) Thanh niên (nam). Hđeh êdam êra: Thanh niên.

Êdam ngiêk (dt) Thiếu niên.

Êdah (tt) 1.Lô, phô. Tlao tơi êdah êgei: Cười đến nỗi lộ cả hàm

răng.

2. Hiện rõ. Ñu êdah klă êdi: Nó hiện rõ.

Êdah brul (bt) Rõ ràng.

Êdai (dt) 1.Bē. Kwă êdai iŭ pui: Kéo bē thổi lò.

2. Đưa. Êdai jao: Đưa võng.

Êdak (dt) Bí đao, bí xanh.

Êdap (dt)Vông.Êdeh (dt)Xe.Êdeh êdâo (dt)Xe cô.

Êdei (bt) 1. Sau. Ñu êbat êdei: Nó đi sau.

2. Kế. Mỗ êdei: Vợ kế.

Êdei êdă (trt)Sau cùng.Êdei adih (trt)Sau này.Êdei anăp (trt)Tương lai.Êdê (dt)Luồng.

Êdi (pht) 1. Rất, lắm. Siam êdi: Đẹp lắm.

2. Chắc. Êdi hĕ? Chắc hả (thật không?).

3. Thật vậy. Snăn êdi: Thật vậy; Djŏ êdi: Đúng vậy.

Êdjin (tt) Nhão, mềm.

Êdu (tt) 1. Yếu. Mta bruă ăt dôk êdu: Phong trào còn yếu.

2. Dịu. Êdu đŏk kbông: Dịu giọng.

3. Kém. Ală êdu: Mắt kém.

Êdu čhut (tt) Hời họt.

Êdu êdŏk (tt) Yếu kém. Klei mĭn êdu êdŏk: Suy nghĩ yếu kém.

Êdŭk (dt) 1. Ngọn. Êdŭk plei: Ngọn bí.

2. Sau cùng. Kpiê êa êdŭk kba: Rượu sau cùng nhạt.

3. Mũi. Êdŭk đao: Mũi đao.

Êđai (dt) 1. Khốn/thẳng. Êđai ktŭt: Tên khốn. Êđai asâo: Chó con.

2. Con (chỉ dùng cho con vật thay thực vật cây con). Êđai

êmô: Con bê; Êđai mdiê: Mạ.

Êđai pǐ (dt) Thằng nhãi.

Êđal (dt) Nông, cạn. Yan bhang êa êđal: Mùa khô nước cạn.

Êđal blă (tt) Đơn giản.

Êđăp (tt) Mát.

Êđăp drưm (tt) Mát mể.

Êđê (dt) Dân tộc Êđê.

 Êga (dt)
 Sổi.

 Êgah (tt)
 Mổi.

 Êgah êgăn (tt)
 Ê ẩm.

Êgap (tt) Thợ săn. **Êgar (tt)** La. Mnuih êgar: Người la.

Êgaih (tt) 1. Rỗ ràng. Boh blǔ êgaih: Lời nói rỗ ràng.

2. Chính nghĩa. Drei mblah kyua klei êgaih mngač: Chúng

ta chiến đấu vì chính nghĩa.

Êgao (đgt) Qua. Kâo êgao mnữ: Tôi qua hàng rào; Êgao sa thŭn: Qua

môt năm.

Êgei (dt) Răng. **Êhai (tt)** Rộng.

Êghaih (đgt) Gỡ. Êghaih nư: Gỡ nợ.

Êhao (tt) 1. Tốn. Huă bởng êhao: Ăn uống tốn.

2. Thuận tiện. Hruê anei mă bruă êhao snăk: Hôm nay làm

việc rất thuận tiện.

Êghăng (tt) Chắc, tro trụi. Kyâo êghăng: cây đã rụng hết lá.

Êhăng (dt) Trầu.

Êhăk êhai (tt) 1. Lạc quan. Hdĭp m'ak m'ưr êhăk êhai: Sống vui vẻ lạc

quan.

2. Hồn nhiên. Ai tiê êhăk êhai: Tấm lòng hồn nhiên.

Êhiổ (tt) Vãn. Sang čo êhiỗ mnuih: Chọ đã vãn người.

Êhŭng (dt) Dạ dày.

Êhul (dt) Lợi(lợi răng)

Êhưng tt) Rỗng.

Êhưng êhang (tt) Trống rỗng. **Ê-i (dt)** Rổ, thúng.

Ê-i rưng (dt) Rá.

Ê- i knguôr (dt) Thúng mủng.

Ê- ih (tt) 1. Nhù. Riă čim tol ê- ih: Hầm thịt đến nhù.

2. Chín mùi. Mtei ksă ê- ih: Chuối chín mùi.

Ê-iăt (tt) Vắng, hiu quạnh.

Ê-iăt êyăng (tt) Vắng vẻ **Ê- iŏ (tt)** Yên lặng.

Ê- iổ êyăng (tt) Vắng lặng, vắng vẻ và yên lặng.

Êjai (trt) 1. Vừa. Hmei êbat êjai yăl dliê êjai: Chúng tôi vừa đi vừa

nói chuyện.

2. Trong khi. Êjai hmei dôk hriăm ih blǔ: Trong khi chúng

tôi đang học anh nói chuyện.

3. Trong lúc.

Êjai anei (trt)Hiện tại.Êjai anei hin (trt)Hiện giờ.Êjai kơ tluôn (trt)Quá khứ.Êjao (dt)Võng.

Éjăng (tt) Vong. Chắc.

Êjung (dt) Cây mắt mèo. **Êka (đgt)** Bị thương.

Êkă (tt) Nhám.

Êkăl (tt) Đục. Êkăl plŭk: Đục ngầu.

Êkei (dt) Nam (người).

Êkei hruê (dt) Nam giới, đàn ông.

Êkŏ (đgt) Đông/đặc. Êa êkŏ jing klŏ êa ê-ăt: Nước đông thành đá;

Êa bêñ êkŏ tlit: Nước đường đặc sệt.

Êkǔt (tt)Vắng.Êklai (dt)Tỷ.Êklăk (dt)Triệu.

Êla (tt) Muộn, trễ. Nao hriăm êla: Đi học muộn; Truh êla: Đến

trễ.

Êlah (dt) Lưỡi.

Êlah pui (dt)Ngọn lửa.Êlah êa (dt)Mặt nước.

Êlam (tt) Sâu. Băng êa êlam: Giếng nước sâu.

Êlan (dt)Con đường.Êlan klông (dt)Đường sá.

Êlan tâo (dt) Ngôi (ngôi tóc). Tlak êlan tâo: Rẽ ngôi tóc.

Êlâo (gt) Trước. Ih nao êlâo kâo đôk êdei: Anh đi trước tôi đi sau.

Êlhuê (tt) Rộng.

Êlhuê êlhiăk (tt) Rộng rãi.

Êlưih (tt) 1. Rẻ. Djam mtam êlưih snăk: Rau rất rẻ.

2. Dễ. Klei tǐng anei êlưih: Phép tính này dễ hiểu.

Êlưih pưih (tt) Rể mạt.

Êlŏk (tt) Phiền, gợi lại.

Êlŏk/êñŏk (đgt) Nhắc. Êlŏk wĭt êlŏk nao sa klei anăn: Nhắc đi nhắc lại

một chuyện đó.

Êma (dt) Số 5. **Êman (dt)** Voi.

Êmă (dt) Mõ.

Êmăn (tt) Mệt.

Êmăn êmiêt (tt) Mệt mổi.

Êmăt (đgt) Thiện xạ.

Êmeh (dt) Tê giác.

Êmit (tt) Hiền.

Êmit êngiê (tt) Hiền hậu.

Êmiêt (đgt) Dọn. **Êmĭng (tt)** Lỳ.

Êmŏng (tt) Mập.

Êmŏng êmă Mập mạp.

Êmô (dt) Con bò.

Êmông (dt) Hổ. Êmông brĚč: Báo; Êmông gu: Sư tử.

Êmuh (đgt)Hỏi.Êmut (đgt)Ghét.Êmưt (tt)Chậm.

Êmưt dhưt (tt) Chậm chạp.

Ênah (dt) 1. Mů. Tiêng kbǔm ênah: Nhọt mưng mů.

2 . Rẫy mới.

Ênai đt) Tiếng.

Ênai dhuai (dt) Tiếng tăm. Amâo hmữ ênai dhuai: Không nghe tiếng tăm

gì.

Ênang (tt) Hiền. Ênang msĕ si hlô rang: Hiền như nai.

Ênang ê- ut (tt) Nhàn rỗi; chậm rãi.

Ênang ê- ưih, ênang blang (tt) Thong thả.

Ênao (dt) Hồ.

Ênăng (dt) Giun đất.

Ênăr (dt) Sào. Sră giê ênăr: Lao cái sào.

Ênăp (tt) Khăm.

Ênoh (dt) 1. Giá. Hruôm m'ar ênoh tlâo êbâo prăk: Quyển vở giá ba

ngàn đồng.

2. Số lượng. Dừm ênoh mnuih dưi ngă?: Bao nhiêu số

lượng người làm được?.

Ênô (tt) Thật thà. **Ênông (đgt)** Gánh.

Ênua (dt) Mạng người.

Ênuk (dt) 1. Thời. Ênuk hđeh êlăk: Thời thơ ấu.

2. Giai đoạn (thời kỳ).

Ênuč (dt) 1. Nọc. Hnuê duč hŏng ênuč: Ong đốt bằng nọc.

2. Đầu nhọt: Ênuč tiêng.

Ênŭm (tt) Đủ.

Ênŭm ênap/ênŭm drŭm (tt) Đầy đủ.

Ênŭng (dt) Lươn.

Êña (dt) Quang. Êña ênông: Quang gánh.

Êñah (đgt) 1. Vung. Êñah tloh klei kă: Vung đứt dây trói.

2. Chao. Êñah ê-i djam: Chao rổ rau.

Êñan (dt) Thang.

Êñăt (đgt) Kỳ cọ. Êñăt bi doh: Kỳ cọ cho sạch.

Êñuei (dt) Xâu, chùm. Êñuei čhiên: Xâu chén; Êñuei kliăng: Chùm

khóa.

Êñuôl (dt) Con tê tê, một họ của người Êđê.

Êngăn (tt) Êm á. Adiê êngăn: Trời êm á.

Êngăp (tt) Ngập. Êa êngăp bŏ dlai: Nước ngập tràn đầy.

Êngeh (tt) Trong.

Êngeh bhang (tt) Trong vắt.

Êngiê (dt) Hòa bình. Lăn êa leh êngiê: Đất nước đã hòa bình.

Êngĭt (dt) Trời. **Êngoh (dt)** Sốt.

Êngu (dt) Vừng đen.

Êngǔm (tt)Đông.Ênguôt (tt)Buồn.

Ênguôt ê-ưn (tt) Buồn thiu.

Ênguôt dhuôt (tt) Buồn bã. Bỗ mta ênguôt dhuôt: Vẻ mặt buồn bã.

Ênham (dt) Đằm. Ŭn ênham: Heo đằm.

Ênham êrah (dt) Vũng máu.

Ênhă (dt) Diện tích. Ênhă lờ: Diện tích thửa ruộng. **Ênhă bổ (dt)** Bề mặt. Ênhă bổ lăn: Bề mặt trái đất.

Ênhiang (dt) Vùng, địa thế.

Êpa (tt) Đói. Êpa tian: Đói bụng.

Êpan (dt)Con rít, con rết.Êpei (đgt)Mơ (ngủ mơ).

Êpih (tt) Mong.

Ēpông (dt) Thăn. Klŏ kđeh êpông: Miếng thăn nõn.

Êpul (đgt) Nhóm.

Êpul êya (dt) Đoàn thể.

Êpŭk êpiăk (tt) Bơ phờ.

Êra (đgt) Thiếu nữ.

Êrah (dt) Máu.

Êran (đgt) Chạy.

Êriâo (dt) Lục lạc. **Êrin (tt)** Nghèo.

Êrin tap (tt) Nghèo khổ.

Êrĭt (tt) Mồ côi. Êrĭt êrin (tt) Côi cút.

Êruê (dt) Dấu, lối. Hluê êruê čĭm: Theo dấu chim; Hluê êruê êlan

điệt: Theo đường lối mòn.

Ēruê (dt) Gai. Êruê tlŏ jŏng: Gai đâm vào chân.

Êruh (tt)Bê trễ.Êrŭm (dt)Kim.Êsei (dt)Com.

Êsŭn (dt) Hành (củ hành). Êsŭn hla: Hành lá; Êsŭn boh: Hành củ.

 Êsŭn atâo (dt)
 Hẹ.

 Êsŭn ñô (dt)
 Kiệu.

 Êsŭng (dt)
 Cối.

 Êtak (dt)
 Đậu.

Êtak êbai (dt) Chỉ chung các loại đậu.

 Êtak aduôn sun (dt)
 Đậu nành.

 Êtak čặt (dt)
 Giá đỗ.

 Êtăng (đgt)
 Xiết.

 Êtuh (dt)
 Trăm.

Ê- un (tt) 1. Mềm. Ksueh ê- un, msei khăng: Nhôm mềm sắt cứng.

2. Déo. Êsei ê- un: Com déo.

3. Khéo. Blŭ ê- un: Khéo mồm.

Ê- un ê-ăk (tt)

1. Yếu ớt. Mnuih mă bruă ê- un ê-ăk: Người làm việc yếu

ớt.

2. Mềm nhũn. Jỡng kngan ê- un êăk: Chân tay mềm nhũn.

Ê- un dhun (tt) 1. Mềm mại. Plă kngan ê- un dhun: Bàn tay mềm mại.

2. Êm diu. Asăp blŭ ê- un dhun: Tiếng nói êm diu.

Ê-un djun (tt) Êm ái.

Ấm thấp. Ê-up ê-ap (tt)

Ê-ut (dgt) Tanh.

Ê-ut hjan (tt) Tanh mưa.

Êwa (dt) Hơi. Êwa k'hul: Bốc hơi; Tian mtuh mtưh êwa: Bung đầy

hơi.

Êwak (đgt) Khuân.

Êwang (tt) Gầy.

Êwang êwĭt (tt) Gầy gò. Asei mlei êwang êwĭt: Thân hình gầy gò.

Êwăng (đgt) Lùng. Êwăng duah phŭng kně: Lùng bắt tên trôm.

Êwei (đgt) Xe soi. Êwei mrai: Xe chi.

Êweh êwit (tt) Khẳng khiu (người và đông vât).

Êwiên (dt) Liêt (bênh). Êwiên êwu (tt) Bại liệt.

Êwiêt (dt) Kiệt (kiệt sức)

Êwư (đgt) Mò.

Êwư êpêč (đgt) Mò mẫm.

Êya (dt) Gừng. Êyăn (dt) Mướp.

Êyăng (tt) Tĩnh mịch.

Êyông (dt) Xà dọc trong nhà sàn Êđê.

Êyuh (đgt) Lay. Êyuh boh kroh: Lay rung trái cây;

Êyuh kngan (đgt) Bắt tay nhau.

Êyui (dt) Bóng. Êyui kyâo. Bóng cây.

Ěč (dt)Rau quế, é.**Ěč dliê (dt)**Hương nhu

G

Ga (dt) Khí đốt. Pui ga: Bếp ga, quẹt ga.

Gah (dt) Nhà ngoài (phần phía trước của nhà dài Êđê dành cho

khách và cho sinh hoạt lễ hội).

Gai (đgt) Điều khiển. Si gai si gưt: Bảo gì làm nấy.

Gai kpiê Mời rượu (Điều khiển tiệc rượu).

Gam (đgt) Đậu, đỗ. Čĭm gam ti adhan kyâo: Chim đậu trên cành cây.

Gang (đgt) Chặn, đón. Kâo gang êdeh nao ti....: Tôi đón xe đi......

Găl I.(đgt) Chặt. Găl adhan kyâo: Chặt cành cây.

II.(tt) Có lý. Hlei găl? Ai có lý?

Găm (đgt) 1.Che. Ñu găm kđô kphê: Nó che bao cà phê.

2. Đậy. Ñu găm gŏ djam: Nó đậy nồi canh. Găm sir: Đậy

kín.

Găn (đgt) Qua, sang. Ñu găn êa krông: Nó qua sông.

Găn gao (đgt) Qua lại.

Gặp (dt)

1. Mái nhà. Gặp sang anei tăm hồng hlang: Mái nhà này

lợp bằng tranh.

2. Bè bạn.

Gặp djuê (dt) Họ hàng.

Giảm (dt) Gần, cạnh. Sang kâo giăm sang hră: Nhà tôi cạnh trường

học.

Giê (dt) Que, roi, gậy.

Giê gai êdeh (dt) Tay lái (xe ôtô).

Giêng (dt) Công đoạn luồn sợi dọc vào go trong nghề dệt truyền

thống.

Giê dra (dt) Cây gậy.

Giê dưh (dt) Đũa.

Giêt (dt) Quả bầu, lọ, chai, bình (làm bằng thủy tinh). Kâo nao blei

sa giệt biêr: Tôi đi mua một chai bia.

Giêu (dt) Bẫy thắt.

Gǐ (đgt) Chải. Ñu gǐ kờ: Nó chải đầu.

Gǐr (đgt) Cố. Di ñu gĭr mă bi leh: Chúng nó cố làm cho xong.

Gǐr ktǐr (đgt) Cố gắng, quyết tâm. Di ñu gĭr ktĭr hriặm hrặ: Chúng nó cố

gắng học hành.

Gĭr ktưn (đgt) Phấn đấu.

Gǐt gai (đgt) Lãnh đạo. Y - Từ git gai hmei jak êdi: Y - Từ lãnh đạo

chúng tôi rất tốt.

Ghan (dt) Buôn (buôn bán).

Ghan mnia (dt) Buôn bán. Ñu mă bruă ghan mnia: Nó làm nghề buôn bán.

Ghang (đgt) Nướng. Kâo dôk ghang čim ŭn: Tôi đang nướng thịt lợn.

Ghă (đgt) Can, ngăn. Ghă di ñu đăm bi čăm ôh: Hãy can chúng nó

đừng đánh nhau.

Gŏ (dt) Nồi, xoong. Kâo mrâo blei gŏ: Tôi vừa mới mua xoong,

nồi.

Gŏ bǔng (dt) Nồi đồng. Amĭ kâo mâo lu gŏ bǔng: Mẹ tôi có nhiều nồi

đồng.

Gŏ êa čê (dt) Ám chè.

Gŏ êsei (dt) 1.(đen). Nồi cơm. Dai gŏ êsei kơ kâo: Đưa nồi cơm cho

tôi.

2.(bóng). Hộ gia đình. Gŏ êsei kâo mâo tlâo čô mnuih:

Gia đình tôi có ba người.

Gŏng (dt) Cương.

Gŏng gỗč (dt) Bọ ngựa.

Gô (tt) Cong.

Gỗ (đgt) Hiếp dâm.

Gỡ (đại từ) Nó (ngôi thứ ba số ít).

Gỡng (dt) Cột.

Grăn (dt) Cán. Grăn wah: Cần câu. Mặ grặn wah: Lấy cần câu.

Grat (dt) Cấp bậc.

Grăm (dt) Sấm, Sấm sét.

Grăm kmlaĭ (dt) Sấm sét.

Grặp (phụ từ) Mỗi. Grặp čô hmei nao hma s'aǐ: Mỗi chúng tôi đều đi

rẫy.

Grê Cái đòn cong.

Grễn (đgt) Gầm. Êmông grễn: Hổ gầm.

Gri I. (dt) Cây

II. (tt) nhà sắp đổ.

Griă (giới từ) Sát. Griă lăn: Sát mặt đất.

Griăng (dt) Nanh. Griăng asâo knur s'năk: Răng nanh của con chó rất

nhọn.

Grǐ (dt) 1. Cáu bẩn, ghét.

2. Đất (do bẩn trên cơ thể).

Grĭng (đgt) $D\tilde{o}$ ($d\tilde{o}$ dậy)

Griŏ (dt) Đường viền (rỗ rá), vành nón. Griŏ đuôn jŏng: Vành nón

lá.

Grǐp (dt) Cái bẫy chuột. Ñu nao bếc grĭp: Nó đi bẫy chuột.

Groh (đgt) Sủa. Asâo groh: Chó sủa.

Grông (dt) Hàng, lôi tay.

Grôñ (tt) Thon búp măng.

Gru (dt) Dấu, vết.

Grua (dt) Tua rua.

Gru bi kal (dt) Chữ thập (+).

Gru jỡngn (dt) Dấu chân.

Gru kđiêng kngan (dt) Dấu vân tay.
Gruê (dt) 1. Bàn chải.

2. Lông bờm (trên lưng).

Gruê hlô ŭn Lông lợn rừng.

Gruh (dt) Vùng trũng, hồ.

Grup I.(tt). Gục, ụp. Ñu lẽ buh grup: Nó tế ụp xuống.

II.(dt). Nhóm, đội. Grŭp hmei mâo sapăn čô mnuih:

Nhóm chúng tôi có tám người.

Grữ (dt) Con đại bàng.

Grưh (dt) Xương sườn.

Gu (dt) Cụp xuống, khom.

Gu ktơr (dt) Cùi bắp.

Guam (tt) Ngượng, mắc cỡ. Đăm guam ôh hờ: Đừng ngượng nhé.

Guam ahuam (tt) Ngượng ngùng.

Guê lờ (dt) Bờ ruộng.

Guễc (đgt) Choàng. Kâo guếc čhiăm: Tôi choàng khăn.

Gu ga (dt) Quả thanh long.

Gu gê (dt) Bọ dừa.

Guh (đgt) Anh lên, phát quang. Guh k'ang (tt) Lộng lẫy, rạng rõ.

Gu tuk (dt) Chim tu hú.

Gui (đgt) Gùi (nước, lúa).

Guôm (tt) Boc kín, bao kín.

Guôn (đgt) Chờ, đợi. Guôn kâo đa: Chờ tôi với.

Gun (tt) Vướng. Êlan anei Gun hŏng êdeh: Đường này vướng xe.

Gung (dt) Bẫy sập.

Guôp (tt) Hợp. Ao anei guôp hŏng ih: Áo này hợp với chị. Guôr (dt) Dọc (khoai nước, đu đủ...). Gruôr mtei: Bẹ chuối.

Guôp êlâo Tiếp theo.

Gut (đgt) Uốn, bể cong. Dhŏng gut: Dao cong.

Gưl (dt) Bậc, cấp, đợt (khóa học). Ñu hriăm hră gưl sa: Nó học

cấp I.

Gưt asặp (dt) Vâng lời. Ñu gưt asặp amĩ ama: Nó vâng lời cha mẹ.

Gửr (dt) Sự gia tăng.
Guốk (dt) Guốc mang.

Guôl (dt) Cây cọ.

Gặt gu (tt) Gật gù.

Gữ (đgt) Án, bấm, nhấn, nén.

 \mathbf{H}

Ha (đgt) Há. Ha băng êgei: Há miệng.

Hah (phụ từ) Đây, này.

Hal (đgt) Xể. Hal čĭm: Xể thịt.

Hak (đgt)Dang. Hak jŏng: Dang chân.Han (đgt)Vá. Han pông êdeh: Vá xe.

Hang I.(dt).1.Bờ. Hang êa krông: Bờ sông.

2. Bãi. Hang êa kši: Bãi biển.

II.(tt). Rát. Hang kngan: Rát tay.

Hao hao Tiếng ồn trong đám đông.

H'ap (đgt) Ngáp. Ñu h'ap čiăng pĭt: Nó ngáp ngủ.

Har (đgt) Hấu (cầu kỳ).

Hat (tt) The.

H**ă** (**phụ từ**) 1. Này, đây (chỉ sự hiện diện của vật).

2. Hả, Hử (dùng để hỏi). Hŏng ih nao hă? Anh đi với ai?

Hăng (tt) Cay. Mreč Hăng: Ót cay.

Hặt (dt)Thuốc lá.Hặt klặt (dt)Thuốc xì gà.Hặt reh (dt)Thuốc rê.

Hâo (đgt) Báo, cho biết.

Hbâo (dt) Tro. Kuế hbâo: Hốt tro.

Hbâo pruê (dt)Phân bón.Hbei (dt)Khoai, sắn.Hbei blang (dt)Khoai mì.

Hbia (dt)Công chúa, nữ thần, hoàng hậu.Hbiê (dt)Tên cây, lá thuốc hút hay lá được.

Hbǐl (trạng từ) Khi nào, lúc nào. Hbǐl ih wǐt: Khi nào anh về.

Hblok (đgt) Hối hận, ăn năn. Kâo hblok amâo bi tuôm hong ih: Tôi

hối hận vì không gặp anh.

Hbơih (phụ từ) ổi chà, Úi chà (tiếng thốt).

Hbuê ktuê (đgt) Lần theo.

Hbuê ênuk (dt) Lịch sử.

Hda (dt) Chông loại nhỏ.

Hdang (dt) Tôm. Bồng hdang: Ăn tôm.

Hdao (dt) Tên một loại cây, gỗ tạp, (không có lõi).

Hdăm (dt) Con kiến. Hdăm kĕ: Kiến cắn.

Hdăng I.(dt). Than. Kǔč pui hdăng: Nhóm bếp than.

II.(pt). 1. Đều. Hmei dua hdăng nao hma: Hai chúng tôi

đều đi rẫy.

2. Lẫn. Hdăng pô: Lẫn nhau.

Hdei (đgt) Sàng sẩy.

Hdiêr (tt) Rống, ré (nói về tiếng voi kêu).

Hdĭp (đgt) Sống. Kâo hdĭp ti buôn Alê B: Tôi sống ở buôn Alê B.

Hdjai (đgt) Chỉ động tác chuyển từ cành cây này sang cành cây khác

của khỉ, vượn.

Hdơr (đgt) Nhớ. Ih hdơr mỡ kâo?: Anh có nhớ tôi không?.

Hdơr knga Nhớ ơn.

Hdrah (dt) 1. Rừng non, rừng tái sinh.

2. Đám rừng đã xí trước để làm rẫy.

3. Ghềnh.

Hdrak (đgt) Ho cẩm, cẩm cúm. Kâo hdrak: Tôi cẩm cúm.

Hdrô (dt) Một giống lúa sớm Êđê.

Hdruôm (dt) I.(dt) Quyển. Brei kâo sa hdruôm klei Êđê: Cho tôi một

quyển tiếng Êđê.

II.(đgt) Bao, bọc. Bi hdruôm bĕ hră ih: Hãy bao sách của

anh đi.

Hdruôm hră (dt) Quyển sách.

Hdruôm jỡng (dt) Giày.

Hdruôm m'ar (dt) Quyển vở. Hđặp (dt) Cũ, xửa.

Hđeh, hđeh êlăk (dt) Trẻ em, trẻ con.

Hđeh êdam (dt) Thanh niên (trai).

Hđeh ĭ (dt) Trẻ sơ sinh.

Hđeh êra (dt) Thanh niên (gái).

Hđeh hriăm hră (dt) Học sinh.

Hđĭ hđang (đgt) Loay hoay, quay đi quay lại.

Hđô Quên bằng.

Hđô mla (dt) Chỉ voi đực không có ngà.

Hđờng (tt) Yên ổn.

Heh I. (dt) Đơn vị đo chiều dài từ cùi chổ đến ngón tay.

II. (đgt) Hí (ngựa).

Hei (phụ từ) U, chẳng (để hỏi). Ih huặ hei?: Anh ăn cơm ư?.

H**ĕ** (**phụ từ**) 1. Đã (có ý khẳng định). Kâo mă h**ĕ** bruă: Tôi đã làm việc.

2. U, hả (để hỏi). Čih hră hĕ?: Viết thư hả?.

H'ếc hmưi (đgt) Cầu chúc, chúc mừng. H'ếc hmưi thŭn bhang mrâo: Chúc

mừng năm mới.

H**ến** (**dgt**) Xấu hổ. Đăm hến ôh: Đừng xấu hổ.

Hgăl (tt)Nguyên vẹn.Hgăm (tt)Kín, mật, ngầmHgao (đgt)Bước ngang qua.

Hgơr (đt)Cái trống.Hg**ǔm ngă**Giúp nhau.

Hia (đgt) Khóc.

Hi**ă** (tt) Rữa. Brǔ hiǎ: Thối rữa.

Hiệk (đgt) Xé.

Hiện I.(tt) Thóp. Hiện tian: Thóp bụng.

II.(dt) Eo (quá bầu, núi). Hiên čữ: Eo núi.

Hik (đgt) Hệch. Hik tlao: Hệch miệng cười.

Hin (tt) Hiểm.

Hing (đgt) Đồn đại.

Hing ang (dt) Danh tiếng, nổi tiếng.

Hip (dt) Rương, hòm.

Hip mdŏng (dt) Tử đứng. Hip mgăn (dt) Tử trà.

Hiu (đgt) Di rong, đi chơi.

Hĭn (phụ từ) Hơn. Hĭn dĭn Hơn hẳn.

Hjan (dt) Mửa. Hjan lẽ rah: Mửa rào.

Hjăn (tt)Một mình.Hjei (đt)Dùi đục.

Hjung (dt) Vợ lẻ. (vợ lẽ).

Hla (dt) 1. Lá. Hla luh: Lá rụng.

2. Cái diều. Êran hla: Thả diều.

Hlah (tt) Ngán.

Hlai (tt) Nguôi. Hlai ai: Nguôi giận.

Hlang (dt) Cổ tranh.

Hlao I.(dt) Cái khay, cái mâm.

II.(đgt) Khổi bệnh, hết bệnh.

Hlăk I.(trạng từ) Khi. Hlăk anăn: Khi đó.

II.(trợ từ) Đang. Ñu hlăk lễn: Nó đang chơi.

Hlăk hlai (tt) Thỏa mãn.

Hlăm I. (giới từ) Trong, trên, dưới. Hlăm sang: Trong nhà.

II. (tt). 1. Sí. Čhĭ hlăm: Bán sí.

Hlăp (đgt) Chơi. Hlăp kŭp dăp: Chơi trò trốn tìm.

Hlăp lễn (đgt) Chơi đùa.

Hl**ăp mbŭl (đgt)** Nô đùa, đùa giỡn.

Hlâo (dt) 1. Chày. Hlâo tặp mdiê: Chày giã thóc.

2. Đôi. Sa hlâo jep: Một đôi dép.

Hlâo êya (dt) Chày nhỏ.

Hlei (đt)

1. Ai. Hlei nao hŏng ih? Ai đi với anh (chị)?

2. Gì (Từ dùng để khỏi tên) Hlei anăn ih? Anh (chị) tên

gì?

Hli (đgt) San phẳng.

Hli ai (đgt) Làm vừa lòng, xoa dịu.

Hli**ăng (dt)** Tên một cái cồng trong bộ cồng người Êđê.

Hlia (đgt) Liếm.

Hliăr (tt) Xảo quyệt.

Hliê (tt) 1. Lẻ loi, rời, lẻ. Prăk hliê: Tiền lẻ.

2. Còn son, còn tơ.

Hliêng (đgt) Vác.

Hliêng wih (trgt) Xế chiều.

Hin knap (dt) Nghèo khổ. Sang kâo hin knap: Nhà tôi nghèo khổ.

Hiu êbat (đgt) Tán bộ.

H'iêng I.(đgt) Chiều chuộng.

II.(tt) Cưng, quý. Kâo h'iêng kơ ñu: Tôi rất quý nó.

H'iêng h'ưi (tt) Thương tiếc.

Hiu lua (đgt) Đi săn. Hiu lua mnah (đgt) Săn bắn.

Hiu puh hlô (đgt) Di đuổi thú (mang tính chất bao vay).

Hǐp (hư từ) Bức. Hlơr hǐp: Nóng bức.

H'ǐt (dt) Yên tâm. H'ǐt yơh hŏ: Hãy yên tâm nhé.

Hgơr (đt)Trống.Hg**ǔm (đgt)**Đoàn kết.

Hgǔm ai (đt) Phối hợp, hợp tác. Hmei dua hgǔm ai: Chúng tôi phối hợp.

Hjan bhǔk (dt) Mưa phùn. Hjan angǐn (dt) Mưa gió.

Hjiê (dt) Kho (kho để thóc). Sang kâo mâo sa boh hjiê: Nhà tôi có

một nhà kho.

Hla in jin (dt)

Lá bài.

Hla kơ (dt)

Lá cờ.

Hla kơ ala čar (dt)

Quốc kỳ.

Hla knih (dt) Cây chổi.

Hlai (tt) Nguôi. Hlai ai: Nguôi giận.

Hlăk anăn (trgt) Bấy giờ, lúc đó.

Hling (dt) Gỗ mun.

Hlǐm (dt) Mưa dầm. Adiệ hlǐm: Trời mưa dầm.

Hlĭn (dt) Sáp ong.

Hlĭng (dt) Rót. Hlĭng êa: Rót nước.

Hlŏng (đgt) I.(dt) Tên một cái cồng trong bộ cồng Êđê.

II.(phụ từ) 1.Chí, đến, thâu. Krŏng mỡng mlam hlŏng kơ

aguah: Thức thâu đêm.

2. Luôn thể. Blut hriệ hlong hua yoh: Tiên thể đến đây

hãy ăn cơm luôn thể.

Hlô (dt) Thú (con thú). Di ñu mnah hlô: Chúng nó bắn thú.

Hlô mnởng (dt) Thú vật.

Hlông (đgt) Tạo ra, làm mới.

Hlua (đgt) Dội, đổ. Hlua êa: dội nước.

Hluăt (dt) Con sâu.

Hluê (tt) 1. Lỏng, long, rộng. Ao anei hluê kơ kâo: Ao này rộng đối

với tôi.

2. Theo, bắt chước.

Hluh (tt) Thung.

Hmum (tt) Lành (không rách). Hla hmum hlum hla tǐ: Lá lành đùm lá

rách.

Hlung (đgt) Bọ, đỡ, bê.

Hluôm (tt) Nguyên hạt, đầy hạt.

Hlŭ (lŭ) (dt) Bùn.

Hlŭl (tt) Tắc, nghẽn.

Hl**ŭn (dt)** Nô lệ, đầy tớ. Kâo ngă hlŭn kơ ih hŏ: Tôi làm đầy tớ cho

ông nhé.

Hl**ŭt (đgt)** 1. Dốc đầu xuống.

2. Liều, táo bạo. Hlŭt kŏ êsei: Thí mạng, liều mạng, thí

mạng.

Hlữ (đgt) Đẩy ra.

Hma (dt)Rãy. Nao hma: Đi rãy.Hmang (dt)Cái khay đựng chén bát.

Hmăm (dt) Chậu thau.

Hmăng(đgt) Ngóng, trông.

Hmăng hmưi (đgt) Cầu mong, ước mong.

Hmăr (đgt) Mau, nhanh.

Hmặt (đgt) Quất, vụt (bằng roi).

Hmei (đại từ) Chúng tôi (ngôi thứ nhất số ít). Hmei dua: Hai chúng tôi.

Hmiêt mkăp Sẵn sàng.

Hmlei (dt) Bông xơ, bông y tế. Hmô (đgt) Cho ví dụ, Ví dụ.

Hmôk (dt) Vổ cây.

Hmrot (tt) Lể loi, cô đơn.

Hmrui (dt) Trầm bầu.

Hmưč (đgt) Khấn hứa với thần.

Hmữ (đgt) Nghe.

Hmưi (đgt) Cầu mong, cầu cho.

Hna (dt) Ná, nổ. Hnač (tt) Dai.

Hnăl (dt) Cái đệm.

Hnăn (đt) Vậy. Hnăn lah: Vậy đó.

Hnăr (đt) Trườn. Ě điệt thâo hnăr leh: Em bé biết trườn rồi.

Hnểč (đgt) Tranh thủ.
Hngah (đgt) Từ chối.

Hngam ram (tt) Vị ngọt nhân nhấn đắng của rượu ngon.

Hngăn (dt) Quả dâu đất.

Hngặp (tt) Bẵng, (không nhớ).

Hngăp êyăng, hngăp hngơr: Biệt tăm, biệt tích.

Hngŭt hngui (tt) Sa sầm, bùi ngùi.

Hngô (dt) Cây thông. Đang hngô: Đồi thông.

Hnĭng (đgt) Nhớ.

Hnoh (dt) Khe, lạch.

Hnô (tt) 1. Hình bầu dục.

2. Đền bù.

Hnởng (dt) 1. Mức độ. Djŏ hnŏng: Đúng mức.

2. Hnỡng êlan: Hệ thống.

3. Hnöng mâo hriăm: Trình độ văn hóa.

Hnuă (gt) Bên phải.

Hnuăt (dt) Cái roi.

Hnuê (dt) Ong mật.

Hnun (dt) Tã lót.

Hnuh (dt) Cùm. Hnuh klŏng: Gông cùm.

Hnui (dt) Trễ, muộn (mùa màng).

Hnuôr (dt) Khúc cây đã hạ xuống trên rẫy.

Hnŭk (tt) Yên. Hnŭk ênang: Bình yên.

Hnưm (tt) Sớm (mùa màng).

Hoh (phụ từ) Đây, này (đưa vật gì cho ai). Hoh êa: Nước đây.

Hờ (phụ từ) Nhé, nhá (ý bảo ban, ra lệnh). Nao hờ: Đi nhé.

Hŏk (đgt) Đỗ, vãi, sánh ra ngoài (nước và chất lỏng).

H**ŏng** I. (tt) 1.Trống (trống trãi).

2. Bằng. Nhà làm bằng gỗ: Sang ngă hŏng kyâo.

II. (giới từ) Với. Hŏng ih hriăm? Anh học với ai?.

Hờ kdŏng (tt) Trống rỗng.

Hô (tt) Thiếu, hụt, túng.

Hôč (đgt) Huýt sáo.

Hôk (dt) Đơn vị đo chiều dài từ nách cho hết bàn tay duỗi thẳng.

Hồng (dt) Ong vò vẽ. Hồ (dt) Thuyền.

Hơ hợp (tt) Toang. Băng bhả pŏk hơ hợp. Cánh cửa mở toang.

Hơi (phụ từ) Này, ơi, nào (dùng trong ca hát để gọi người đối thoại).

Hơr (đgt) Hơ. Hơr pui: Hơ lửa.

Hởk (tt) Vui.
Hra (dt) Muối.
Hrah (tt) Đổ.

Hrah mda (tt) Màu hồng. Hrai (đgt) Rải, rắc.

Hră (dt) Giấy. Hră Kkiêng: Giấy khai sinh.

Hră m'ar (dt) Giấy tờ. Hrač (dt) 1. Gỗ dầu.

2. (đgt): Tuốt (lúa).

Hrăm (hư từ) Cùng. Nao hrăm: Đi cùng.

Hrăng (đgt) Nai nịt. Hrăng k'iêng: Nịt lưng.

Hrăp (tt) No, chán, ngán, ngấy, ớn.

Hrĕ roh (đgt) Phát dọn bìa rẫy.

Hri (đgt) Mô phỏng tiếng ve kêu.

Hri**à**m (**dgt**) Học. Hri**à**m hr**à**: Học hành. Hri**ề** (**dgt**) Đến. Hri**ề** ti anei: Đến đây.

Hriê kơ mdrŏng Đang giàu lên.

Hriêl (dt) Bùa, ngải.

Hriêng (dt) Án dụ. Bǔ bi hriêng: Nói ẩn dụ.

Hriêt (tt) Ít, thiểu số. Djuê ana hriêt: Dân tộc thiểu số.

Hrih (đgt) Làm phép.

Hrip (dgt) Hít.

Hrĭl (dt) Con két mổ đổ (giống con vẹt).

Hrŏ (đgt) Giảm. Hrŏ kǐ: Giảm cân.

Hrŏng (tt) 1. Hót, sót.

2. Lựa, chọn.

Hrŏng kbĭn (đgt) Tổng kết.

Hrô I.(đt) Cái then.

II.(đgt) 1. Thay thế.

2. Xâu, xổ. Hrô êrŭm: Xâu chỉ vào kim.

Hrôk (dt) Cái đó (để bắt cá).

Hrông (tt) 1. Hoang. Lăn hrông: Đất hoang.

2. Nguyên ven.

Hröng (đgt) Chém. Hröng mgăn: chém ngang.

Hruê (dt) Ngày.

Hrua = $hr\hat{o}$ (dgt) Thay thể.

Hruế (dt) Cây thân dây, loại dây rừng.

Hruh (dt) 1. Ó, Tổ chim.

2. Bao, gói. Sa hruh hặt: Một bao thuốc lá.

Hrui (đgt)

Hrut (đgt)

Co rút.

Hrut lăn (đgt)

Hít đất.

Hua (đgt)

Kéo lê.

Huă (đgt) Ăn (ăn cơm). Huăk (đgt) Móc, mọi ra.

Huăn (tt) Khít. Huăn mduăn: Vừa khẩm, khít khao (không thiếu

một ai).

Huĭ (đgt) Sợ.

Hui dah (đgt) E rằng. Hui (đgt) Húp.

Hung, hung hang (đgt) Háo, rất thích.

Hung hang (tt) Bất kham, hung hang.

Hur har (tt) Nhiệt tình.

H**ŭ**l (**đgt**) Hấp hơi; Hấp cách thủy, xông.

H**ŭt (tt)** Trật, không trúng.

Hưn (đgt)Hưn akâo (đgt)Đăng ký.

Hưn mdah (đgt) Giới thiệu. Hưn mdah klei soh: Thú tội.

Hưn mthâo (đgt) Thông báo.

Hưn phong (đgt) Khoe khoang.

Hưp (đgt) Ham. Hưp mdrŏng: ham giàu.

Hut (tt) Mát, khùng.

Hwa (dt) Vuọn. Hwak (dgt). Nh. Êwak Vác.

Hwar (đgt) Cào thành đống. Giê hwar: Cái cào.

Hwăt (đgt) Lim, ngất. Djiê hwăt: Chết ngất.

Hwiă (đgt) Thắt (dây thắt lưng), xiết (cho chặt).

Hwiê I.(dt) Mây, song.

II. (đgt) Liệng đi, vứt đi.

Hwiêt (đgt) Tém (tóc). Gĭ hwiêt: Chải tém.

Hyuă (đgt) Chẳng, bó, buộc.

Hyut (tt) Lo so.

H'aĭ(tt) Không. Mrô h'aĭ: Số (không).

H' aĭ mang Không có gì.

 H' ap (đgt)
 Ngáp.

 H' ăp (tt)
 Ẩm.

H' **ěč hmưi (đgt)** Chúc mừng.

H' iêng (đgt)

I. (đgt) Cưng, chiều. H'iêng kơ anak: Chiều con.

II. (tt) Quý. Thâo h'iêng mnỡng yua: Biết quý đồ dùng.

 H' ĭt (đgt)
 Yên tâm.

 H'ô (đgt)
 Mặc (áo).

H'ôk (đgt) Đành lòng. Amâo h' ôk dôk ôh. Không đành lòng ở lại.

H'ua (đgt) Cà vào, làm dây bệnh.

H'uôn (đgt) Thương yêu, âu yếm, vuốt ve.

H'ưi (đgt) Thương tiếc.

Ι

Iăm (đgt) Mô phỏng tiếng ve kêu.

I- ăk riăk (đgt) Khúc khích.

Iê (dt) Anh rễ; chị dâu (nói chung).

Iê êkei (dt)Anh rể.Iê mniê (dt)Chị dâu.

Iệp (đgt) Ghé, dòm. Iệp dlăng: Ghé nhìn.

Iêu (đgt) Gọi.

Iêu anăn (đgt) Điểm danh. Kâo iêu anăn: Tôi điểm danh.

Iêu jak (đgt)Rử rê.Iêu mthưr (đgt)Kêu gọi.

Iêu ung (đgt) Rước rể (rước rể theo phong tục của người Êđê).

Ih (đại từ) Anh, mày (ngôi thứ hai số ít).

Ik ik (đgt)Nài nỉ.Ik rikLâm râm.

Im (đgt) Yểm (bùa). Mtâo im: Bị yểm bùa.

In (dgt) Choi.

In an (đgt) Dựa sát vào người khác.

Injin (dt) Cờ bạc.

Ing ba k'ông Rập rình (mô phỏng tiếng chiêng trống)

Ing tlam Chạng vạng.

Iu (tt) Thiu, ôi. Êsei iu: Com thiu.

Iŭ (đgt) Thổi, bơm. Iŭ kpŭng: Thổi bóng. Iŭ pông êdeh: Bơm xe.

Ĭ

Ĭ (dt) Sơ sinh. Anak ĭ: Trẻ sơ sinh.

Ĭr ĭr (tt) Rừng rực (lửa cháy), ầm ĩ (tiếng ồn). Pui bởng dliê ĭr ĭr:

Lửa cháy rừng rừng rực.

Ĭt uôt (tt) Lề mề. Ñu ĭt uôt êdi: Nó rất lề mề.

J

Jač (đgt) Ném. Jač čhiên mngan: Ném chén bát.

Jah (đgt) Phát. Jah rŏk: Phát cổ

Jak (đgt) Mởi, rủ. Jak nao hriăm: Rủ đi học; Jak nao mnăm kphê:

Mời đi uống cà phê.

Jăk (tt) 1. Tốt, ngon. Êdeh anei jăk: Xe này tốt; Kan bŏng jăk: Cá

ăn ngon.

2. Hay. Klei mmuñ hmữ jăk: Bài hát này nghe hay.

Jam (dt) Đĩa (để thức ăn). Dưm bến hlăm jam: Để bánh trong đĩa.

Jang (tt) Nhường. Kâo jang kơ ih: Tôi nhường cho anh.

Jao (đgt) Giao. Jao bruă: Giao việc.

Jar (dt) Khung. Jar sang: Khung nhà.

J**ĕ** (tt) Gần. Sang kâo j**ĕ** sang hră: Nhà tôi gần trưởng học.

Jê (đgt) Giằm. Jê trŏng: Giằm cà.

Jễc (tt) Vội. Kâo hlăk jếc: Tôi đang vội.

Jễn (pht) Thường xuyên. Ñu jễn čuă ami ama: Nó thường xuyên

thăm cha mẹ.

Jet jot (tt) Xiêu vẹo. Sang jet jot: Nhà xiêu vẹo.

Jhar pui (đgt) Bổ thêm củi vào bếp.

Jhat (tt) Hỏng, xấu. Êdeh anei jhat leh: Xe này hỏng rồi; Jhat amâo

siam ôh: Xấu không đẹp.

Jheh jhoh (tt) Chồm hỗm.

Jhǐt (đgt) Khâu. Amĭ jhǐt ao: Mẹ khâu áo.

Jhô (đgt) Luồn, xổ. Kâo jhô mrai kơ aduôn: Tôi xổ chỉ cho bà.

Jhŏng (tt) Dữ. Ñu ngặ jhŏng : Nó làm dữ.

Jhut jhut (tt) Trì trệ. Mặ bruặ jhut jhut êdi: Làm thật trì trệ.

Jhuk jhuk (tt) Hùng dũng. Chuang êbat jhuk jhuk: Bước đi hùng dũng.

Jhưng (dt) Giường, bàn, bảng. jhưng pĭt: Giường ngủ; jhưng mdỗ:

Bàn ghế; jhưng jǔ : Bảng đen.

Jia (dt) Thuế. Nao hrui jia: Đi thu thuế.

Jiă I.(tt) 1.Nhiễm. Êa jiă čhŏ: Nước nhiễm bẩn.

2. Dính (bẩn, vết bẩn giặt không sạch được). Ao jiă êa jǔ:

Áo dính mực.

II. (đgt) Nhét. Jiă hặt hlăm đĭng hặt: Nhét thuốc vào tẩu

thuốc.

Jiăng (tt) Bạn bè trai thân nhau (gọi là jiăng). Y- Tin jing jiăng kâo:

Y - Tin là bạn thân của tôi.

Jiêk (đgt) Nhét. Jiêk hlăm bai: Nhét vào giỏ.

Jih (đgt) Hết. Jih braih leh: Hết gạo rồi.

Jih jang (đt) Tất cả.

Jik (đgt) Làm, cuốc. Jik rŏk: Làm cổ (cuốc cổ).

Jing I. (đgt) Là. Ñu jing sa čô knuă druh knhâo: Nó là một cán

bộ giỏi.

II. (tt)Thành. Bruă anei amâo jing: Việc này không thành.

Jǐng jai (tt) Tam thời. Kâo mặ bruặ jǐng jai ti anei: Tôi làm việc ở đây

tạm thời.

Jip jap (tt) Nhếch nhác. Pưk sang jip jap: Nhà cửa nhếch nhác.

Joh (đgt) Gẫy. Joh êgei: Gẫy răng.

Jông (dt) Búa (bổ củi). Jông blah djuh: Búa bổ củi.

J**ồng (dt)** Chân. J**ồ**ng kngan: Chân tay.

Jǔ (tt) Đen. Jǔ ao: Áo đen.

Juă (đgt) Đạp. Juă djŏ jỡng: Đạp trúng chân.

Juăt (pht) Quen. Kâo juăt huă kngan điâo: Tôi quen ăn tay trái.

Juê (dt) Lõi (lõi chuối). Bŏng juê mtei: Ăn lõi chuối.

Juh (đgt) Dỗ. Juh adei: Đỗ em.

Juh lia (đgt) An ủi. Juh lia aduôn: An ủi bà.

Juh alum (đgt) Dỗ dành. Juh alum anak: Dỗ dành con.

Juih (dt) Cái chĩa (đâm cá). Juih tlŏ kan: Cái chĩa đâm cá.

Juk tô (dt) Bạn nữ thân thiết nhau (gọi nhau là Juk tô). H' Tim jing

juk tô kâo: H' Tim là bạn thân của tôi.

J**ǔm dar (tt)** Xung quanh. J**ǔ**m dar sang hr**ǎ** m**â**o mn**ǔ**: Xung quanh

trường có hàng rào.

Jung (đgt) Dìu. Amiêt jung aê đĭ kơ sang: Chú dìu ông lên nhà.

Jur (đgt) Rót (từ ống, cần rượu). Jur kpiê čeh hlăm giết: Rót rượu

cần vào chai.

K

Ka (pt) Chưa. Kâo kă huă: Tôi chưa ăn.

Kă (đgt) Buộc. Ayŏng kă êmô hlăm war: Anh buộc con bò trong

chuồng.

Kač (đgt) Khắc vẽ. Amai kâo thâo kač: Chị tôi biết khắc vẽ.

Kah (đgt) Chia re .

Kah mbha (đgt) Phân chia. Kah mbha kah mbha braih: Phân chia gạo.

Kahan (dt) Lính, bộ đội. Nao kahan: Đi bộ đội.

Kahan buôn (dt) Dân quân tự vệ. Ayŏng kâo ngặ kahan buôn: Anh tôi làm

dân quân tự vệ.

Kahan roh (dt) Quân giặc, quân thù.

Kai (đgt) Cày. Ama nao kai lŏ: Bố đi cày ruộng.

Kaih (dt) Vảy. Kaih kan: Vảy cá.

Kak (dt) Chứng minh nhân dân. Hră kak: Giấy CMND.

Kal (đgt) Cài. Kal băng bhă: Cài cửa.

Kam (dt) Trấu.

Kan(dt) Cá. Kan bư: Cá quả. Kan êa ksĭ: Cá biển. Kan ngư: Cá

ngừ. Kan mtah: Cá tươi. Kan krô: Cá khô.

Kang (dt) Cằm. Mlâo kang: Râu cằm.

Kar I.(dt) Ca. Kar tuah êa: Ca múc nước.

II.(đgt) Lọc. Kar êa: Lọc nước.

Kar kak (dt) Đế quốc. Kăl sŏng (dt) (Pr) Quần đùi.

Kăm (đgt) 1. Kiêng. Ruă êhŭng kăm bŏng amrěč: Đau dạ dày kiêng

ăn ớt.

2. Cấm. Kăm amâo dưi lua mnah hlô mnŏng: Cấm không

được săn bắn thú rừng.

Kăm ênoh (đgt) Định giá. Kâo kăm ênoh kơ êmô anei: Tôi đã định giá cho

con bò này.

Kăn Không. Ñu amâo nao kâo kăn nao: Nó không đi tôi cũng

không đi.

Kặp bữk (đgt) Cắt tóc. Ama thâo kặp bữk: Bố biết cắt tóc.

Kặp (đgt) Đón lõng. Arăng kặp mặ phung tlẽ: Người ta đón lõng bắt

bọn ăn trộm.

Kặp dlặng (đgt) Để xem. Kặp dlặng si nu ngặ?: Để xem nó làm thế nào?

Kâo (đt)Tôi (ngôi thứ nhất số ít). Kâo dôk kơ sang: Tôi ở nhà.Kba (tt)Nhat. Kpiê čeh anei kba leh: Rươu cần này nhat rồi.

Kban (dt) Cái cầu. Kban găn êa krông: Cái cầu vượt sông.

Kbao (dt) Con trâu.

Kbâo (dt)Mía.Kbhoh (tt)Bọt.

Kbiă (đgt) Ra. Kbiă ti êngao: Ra ngoài.

Kbin (dt) Cái chỗ.

Kblăm, kbluôm (đgt) Nuốt chẳng.

Kbruč (tt) Toác. Kdô kphê kbruč: Bao cà phê bị toác.

Kbum (đgt) Ngậm. Kbum êsei: Ngậm cơm.

Kbum ênah Mung mu. Anôk êka kbum ênah: Vết thương bị mung mu

(căng mů).

Kbuôn (dt) Đổi. Kbuôn hlang: Đồi tranh.

Kbưi (tt) Xa. Ñu nao kbưi leh: Nó đã đi xa.

Kbah (tt) Thiếu. Kbah êsei huă: Thiếu cơm ăn; Kbah klei thâo:

Thiếu sư hiểu biết.

Kbăk (đgt) Treo (mắc vào). Kbăk ao ti ktai: Treo áo trên sào.

Kbăt (tt)Xinh đẹp.Kbao (dt)Cái bào.

Kbeh (đgt) 1. Lể. Kbeh êruê: Lể gai.

2. Mé. Čhiên kbeh: Chén mé.

Kbei (dt) Cái bay.

Kbến (đgt) Rèn. Kbến wăng: Rèn cuốc.

Kbiêk ală (dt) Khóe mắt.

Kbĭn (đgt) Họp, tập trung. Nao kbĭn: Đi họp; Kbĭn ti sang hră: Tập

trung ở trường.

Kbla (tt) Nhát. Asâo mrâo ba wit kơ sang adôk kbla snăk: Con chó

mới mang về nhà còn nhát lắm.

Kbôč (dt) 1. Dúm. Sa kbôč braih: Một dúm gạo.

2. Mổ (gà, chim). Kbôč mnǔ: Mổ gà.

Kbu (dt) Xà phòng.

Kbuê (dt) Môi. Kbuê mia êa hrah: Môi đánh son (môi son).

Kbut (đgt) Vun. Bi kbut sa bǐt: Vun một chỗ.

Kčah (đgt) Hẹn. Kčah hruê tuôm: Hẹn ngày gặp.

Kčaĭ (đgt) Bắn tung tóe; Êa kčaĭ: Nước bắn tung tóe.

Kčăt (đgt) Nhéo.

Kčeh (đgt) Nổ (trưng nổ ra con). Mnữ krăm boh kčeh êđai leh: Gà ấp

trứng nổ con rồi.

Kčě bruž (đgt) Tham mưu

Kčík (dt) Cẩm xe. Ana kčik jing kyâo yuôm: Cẩm xe là loại gỗ quý.

Kčoh (đgt) 1. May. Kčoh ao: May áo.

2. Băm. Kčoh čĭm ŭn: Băm thịt heo.

Kčŏ (dt) Chấm. Gru kčŏ: Dấu chấm; Gru kčŏ êmuh: Dấu chấm hỏi.

Kčuh (đgt) Nhổ. Kčuh êa bah: Nhổ nước miếng.

Kčung kčen (tt) Nhăn nheo.

Kčưm (đgt) Mổ đầu. Kčưm klei blǔ: Lời mổ đầu.

Kčut (đgt) Chọc, thọc. Kčut băng kkuih: Thọc hang chuột.

Kčŭt kđi (đgt) Khiếu kiện. Arăng bi kčŭt kđi: Người ta khiếu kiện nhau.

Kdaih (đgt) Rành. Blŭ kdaih klei Êđê: Nói rành tiếng Êđê.

Kdăt (đgt) Nhảy. Kdăt klei: Nhảy dây; Kdăt dlông: Nhảy cao.

Kdê (tt) Co rúm lại. Anôk lu mnuih ñu kdê hĕ: Nơi đông người nó

co rúm lại.

Kdlăk (đgt) Sặc (sặc sụa).

Kdloh (đgt) Tuột. Wăng kdloh: Cuốc bị tuột ra.

Kdô (dt) Túi. Kdô ao: Túi áo

Kdŏ (đgt) Múa.

Kdỡng blah (đgt) Kháng chiến. Klei kdỡng blah Mi: Cuộc kháng chiến

chống Mỹ.

Kdöng wit (đgt) Chống trả. Kdöng wit hŏng phung roh: Chống trả bọn

giặc.

Kdŭn (đgt) Lùi.

Kdrăn bi mblah (dt) Chiến trường. Kdrăn bi mblah ti lăn dặp kngư: Chiến

trường Tây Nguyên.

Kdrăn (dt) Bãi. Kdrăn rök: Bãi cổ.

Kdưt (đgt) Nhảy cóc (bổ qua).

Kdrăp (dt) Trang phục; Kdrăp m'iêng ao Êđê: Trang phục váy áo

Êđê.

Kdrěč (dt) Đoan, phần, chương. Kdrěč sa: Đoan môt. Kdrěč gah:

Phần trước nhà sàn.

Kdriêk čar (dt) Huyện. Kdriêk čar Krông Ana: Huyện krông Ana.

Kdruă (dt) Vung, nắp. Kdruă gŏ êsei: Cái vung nồi cơm; Kdruă

kbăng êa: Nắp giếng.

Kdruêh đưm (dt) Truyền thống.

Kdruh k'ang (tt) Vể vang. Kdruh k'ang êdi lǐng kahan Awa Hồ: Bộ đội cụ

Hồ thật vẻ vang.

Kđah (đgt)Kđao (đt)Kđao (đt)Khuỷu chân. Kđao jŏng: Khuỷu chân.

Kđăl (đgt) Đóng. Kđăl băng bhă: Đóng cửa.

Kđăl mnŭ (dt) Mề gà.

Kđăm gru (đgt) Đóng dấu. Kđăm gru knŏng bruă: Đóng dấu cơ quan.

Kđĕ asâo (đgt) Kêu chó.

Kđiêng (dt) Ngón. Kđiêng kngan: Ngón tay.

Kđi čar (tt) Chính trị. Lăn čar Việt Nam mâo kđi čar êđăp ênang: Đất

nước Việt Nam có nền chính trị ổn định.

Kđŏng (tt) 1. Dổng. Asâo kđŏng ku groh: Con chó dổng đuôi sủa.

2. Cong. Blŭ kđŏng wăt kbuê: Nói điệu cong cả môi.

Kđông I (dt) Đồn. Đđông kahan mgang knôg lăn: đồn biên

phòng.

II (đgt) chửa (con vật).

Kđhĭt (đgt) Nháy. Kđhĭt ală: Nháy mắt.

Kđuh (dt)

I. (dt) Phên. Mtih sang pŏng hŏng kđuh: Vách nhà đóng

bằng phên.

II. (đgt) Giũ. Kđuh añuê abăn: Giũ chăn chiếu.

Kđul (dt) Gót. Kđul jỡng kâo kđang: Gót chân tôi bị nể.

Keh I. (đgt) Hất. Keh đuể anôk mkăn: Hất đi chỗ khác.

II. (tht) Úa. Keh! Kâo mĭn ih nao leh: Úa! Tôi tưởng anh

(chị) đi rồi.

Keh koh (tt) Mâu thuẫn. Ayŏng adei đăm mâo klei keh koh ôh: Anh

em đừng gây sư mâu thuẫn.

Keh nač (tt) Ganh tį.

K**ĕ** (**đgt**) 1. Cắn. Asâo k**ĕ** jỡng ñu: Chó cắn chân nó.

2. Đốt. Kếč kẽ ba kman ruă: Muỗi đốt truyền bệnh.

Kếč (dt) Muỗi.

K**ển** rô (dt) Cầu vồng. Leh hjan khăng mâo k**ể**n rô: Sau cơn mưa

thường xuất hiện cầu vồng.

Kgă (dt) Xà gạc. Ama mâo sa bẽ kgă: Bố có cái xà gạc.

Kgâo (dt) Con gấu. Rông kgâo mặ phi pioh mdrao klei ruă: Nuôi

gấu lấy mật để chữa bệnh.

Kgông (đgt) Gặm, gắp (con vật); Asâo kgông klang: Con chó gặm

xương; čĭm kgông hlang ngă hruh: Chim gắp cổ tranh làm

tổ.

Kgǔ (đgt) Dậy. Kâo kgǔ pǐt: Tôi thức dậy.

Kgǔ dỡng (đgt) Đứng lên.

Khan (đgt) Kể chuyện (theo nói vần). Aê kâo thâo khan Dam Săn:

Ông tôi biết kể chuyện Dam Săn.

Khă (trợ từ) Dù. Khă dleh dlan dưn kâo ăt gĭr ktưn mơh: Dù khó khăn

tôi vẫn cố gắng.

Khă dah (trt) Mặc dù, tuy rằng. Khă dah mdê mjeh dưn biả dah ăt mbǐt

sa pra: Tuy rằng khác giống nhưng chung một giàn.

Khăm (Yu) Khám. Kâo ba anak kơ aê êa drao khăm: Tôi đưa con đến

bác sĩ khám.

Khẳng I.(tt) Cứng. Khẳng msẽ boh tâo: Cứng như đá.

II.(pht) Thường. Tlam, ñu khẳng nao wah kan: Buổi

chiều, nó thường đi câu cá.

Khẳng yua (trt) Thông dụng, thường dùng.

Khặp (đgt) 1. Yêu. Khặp kơ lăn čar: Yêu Tổ quốc.

2. Thích. Khặp bởng điờ: Thích ăn xôi.

Khăp h'iêng (đgt) Yêu thương. Khăp h'iêng hdăng ayŏng adei: Anh em yêu

thương nhau.

Khặt (đgt) Cắt. Kâo nao khặt bắk: Tôi đi cắt tóc.

Khếc (dt) Trung Quốc. Khil đao (dt) Gươm đao.

Khŏ (tt) Điên. Êkei khŏ: Thằng điên.

Không (tt) Tạnh. Adiê không hjan leh: Trời tạnh mưa rồi.

Khu (tt) Rát. Jỡng êka mia êa drao khu snăk: Chân bị thương bôi

thuốc rát lắm.

Khua (tt) 1.Trưởng. Ama H'Ran jing khua buôn: Bố H' Ran là

trưởng làng.

2. Già. Ktor anei khua leh: Bắp này già rồi.

3. Người lãnh đạo cơ quan, ban ngành. Khua phùn bruă mtô mjuăt: Bộ trưởng Bộ Giáo dục; Khua phùn bruă mgang ala: Bộ trưởng Bộ Quốc phòng; Khua Knŏng bruă

mtô mjuăt: Giám đốc Sở Giáo dục - Đào tạo.

Khua bi ala (dt) Đại biểu quốc hội.

Khua čar (dt) Chủ tịch tỉnh.

Khua gĭt gai Đảng (dt) Bí thư.

Khua knuk kna (dt) Thủ tướng Chính phủ.

Khua lăn čar (dt) Chủ tịch Nước.

Khut khat (trt) Tuyệt đối, dứt khoát.

Khua mil čhil (dt) Tổng thống.

Khua yang (dt)Chúa.Khuôt (dt)Cạn.

K'iăng khua gĭt gai Đảng Phó bí thư.

Ki (dt) Sừng. Ki kbao: Sừng trâu.

Ki mda (dt) Nhung, sừng non. Ki mda hlô rang: Nhung nai.

Kiă (đgt) 1. Chăn. Kiă êmô: Chăn bò.

2. Trông. Kiă sang: Trông nhà.

Kiả dlăng (đgt) Trông nom. Kiả dlăng phung hđeh: Trông nom bọn trẻ.

Kiă kriê (đgt) 1. Giữ gìn. Kiă kriê jăk mnong yua mbit: Giữ gìn của

chung.

2. Chăm sóc. Kiă kriê đang phê: Chăm sóc vườn cà phê.

Kiă răng mblah (đgt) Trực chiến.

K'iêng (dt) Hông.

Kih (đgt) Quét. Kih sang: Quét nhà.

Kjač (đgt)Kjač mŭt (đgt)Lao vào.

Kdjăt (đgt) Giật. Kdjăt asei mlei: Giật mình.

Kdjăt ñhăr Giật thót.

Kjăp (tt) Chắc (vững). Sang anei dlăng kjăp êdi: Nhà này trông rất

chắc.

Kjăp mră (tt) Vũng chắc.

Kjham (tt) 1.Nặng. Ruă kjham: Bệnh nặng.

2. Trầm trọng. Klei bruă anei jing kjham leh: Sự việc này

đã trở nên trầm trọng.

Kjoh (đgt) Bể. Kjoh mdua: Bể làm đôi.

Kjhôč lăn (dt)Mũi đất.Kjơ (dt)Cái cào.

Kju (dt) Cây giáo. Aê kâo mâo kju: Ông tôi có cây giáo.

Kjuh (số từ) Bảy. Kjuh hruê mlam: Bảy ngày đêm.

Kjŭk (đgt) Chọc lỗ tia lúa.

Kdjŏng (đgt) Nhấc. Kdjŏng klŏ boh tâo: Nhấc tảng đá.

Kdjỗ (đgt) Gáy. Mnŭ kdjỗ: Gà gáy.

Kdjot (đgt) Nhón. Ñu kdjot jŏng čiăng kơ dlông: Nó nhón chân để

cho cao.

Kdjuôt (tt) Héo, nhăn. Djam bei anei kdjuôt leh: Rau cải này héo rồi;

Mduôn klĭt kdjuôt kdjiu leh: Già da nhăn nheo rồi.

Kkaih (dt) Gầu (gầu tóc, tế bào da đầu chết). Kŏ kâo mâo kkaih: Đầu

tôi có gầu.

Kkâo (dt) Móng, vuốt. Kkâo kngan: Móng tay; Kkâo êmông: Vuốt

cop.

Kkăl (tt) Đục. Êa krông kkăl plŭk: Nước sông đục ngầu.

Kkiêng (đgt) 1. Sinh, để (dùng cho người).

2. Góc, cạnh. Kâo đôk guôn ñu ti kkiêng êlan: Tôi đợi nó

ở góc đường.

Kkiêng kngan (dt) Khuỷu tay.

Kkuh (đgt) Chào. Sang hră kâo khăng kkuh hla kơ grặp knăm sa:

Trường tôi thường chào cờ vào ngày thứ hai; Kkuh nai

mtô: Chào thầy cô (giáo viên).

Kkuê (dt) Cổ. Kâo êgah kkuê: Tôi mỏi cổ.

Kkui (đgt) Cúi xuống. Kâo kkui mă giê čih: Tôi cúi xuống lấy bút

viết.

Kkuih (dt) Con chuột. Kkuih bi rai guê lŏ: Con chuột phá hoại bờ

ruộng.

Kkuih hyặp (dt) Chuột đồng. Kkuih hyặp bởng kđeh jăk snăk: Chuột đồng

ăn rất ngon.

Kkuih nuôt (dt) Chuột nhắt.

Kkung (đgt) Khiêng. Phung êkei kkung kmeh sang: Đàn ông khiêng

cột nhà.

Kla (tt) Hói. Klah (đgt) Tách.

Klah čŭn(trt) Tóm tắt. Klah čŭn klei hriăm anei: Tóm tắt bài học này.

Klah klap (tt) Riêng lể.

Klam (đgt) Vác. Ayŏng kâo klam djuh: Anh tôi vác củi.

Klang (dt) Xương. Klang ŭn: Xương heo.

Klang grưh (dt) Xương sườn.

Klap (dt) Con mối (mối có cánh bay rang ăn được).

Klă (tt) Kỹ. Dlăng klă klei hrăm anei: Đọc kỹ bài học này.

Klă klởng (tt) Rỗ ràng.

Klăk jỡng bê klê jỡng ŭn (tng) Ý nói người không trung thực.

Klăm (tt) Xui xéo. Klăm leh ñu anăn: Nó bị xui xéo rồi.

Klei I.(đgt) Đào. Klei băng êa: Đào giếng.

II.(dt) 1. Dây. Amĭ blei klei pui: Mẹ mua dây điện.2. Tiếng. Kâo hriặm klei Êđê: Tôi học tiếng Êđê.

3. Sư, việc. Klei bruă anei: Sư việc này; Klei bi msao:

Việc cãi nhau.

Klei bi doh (dt) Vệ sinh. Răng kriê klei bi doh: Giữ gìn vệ sinh.

Klei bi liê (dt)Sự chi phí.Klei bhiăn (dt)Phong tục.Klei bhiăn ala (dt)Hiến pháp.

Klei bhiăn jăk siam Truyền thống tốt đẹp.

Klei blah ngă (dt) Chiến tranh.

Klei duê (dt) 1. Ca dao. Yuăn mâo lu klei duê: Người Kinh có nhiều ca

dao.

2. Bài thơ. Klei duê anei hmữ jăk: Bài thơ này nghe hay.

Klei dưi blah ngă (dt) Cuộc chiến thắng lợi, cuộc chiến thành công.

Klei dưi mil čhil mỡng pô (dt) Quyền tự chủ.

Klei đup gưt (dt) Sự lễ phép. Hđeh hriặm hra mâo klei đup gưt: Học sinh có

sự lễ phép.

Klei đưm đặ (dt) Chuyện đời xưa. Aduôn yặl dliệ klei đưm đặ kơ kâo: Bà kể chuyên đời xưa cho tôi.

Klei êđăp ênang mgang ala (dt) An ninh Quốc phòng.

Klei êngiê (dt) Độc lập. Lăn čar drei leh mâo klei êngiê: Đất nước ta đã

được độc lập.

Klei hdĭp (dt) Đời sống, cuộc sống. Klei hdĭp mnuih buôn sang brử hruê

brử trei mđao hĭn: Đời sống của người dân càng ngày càng

ấm no hơn.

Klei hgum đru (dt) Sự tương trợ.

Klei mưng juặt (dt) Thói quen. Ñu mâo klei juặt khẳng kgủ pit ưm: Nó có thói

quen thường thức dậy sớm.

Klei khan (dt) Trường ca. Klei khan Dam Săn: Trường ca Dam Săn.

Klei khặp čiặng (dt) Sổ thích.

Klei kiă kriê (dt)

1. Sự cai trị. Klei kiă kriê mong phung kar kak: Sự cai trị

của bọn phong kiến.

2. Sư chăm sóc.

Klei kriê čuăn (dt) Nôi quy. Jih jang hđeh hriăm hră bi hluê ngặ jặk klei kriê

čuăn sang hră: Tất cả học sinh phải thực hiện tốt nội quy

của nhà trường.

Klei kǔp dǎp (dt) Trò trốn tìm.

Klei pởk mñam (dt) Việc đan lát.

Klei suaih pral(dt) Sức khỏe. Čiặng mâo klei suaih asei grặp čô mnuih kriặng

ep mjuăt asei mlei: Muốn có sức khỏe mỗi người phải

năng tập thể dục.

Klei soh (dt) Tội lỗi.

Klei yăl dliê (dt) Câu chuyện, truyện. Mnuih buôn sang Êđê mâo lu klei yăl

dliê tlao: Người Êđê có nhiều truyện cười.

Klei yăl dliê đưm (dt) Truyện cổ tích.

Klei ruă duam (dt) Bênh tât. Tơ dah amâo thâo răng klei doh sĭt nik mâo klei

ruă duam: Nếu không biết giữ gìn vệ sinh chắc chắn có

bệnh tật.

Klei thâo săng (dt) Sự hiểu biết.

Klei từ dưn (dt) Thành quả, lợi ích.

Klei truh (dt) Tình hình, tình thế. Si ngặ klei truh hlăm buôn sang drei:

Tình hình ở buôn làng như thế nào?.

Kleh (đgt) Cổi ra, tháo ra.

Klia êlan (đgt) Úi đường. Êdeh čuk klia êlan: Xe ủi, ủi đường.

Kliăng (dt) Chia khóa. Kâo nao ngă kliăng êdeh: Tôi đi làm chìa khóa

xe.

Kliêng pruế bi kpă Gióng hàng cho thẳng.

Klih (tt) Keo. Ñu klih snăk: Nó keo lắm.

Klih ñơ ñă (tt) Keo kiệt.

Klĭt (dt) Da.

Klĭt kliêng (dt) Da dể.

Kluôm dhuôm (dt) Toàn bộ, tổng quát. Kluôm dhuôm lăn dặp kngư: Toàn bộ

Tây Nguyên.

Klữ kliă (đgt) Xô đẩy. Đăm bi klữ kliă ôh: Đừng xô đẩy nhau.

Klữ, klưng (đgt) Xô, đẩy. Phung hđeh bi klữ: Bọn trẻ xô nhau.

Kma muê (đgt)Thụ phấn.Kmah (tt)Hào phóng.

Kman (dt) Vi trùng. Kman ba tưp klei ruă: Vi trùng truyền bệnh.

Kmang (dt)Mào gà.Kmiệk (đgt)Ôm.

Kmlô (tt) Câm. Kmlô amâo thâo blǔ: Câm không biết nói.

Kmröng (dt) Rùng. Hlăm kmröng mâo lu hlô: Trong rừng có nhiều thú

rừng.

Kmröng dhông (dt) Rừng núi. Kdriêk čar Êa sup adôk mâo lu kmröng dhông:

Huyện Êa sup còn có nhiều rừng núi.

Kmruôt (dt) Ong ruồi. Kmruôt duč amâo ruă: Ong ruồi chích không

đau.

Kmuôt tlan (dt) Giun sán. Bồng huặ chŏ mrò sit nik mâo kmuôt tlan: Ăn

uống dơ bẩn chắc chắn có giun sán.

Kmun (dt) Kmun gong: Dựa leo. Hma Êđê đưm khẳng pla kmun êa:

Rẫy Êđê xưa thường trồng dưa nước; Kmŭn tuk: Dưa

gang.

Kmǔt (dt) Búa (đóng đinh). Ama mă kmǔt pổng săk kđiñ: Bố lấy

búa đóng đinh.

Knai (dt) Anh em họ (anh em trai có họ hàng với nhau gọi là knai).

Knaih (dt) Thợ rèn.

Knap (tt) Khổ. Mnuih buôn sang ti krĭng taih kbui adôk knap:

Người dân ở vùng sâu, vùng xa còn khổ.

Knap mñai (tt) Khổ cực. Knap mñai amâo djặp êsei huặ: Khổ cực không

đủ cơm ăn.

Knam (dt) Mây đen. Tlam anei, adiê mâo lu knam: Chiều nay, trời

nhiều có mây đen.

Knam hjan (dt) Mây mưa. Knam hjan hlăk truh, dŏng hjan leh: Mây mưa

đang đến, sắp mưa rồi.

Knăm (dt) Thứ. Knăm sa: Thứ hai.

Knăt (dt) Đọt, chồi. Knăt plei: Đọt bí.

Knhăk (tt) Tài. Ayŏng kâo knhăk đĭ kyâo: Anh tôi tài leo cây.

Knhâo mbruă (tt) Giổi giang, thạo việc.

Knhông(tt) Lẵng lơ. Knhuk knhul (đgt) Đua đòi.

Kniă (tt) Chật. Ao anei h'ô kniă êdi: Áo này mặc rất chật.

Kniă kniêt (tt) Chật chội. Pưk sang di ñu kniã kniêt: Nhà cửa của họ chật

chội.

Kně (đgt) Ăn trộm. Êkei kně: Thẳng ăn trộm.

Knga (dt) Tai. Knga pioh hmǔ: Tai để nghe.

Kngan (dt) Tay. Kngăl (tt) Điếc.

Kniêm (dt) Máng. Kniêm ŭn: Máng heo.

Knip (dt) Dế mèn.

Knguôr (dt) Cái nia. Knguôr pioh bhu mdiê: Cái nia để phơi lúa.

Kngư (tt) Dốc. Đĩ kngư: Lên dốc.

Knong (phó từ) Chỉ có. Knong hjăn kâo nao: Chỉ có một mình tôi đi.

Knô (tt) 1. Đực. Êmô knô: Con bò đực.

2. Trống. Mnŭ knô: Gà trống.

Knông lăn (dt) Biên giới, ranh giới. Kđông kahan knông lăn: Đồn biên

giới.

Knöng bruă (dt) 1. Co quan.

2. Sổ. Knöng bruă car pô: Sổ Nội vụ; Knöng bruă klông êlan: Sổ Giao thông; Knöng bruă mdrao mgŭn: Sổ Y tế; Knöng bruă mtô mjuăt: Sổ Giáo dục; Knöng bruă ngăn prăk: Sổ Tài chính; Knöng bruă lŏ hma leh anăn mđi kyar buôn sang: Sổ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

3. Cục. Knổng bruă jia čar: Cục thuế tỉnh.

Knởng bruả čar Tính ủy.

Knuăk (dt) Cái móc. Knuăk čhum ao: Cái móc quần áo.

Knuê(trt) Lúc nãy, hồi nãy. Knuê kâo nao blei hra: Lúc nãy tôi đi

mua muối.

Knuih (dt) Uy, tướng.

Knuih khưm (tt) Uy tín.

Knuih kniêng (dt) Tính tình.

Knur (tt) Nhọn. Giê knur: Cây nhọn.

Knŭk kna (dt) 1. Chính phủ. Knŭk kna Việt Nam: Chính phủ Việt Nam.

2. Nhà nước. Knŭk kna mđing dlăng klei hdĭp mnuih buôn

sang: Nhà nước quan tâm đến đời sống của nhân dân.

3. Chính quyền.

Knung (dt) Lộc vừng. Ana knung: Cây lộc vừng.

Kñĭ (tt) Màu vàng. Hla kơ hrah mtǔ kñǐ: Lá cờ đổ sao vàng.

Kñĭt (dt) Nghệ. Kñĭ msĕ kñĭt: Vàng như nghệ.

Kñul (dt) Điều. Ana kñul: Cây điều.

Koh (đgt) Chặt. Ama koh djuh: Bố chặt củi.

Kŏ (dt) Đầu.

Kông (dt)Vòng. Buh kông: Đeo vòng.Kổ (tt)Trắng. Ao kổ: Áo trắng.

Kơ (Giới từ). Nao kơ hma: Đi rẫy; Khặp kơ amǐ ama: Yêu cha

mẹ; Kâo brei kơ ñu hdruôm hră hriăm klei Êđê: Tôi cho

nó quyển sách học tiếng Êđê.

Kơ êdei Sau này. Hriăm hră bi jăk pioh jing mnuih tǔ dưn kơ êdei:

Học hành cho tốt để trở thành người có ích sau này.

Kpa(dt)Con ba ba. Arăng rông kpa: Người ta nuôi ba ba.Kpaih (dt)Bông. Kpaih pioh êwei mrai: Bông để kéo sợi.

Kpal (tt) Dày.

Kpă ênuah (tt) Thật thà.

Kpăk (tt) Bận. Kâo kpăk bruă: Tôi bận việc.

Kpăt (đgt) Nắm. Kpăt kngan: Nắm tay.

Kpei I. (dt) Men. Kpei pioh knă kpiê: Men để nấu rượu.

II. (đgt) Sàn sẩy.

Kphê (dt) Cà phê.

Kpiê (dt) Rượu. Kâo khặp mnăm kpiê čeh: Tôi thích uống rượu cần.

Kpiê ruă čuă êba (tng) Ý nói say xin.

Kpin (dt) Cái khố. Đưm êlâo êkei Êđê bar kpin: Ngày xưa người đàn

ông Êđê mặc khố.

Kpit (đgt) Bóp. Kpit boh bơr dlăng ksă leh ka?: Bóp quả bơ xem

chín chưa?.

Kpĭ (đgt) Kep.

Kplăk (đgt) Giật (giành giật). Kplăk mă: Giật lấy.

Kplŏng (đgt) Nhẩy (nhẩy lên). Kplŏng pah boh: Nhẩy đập bóng.

Kplŭk (tt) Dập nát (đám hoa màu, cây cổ bị dập nát).

Kpổng (dt) Gốc (Gốc cây bị gãy còn nửa dưới đất và nửa trên mặt

đất).

Kpöng adrăng (dt) Gốc rạ. Leh wiă kdrăn lŏ adôk knŏng kpŏng mdiê: Cánh

đồng gặt xong chỉ còn gốc rạ.

Kpung (dt) 1. Bột. Kpung pioh ngã bến: Bột để làm bánh.

2. Phấn. Kâo mâo kpŭng mia bỗ: Tôi có phấn trang điểm.

Kpŭng ksu (dt)Túi ni lông.Kpữ hlữ (đgt)Hoạt động.Kra (dt)Con khỉ.

Krah I. (dt). Nhẫn. Krah mah: Nhẫn vàng.

II. (đgt). Vạc, đẽo. Krah kmeh sang: Vạc cột nhà.

Kral (đgt) Nhận ra, quen. Kâo kral ñu biă dah ñu amâo lŏ kral kâo:

Tôi nhận ra nó nhưng nó không còn nhận ra tôi; Di ñu bi

kral: Ho quen nhau.

Kram (dt) Tre. Krao (dgt) Rên.

Krăm (đgt) Âp. Mnŭ krăm boh: Gà ấp trứng.

Krăn (tt) Tê. Krăn jŏng: Tê chân.

Kreh kruñ (tt) Chăm chỉ, miệt mài. Kreh kruñ msĕ si hnuê djim mnga

mjing êa hnuê: Chăm chỉ như ong hút hoa làm mât.

Krěč (dt) Chim sáo.

Krễn (tt) Tức giận. Ayŏng adei đăm duah bi krễn: Anh em đừng tức

giận nhau.

Kri (tt) Quăn. Bŭk kri: Tóc quăn.

Krǐ (đgt) Vót.

Kriăng (tt) Siêng, chăm. Kriăng mă bruă: Chăm làm việc.

Kriệp (tt) Im.

Kriệp êyăng (tt) Im ắng. Pưk sang kriệp êyăng amâo mnuih kmưn: Nhà

cửa im ắng không có bóng người.

Krih (đgt) Tưới. Kâo krih đang kphê: Tôi tưới vườn cà phê.

Krih êa drao Phun thuốc.

Krĭng (dt) Vùng, miền. Krĭng taih kbưi: Vùng sâu vùng xa.

Krŏng (dt) 1. Chông. Krĭ krŏng: Vót chông.

2. Sâm sâm. Hla krŏng: Lá sâm sâm.

Krông (dt) Sông.

Krua (dt) Con rùa. Êmưt msĕ krua: Chậm như rùa.

Krum (dt) Gầm. Krum jhưng: Gầm giường.

Krǔ (dt) Bò tót.

Krŭ kdöng (dt) Cách mạng.

Krữ (đgt) Nhốt, giam. Krữ mnŭ: Nhốt gà; Krữ phung kně: Giam bọn

ăn trôm.

Ksă (tt) Chín. Mtei ksă: Chuối chín.

Ksăk ksaĭ (tt) Tứ tung.

Ksê (dt) Con kiến dương. Yan hjan khẳng mâo ksê: Mùa mưa

thường có con kiến dương.

Ksê eh (dt) Con bọ hung. Ksê eh čhŏ mrŏ snăk: Con bọ hung rất bẩn.

Ksi (dt) Cái lược. Ksi gǐ bǔk: Lược chải tóc.

Ksiêm dlăng (đgt) Kiểm tra.

Ksiêm hgăm (dt) Mật thám. Truă rup mnuih ksiêm hgăm: Đóng vai mật

thám.

Ksiêm ruh (đgt) Phê bình. Čŏng ksiêm ruh pô: Tự phê bình.

Ksir mtei (dt) Nhánh chuối.

Ksĭng (trtừ) Giáp (giáp ranh).

Ksŏ (dt) Phổi.

Ksők (dt) Ma. Hđeh huĭ ksők: Bọn trể sợ ma.

Ksơr (dt) Rẫy hoang.

Ksu (dt) Cao su. Ana ksu: Cây cao su; Asăr ksu: Hột cao su; Boh

ksu tŭk djam: Quả su nấu canh.

Ksu lăm(dt)Cục tẩy.Ksua (dt)Con nhím.

Ksul (đgt) Xối. Ksul êsei: Xối cơm.

Ksŭk ksăk (tt) Hào hứng.

Ks**ŭng (đgt)** 1. Xông lên. Phung kahan ks**ŭ**ng blah roh: Bộ đội xông

lên đánh giặc.

2. Xúc. Ksŭng giêt êa: Xúc bình nước.

Ktah (dt) Con đia. Ñuôt msĕ si ktah: Dai như đia.

Ktan ală (đgt) Lườm mắt.

Ktang (tt) 1. Mạnh. Bhĭr ktang boh tuôr: Ném mạnh quả cù.

2. Khỏe. Kbao anei ktang snăk: Con trâu này rất khỏe.

Ktang kjăp (tt) Vững mạnh. Rừ mdong ala car brử hruê ktang kjăp hǐn:

Xây dựng đất nước ngày càng vững mạnh hơn.

Ktang tǐt (tt) Quyết liệt, ác liệt. Klei kdồng mblah hŏng Mi ktang tǐt:

Cuộc kháng chiến chống Mỹ rất ác liệt (quyết liệt).

Ktat mnŭ (dt) Ó gà.

Ktar (đgt) Khoan. Ktar băng êa: Khoan giếng nước.

Ktăl (đgt) Ngứa. Êbua ktăl: Môn ngứa; Ktăl kŏ: Ngứa đầu.

Ktăk (dt) 1. Nhựa (cây). Ktăk mtei đuôm jiă ao: Nhựa chuối làm ố

áo; 2. Mů. Ktăk ksu: Mů cao su.

Ktăm buôn (dt) Rìa làng. Lŏ ti ktăm buôn: Ruộng ở rìa làng.

Ktâo (dt)Chấy, rận.Ktâo asâo (dt)Bọ chét chó.

Ktăp kŏ (đgt) Lộn đầu.

Kteh (đgt) Lắc. Kteh kŏ: Lắc đầu.

Kthuôt (dt) Mụn cóc.

Kthul (tt) Vụng về. Mniê kthul bru pưk sang: Cô gái vụng về việc

nhà cửa.

Ktiă (dt) Con két.

Ktlah (đgt) Tách. Ktlah dôk mdê: Tách ở riêng.

Ktlaih (đgt) Tuột. Ktlaih jep: Tuột dép.

Ktiu (đgt) Mớ ngủ.

Ktĭng êgei (tt) Ê răng. Bởng boh msăm lu ktĭng êgei snăk: Ăn nhiều quả

chua ê răng lắm.

Ktŏng (dt) Con mang.

Ktôň (dt) Rau dương xỉ người Êđê làm rau nấu ăn.

Ktor (dt) Bắp (ngô).

Ktöng (đgt) Sôi. Gŏ êsei ktöng leh: Nồi cơm đã sôi rồi.

Ktrai (đgt) Thả. Ktrai ñuăl: Thả lưới.

Ktrăm jỡng (đgt) Dẫm chân.

Ktrâo (đgt)

1. Chỉ. Ktrâo êlan kơ kâo đa: Chỉ đường cho tôi với;

2. Bồ câu. Rông ktrâo: Nuôi bồ câu.

Ktrâo mblang (đgt) Chỉ dẫn. Ktrâo mblang kơ mnuih buôn ngặ hra kkiêng:

Chỉ dẫn cho người dân làm giấy khai sinh.

Ktrei (dt) Cái kéo. Ktrei khăt mnal: Kéo cắt vải.

Ktrŏ (tt) Nặng. Kdô braih anei ktrŏ êdi: Bao gạo này nặng lắm.

Ktuê êlan (trgt) Dọc đường. Ktuê êlan, arăng čhi lu mta mnŏng: Dọc

đường người ta bán nhiều thứ.

Ktuế muôr (dt) Gò mối.

Ktuôp (dt) Con cào cào.

Ktŭng (đgt) Kéo. Ktŭng klei: Kéo dây.

Ktŭt (đgt) Đánh rắm.

Ktut (đgt) Dộng. Ktut giê dưn čiăng bi mđơr: Dộng đũa cho đều

nhau.

Ktưn (đgt) Phấn đấu. Hđeh ktưn hriăm hră: Học sinh phấn đấu học

tập.

Ktữ (đgt) Đè. Boh tâo ktử kra gỡ pặt čiặng djiệ: Hòn đá đè con khí

gần chết.

Ktữ êyởng (tt) Run, run rẩy. Êngoh asei: Sốt run người.

Ktữ juă (đgt) Chà đạp, áp bức. Phung kar kak ktử juă mnuih buôn sang:

Bọn phong kiến áp bức nhân dân.

K'ul (tt) Buồn nôn.

K'up (tt) Rop.

K'up k'ap (tt)Ku (dt)Kuač (đgt)Rậm rạp.Cái đuôi.Cào cấu.

Kuai (đgt) Moi. Kuai lăn: Moi đất.

Kuaih (đgt) 1. Gãi.

2. Riềng.

Kuăl (đgt) Vòng. Kuăl kngan: Vòng tay.

Kuat (đgt) Cái quạt (chỉ quạt máy).

Kuêh (đgt) Cạo. Kuêh mlâo kang: Cạo râu.

Kuếč (dt) Phẩy.

Kuến (dt) Con vượn. Kuến dhĩp dlông kyâo: Con vượn thường sống

trên cây.

Kuôp (dt) Đài, núm. Kuôp mnga: Đài hoa; Kuôp ksâo: Núm vú.

K'ŭ kyăm 1. (dt) Ma chay. Klei k'ŭ kyăm: Việc ma chay.

2. (tt) Tương tư. Êkei anăn mâo klei k'ŭ kyăm: Chàng trai

đó bị tương tư.

K'ŭm (đgt) Nướng bằng lá (vùi tro). Kan phǐ k'ŭm bŏng jăk: Cá đắng

nướng bằng lá vùi tro ăn ngon.

K'ŭt (dt) Đầu gối.

K' ŭl (đgt) Luộc. K' ŭl djam hbei tao: Luộc rau lang.

Kŭr (dt) Cam pu chia.

Kwă (đgt) 1. Xay. Kwă mdiê: Xay lúa.

2. Quay. Kwă thŭng êa: Quay thùng nước.

Kwăt (dt) Kêm. Klei kwăt: Dây kêm.

Kwang (tt) Dội, vang. Ênai čing kwang hiu djặp buôn: Tiếng chiêng

vang đi khắp làng.

Kwang dar (đgt) Bao vây.

Kwar čử chiảng (dt) Miền núi.

Kwăr (đgt)Kwuh akâoCầu xin.

Kyâo mtâo (dt) Cây cối. Pla lu kyâo mtâo hlăm kbuôn čử kla: Trồng nhiều

cây cối trên đồi trọc.

Kyâo yuôm (dt) Gỗ quý. Hlăm kmrỡng dliê mâo lu kyâo yuôm: Trong

rừng có nhiều gỗ qúy.

Kyua (lt) Vì. Kyua adiê hjan: Vì trời mưa.

Kyua dah (lt) Bổi vì, tại vì.

L

Lá lách. Ruă la: Đau lá lách.

La griêô (đgt) (Pr) Biểu tình.

Lang (đgt) Trải. Lang añuê: Trải chiếu.

Lač (đgt)

1. Nói. Amĭ ama lač bi thâo gưt asăp: Bố mẹ nói phải biết

vâng lời.

2. Bảo. Kâo lač kơ ih: Tôi bảo anh.

Lai čhum ao (đgt) Xả quần áo (giặt xả).

Lak (dt)Hắc lào.Lam (dt)Lưỡi lam.Lap (tt)Thoả thuê.

Lă (tt) Bạc (bạc màu).

Lăm (đgt) Xóa. Lăm klei čih ti jhưng jǔ: Xóa bài viết trên bảng đen.

Lăm lap (tt) Gian lận.

Lăn (dt) Đất. Lăn ngă hma: Đất làm rẫy.

Lăn ala, lăn čar (dt) Đất nước. Lăn dap mnai (dt) Đồng bằng.

Lăn êa (dt) Tổ quốc. Lăn êa Việt Nam: Tổ quốc Việt Nam.

Lăn kla (dt) Đất hoang hóa bạc màu. Lăn kla pla amâo thâo jing

mnŏng: Đất hoang hóa bạc màu không trồng trọt được.

Leh (đgt) Rồi.

Leh anăn (liên từ) Và. Hruê anei lăn anăn hruê mgi: Hôm nay và ngày mai.

L**ĕ** (**dgt**) 1. Rơi. Kâo bi l**ĕ** giê čih: Tôi làm rơi cây viết.

2. Lặn. Yang hruê lĕ: Mặt trời lặn.

Lĕ buh (đgt) Ngã.

L**ĕ** b**ŭ**t (**d**gt) Mắc lừa. Kâo l**ĕ** b**ǔ**t kơ ñu: Tôi mắc lừa nó.

Liê (tt) Tốn.

Lik (đgt) Tan. Hra lik hlăm êa: Muối tan trong nước.

Lir (dt) Dế trũi. Hjan mâo lu lir: Mùa mưa có nhiều để trũi.

Ling (đgt) Tràn. Êa ling hlăm sang: Nước tràn vào nhà.

L**ǐng kahan (dt)** Bộ đội, lính. Lǐng kahan Awa Hồ: Bộ đội cụ Hồ.

L**ŏ** 1. (dt) Ruộng. Kai lŏ: Cày ruộng.

2. (đgt) Lại. Ñu lŏ nao: Nó lại đi.

3. (phó từ): Nữa. Ñu amâo lŏ čiăng huă: Nó không muốn

ăn nữa.

Lŏ hblŏk (đgt) Hối hận, hối tiếc.

Lờ rữ mương (đgt) Khôi phục. Arăng lờ rữ mương sang dlông Êđê: Người ta

khôi phục lại nhà sàn Êđê.

Lŏ wit hriăm (đgt) Ôn tập.

Lông (đgt) Thử. Ih lông h'ô lăng ao anei: Chị (anh) thử mặc áo này.

Lu (tt) Nhiều.

Luar (đgt)
Dối, láo, xạo. Ñu blŭ luar: Nó nói dối.
Luê (đgt)
Bơi. Hmei nao luê: Chúng tôi đi bơi.
Lui (đgt)
Bổ. Lui hẽ mnŏng jhat: Bổ đi cái xấu.

Luh (đgt) Rụng. Aduôn kâo luh jih êgai leh: Bà tôi đã rụng hết răng.

Luh liê (đgt) Rơi rớt, mất mát (nói về thiệt hại).

Luêh ksua (dt) Lông nhím.

Lun (đgt)Nuốt.Lung (đt)Lứa.

L**ŭč (đgt)** Mất. Ñu l**ǔ**č jep: Nó mất dép.

L**ŭč liê (đgt)** Tốn kém. Ngă sang l**ŭ**č liê prăk êdi: Làm nhà tốn kém tiền

bạc lắm.

Lŭk (đgt) Trộn.

Lŭl (tt) Dô. Adhei lŭl: Trán dô.

M

Mač mnŭ (dt) Bọ mạt. Pông mnŭ mâo lu mač mnŭ: Chuồng gà nhiều bọ

mạt.

Mah (dt) 1. Vàng. Krah mah: Nhẫn vàng; Mah klŏ: Vàng la.

2. Con cưng. Wei lah mah kâo ah: Ôi con cưng của mẹ.

Mah jiăng (dt) Anh em kết nghĩa. Bŏng mah jiăng: Thè kết nghĩa anh

em.

Sung sức. Ñu hlăk m'ai dhuai: Nó đang sung sức. M'ai dhuai (tt) Máy. Êdeh maĭ: Xe máy; Maĭ buôp êa: Máy bơm nước; Maĭ (dt) Maĭ kwă: Cối xay; Maĭ pleh ktơr: Máy tể ngô; Maĭ prah: Máy gặt; Mai puột mdiệ: Máy tuốt lúa. M'ak(tt) Vui, mừng. Klei m'ak: Niềm vui. M'ak hlak (tt) Thích thú. Klei văl dliê ngă kơ jih jang mnuih m'ak hlak: Câu chuyên làm moi người thích thú. Vui vẻ. Tuôm hŏng di ñu, hmei m'ak mñai s'năk: Gặp M'ak mñai (tt) được họ chúng tôi rất vui vẻ. M'ak m'ur (tt) Thú vị. Dliệ mnga m'ak mưr: Phong cảnh rất thú vị. Mal (dt) Rui (Thanh tre đặt theo mái nhà). Bú. Anak čiăng mam: Con đòi bú. Mam (đgt) Vừa. Man mở ih čǔt hdruôm jỡng: Anh mang giầy vừa Man (tt) không. Man dun (tt) 1. Vừa khít, vừa văn. Druôm jồng anei liặt man dưn: Đôi giầy này vừa khít; H'ô ao man dưn: Mặc áo vừa văn. 2. Vừa phải. 3. Trung bình. Boh dlông man dưn: Đô cao trung bình. Hợp khẩu vi. Man đŏk mbah (tt) Không vùa đâu (phủ định). Ao anei man miăn: Ao này Man miăn không vừa đâu. Muon. Mañ êdeh: Muon xe; Mañ hdruôm hră: Muon sách. Mañ (đgt) 1. Suông. Tǔk mang: Nấu suông (nấu không có thịt,cá). Mang (tt) 2. Không làm việc gì, không ra gì. Adiê hịan đôk mang:

Mượn. Man eden: Mượn xe; Man hdruom hra: Mượn sach.

1. Suông. Từk mang: Nấu suông (nấu không có thịt,cá).

2. Không làm việc gì, không ra gì. Adiê hjan dôk mang:

Trời mưa không làm việc; H'aĭ mang ih anei: Anh này không ra gì.

M'ar (dt) Giấy. Hla m'ar: Tờ giấy.

M'at (đgt) Chườm. M'at êa hlơr: Chườm nước nóng.

Mă (đgt) 1. Lấy, bắt, khai thác. Mặ prăk: Lấy tiền; Mặ mnữ cuh

bŏng djam: Bắt gà làm thịt.2. Làm. Mă bruă: Làm việc.

Mă êa pui (đgt) Khai thác dầu mỏ. Măk (tt) Bướng bỉnh. Jing sa čô anak mặk: Là một đứa con bướng bính. Tàn ác. Phung mặk bai: Bon tàn ác. Măk bai (tt) M'ăng (tt) Độc địa. Băng êgei m'ăng: Miệng độc địa. Vô kể. Măng ai tiê (tt) Măng ai nu (đgt) Mặc kê nó, không sao đâu. Lui mặng ai ñu: Thôi mặc kê nó; Măng ai nu lui nu nao: Không sao đâu để cho nó đi. Đáng lễ, lễ ra. Mặng dah ñu hriệ mơh: Đáng lễ nó cũng Măng dah (pht) đến. Bôi, thoa. Măl êrah kbao ti gỡng kpiê: Bôi huyết trâu lên Măl (đgt) côt; Mnei măl kbu hlăm asei mlei: Tắm thoa xà bông lên người. Có. Mâo prăk: Có tiền; Mâo sang mdê: Có nhà riêng. Mâo (đgt) M'âo (tt) Thương mến. Mbah (dt) 1. Miêng, mồm. Jăk băng êgei mbah: Miêng ngon ngot. 2. Mé cửa. Dôk ti mbah băng bhă: Đứng nép mé cửa. Mbăng (đgt) 1. Nhờ vá. Ama čăm mbăng kơ amǐ: Bố đánh chay lai với mę. 2. Cứu giúp. Dởi đi chỗ khác. Mbeh sang ti mkăn: Dởi nhà ra chỗ khác. Mbeh (dgt) Di chuyển. Mbě ti anôk mkăn: Di chuyển chỗ khác. Mbĕ (đgt) 1. Chia. Mbha bruă: Chia công việc; Mbha ngăn drăp: Mbha (đgt) Chia tài sắn. 2. Cấp. Mbha braih: Cấp gạo. Mbha êa drao: Cấp thuốc; Mbha hdruôm hră m'ar: Cấp sách vở. 3. Phát. Mbha m'ar bi lông: Phát giấy thi.

Gặp may, hên. Hruê anei mbhă leh di ih: Hôm nay các anh gặp may rồi.

Mbhă mbhai (tt) May mắn. Mbhă mbhai tuôm hŏng ih ti anei: Gặp anh ở đây thật may mắn.

Mbhă (tt)

Mbhêč (đgt) Phát sợ.

Mbhǐt mprah (tt) Bực tức. Hlăm ai tiê mbhĭt mprah: Bực tức trong lòng.

Mbǐt (lt) Cùng, chung. Kâo nao mbǐt hŏng ih: Tôi đi cùng với anh;

Nao mbĭt wĭt hrăm: Đi chung về cùng.

Mblač (đgt) Mổ phanh ra.

Mblah (dt) Chiến tranh. Ênuk bi mblah: Thời chiến tranh.

Mblang (đgt)

1. Dịch thuật. Mblang klei Yuăn kơ klei Êđê: Dịch tiếng

Kinh sang tiếng Êđê.

2. Giảng (bài). Êjai nai dôk mblang phung hđeh dôk kriệp:

Trong khi cô giáo giáng bài học sinh ngồi im.

3. Giải thích. Mblang kơ ñu čiăng brei ñu thâo săng. Giải

thích để cho nó hiểu.

4. Mở ra. Mblang adŭ: Mở dù (ô).

Mblei (mnia) (đgt) Mua (bán). Ngă bruă mbei mnia: Làm nghề buôn bán.

Mbliah (đgt) Mổ, phẫu thuật. Mbhaih eh kan: Mổ ruột cá; Mblaih prôč

êbeh: Mổ ruột thừa.

Mbliat (đgt) Mổ ra, trải ra. Mbliat añuê kơ tuê dôk: Trải chiếu cho

khách ngồi.

Mbliŭ (đgt) Tráo trở, lật lọng. Mbliŭ kŭp đang: Lật ngửa lên.

Mbliŭ mlih (đgt) Đồng hoá. Ênhiang mbliŭ mlih hlăm asei mlei: Qúa trình

đồng hoá của cơ thể.

Mbliŭ wĭt (đgt) Phản bội.

Mbloh (pht) Chốc, lát. Mbloh ih nao yơh hŏ: Chốc nữa anh đi nhé.

Mbloh biă (dt) Tí nữa. Mbloh biă truh yoh di ñu: Tí nữa họ sẽ đến.

Mbluăt (đgt) Luồn qua.

Mbluôp (đgt) Nối (hai đầu ống với nhau). Mbluôp đĭng êa krih kphê:

Nối ống dây tưới cà phê.

Mblŭ (đgt) Lên tiếng, cất tiếng.

Mblŭt (đgt) Nói quá.

Mblữ (đgt) Lật, trổ. Mblữ mđang: Lật ngửa; Mblữ ao nah êngao: Trổ

áo bên trái.

Mboh (đgt) 1. Đậu quả (có quả), sai quả (thực vật). Ana suai mboh lu: Cây soài sai quá. 2. Để trứng (đông vật để trứng). Mnữ ana mboh: Gà mái để trứng. Đổ đầy, làm đầy. Mbŏ êa hlăm čeh kpiê: Cho đầy nước Mbŏ (đgt) vào ché rươu cần. Cây sậy. Mbô čặt hlăm trặp trang: Cây sậy mọc ở đầm Mbô (dt) lầy. 1. Xà máng. (Cây tre đuc làm thành máng để đỗ phên Mbông (dt) vách). Mặt sang gao mbông: Vào nhà sàn bước qua xà máng. 2. Máng lơn. Pỡng mdhă ngã mbông ŭn: Đóng ván làm máng lợn. 3. Máng nước. Mbông pioh mđŭ êa hjan: Máng nước để hứng nước mưa. Mbổ (yao) (đgt) Đánh bắt cá bằng voi. (Voi làm đuc nước bắt cá). Mở mở. Tivi dlặng mbrim mbram: Màn hình tivi mở mờ. Mbrim mbram (tt) Mbruă (đgt) Giỏi việc, thao việc. Mbruặ pok mñam: Giỏi việc dêt vải. Hôm qua. Mbruê adiê hjan: Hôm qua trời mưa. Mbruê (trgt) Làm (ruốc) mắm. Mbrŭ kan: Ruốc cá. Mbrŭ (đgt) Mẩy hạt, chắc hạt. Mdiê bi asăr mbrữ: Lúa chắc hạt. Mbrŭ (tt) Vuốt, chuốt, vót (cho nhẵn). Mbuêh bŭk: Vuốt tóc. Mbuêh (đgt) Đeo vào. Mbuh kông ti kngan: Đeo vòng vào tay. Mbuh (đgt) I. (tt) Làm nũng(nịu). Mbul hŏng amĭ: Làm nũng với me. Mbul II.(đgt) Giỗn, chơi. Bi mbul: Đấu nhau; Hlăp mbul: Vui chơi. Mbung (tt) Bóng loáng. I. (đgt) Vun, đắp. Mbuôn đang dịam: Vun luống rau. Mbuôn

II (dt) Luống. Mbuôn dịam puăn: Luống rau muống.

Mbuôn kkuh (đgt) Quỳ lạy. Mbuôn kkuh kơ anăp rup sang yang: Quỳ lạy

trước bàn thờ tổ tiên; Mbuôn kkuh ti anăp ama akâo pap

klei soh: Quỳ lạy trước mặt cha xin tha tội.

Mbǔ (đgt) Vun xới. Mbǔ phǔn êtak: Vun xới gốc đậu; Mbǔ lăn ksul

phun: Xới đất vun gốc.

Mbŭk (đgt) Quậy. (Say rượu quậy).

Mbaih (tht) Ôi.

Mbar (đgt) Mặc cho (váy). Ami bi mbar m'iêng kơ anak: Mẹ mặc váy

cho con.

Mbăt (đgt) Nêm. Mbăt hra hlăm djam: Nêm canh vừa miệng.

Mbâo (đgt) Cho ngửi, làm ngửi. Lông mbâo: Ngửi thử.

Mbăng (đgt) Làm lỗ, đục lỗ.

Mbhǐ (đgt) Nghiền nát. Mbhǐ kpŭng: Nghiền nát bột.

Mbǐn (bi kbǐn) (đgt) 1. Họp, tập trung. Mbĭn buôn: Họp buôn. Jih jang mnuih

mbĭn ênŭm ênap ti krah buôn: Mọi người tập trung đông

đủ tại buôn.

2. Cộng lại.

Mbǐt (tt) Còn đầy. Êsei djam adôk mbǐt: Cơm canh còn đầy.

Mblă (đgt) Nuôi, vỗ béo.

Mblăk (đgt) Nuôi bộ. Mblăk hŏng êa vi: Nuôi bộ bằng nước cơm.

Mblăn ală (đgt)Trọn mắt.Mbleng mblong (tt)Đậy vênh.

Mbliêt (đgt) Luồn. Mbliêt mmiă mŭt: Luồn chen vào.

Mblir (đgt) Dán. Mblir anôk tǐ: Dán chỗ bị rách.

Mblir kal (đgt) Niêm phong. Mblir kal klei bi lông: Niêm phong đề thi.

Mblǐt (đgt) Dán (cho dính). Mblǐt hră: Dán sách.

Mblong mblot (tt)Gồ ghề.Mbluặt (đgt)Luồn qua.Mbluih mbloih (tt)Bơ phờ.

Mblum (đgt) Thuần hoá. Mblum êman dliê jing êman buôn: Thuần hoá

voi rừng thành voi nhà.

Mboh mbal (tt) Méo mó. Krah rup mboh mbal: Tạc tượng méo mó.

Mbởng (đgt) Châm (lửa). Mbởng pui hặt: Châm lửa thuốc.

Mbroh (dt) Åi, mục. Kyâo mbroh: Gỗ bị mục.

Mbroh mbrăt (tt) Ôm oàm. Đŏk mbroh mbăt: Giọng ồm oàm

Mbuh (đgt) Ám ảnh.

Mbuiñ (tt) Ý vào. Đăm lŏ mbuiñ kơ amĭ ama ôh: Đừng có ỷ vào bố

mę.

Mbŭk (đgt) Quấn tóc.

Mbữ (đgt) Uốn thẳng. Mbữ grăn wăng: Uốn thẳng cán cuốc.

Mčah (đgt) Võ, bể. Ĕ bi mčah kčok: Bé làm võ cái ly; Mčah mngan:

Vỡ bát.

Mčah rai (tt) Võ nát, võ tan. Bêñ mčah rai: Bánh võ nát.

Mčai (tt) Nhiều, quá nhiều. Rỡk mčai êmô kăn čiăng bỡng: Cổ

nhiều bò không chịu ăn.

Mčaĭ ênai dhuai (đgt) Loan tin. Mčaĭ ênai dhuai bŏ buôn: Loan tin khắp buôn.

Mčeh luar (đgt) Vu khống, bịa đặt. Arăng mčeh luar kơ ñu: Người ta vu

khống nó.

Mčei (tt) Ngang sức, đều. Dua êpul čưng boh mčei: Hai đội đá bóng

(đều) hoà.

Mčhet mčhot (tt) Vớ vẩn.

Mčhi Không dám. Kâo amâo mčhi: Tôi không dám.

Mčhǐ (đgt) Đổ thừa cho ai đó. Đăm lŏ duah mčhǐ kơ pô anei pô adih

ôh: Đừng có đổ thừa cho người này người kia nữa.

Mčhĭ klei soh (đgt) Đổ tội, vu oan. Mčhĭ klei soh kơ ñu: Vu oan cho nó.

Mčhĭn (đgt) Chỉ trích.

Mčhŏ (đgt) Làm dơ, bẩn. Mčhŏ čhum ao: Làm bẩn quần áo.

Mčhô (dt) Mõm dài.

Mčhu (kbông) (đgt) Chu miệng. Si lei ih dê mčhu hĕ kbông mơh: Làm gì mà

chu cái miệng.

Mčhuai (tt) Nhầm lẫn. Khăng mčhuai nanao dua ayŏng adei di ñu:

Hai anh em nó hay bị nhầm lẫn.

Mčhuk ai (tt) Nức lòng.

Mčhum (đgt) Choàng (hông). Bặ ĕ mčhum hĕ jỡng: Địu bé phải choàng

chân.

Mčhur (đgt) Xui, xúi giục. Mčhur brei bi čăm: Xui đánh nhau; Phung

jhat mčhur mnuih buôn sang ngă soh: Bon xấu xúi giục

dân làng làm điều sai trái.

Mčhŭ (đgt) Lẫn, lẫn lộn.

Mčhưr (đgt) Xuyên tạc, phóng đại.

Mčiêm (đgt) Cho ăn. Mčiêm ĕ bŏng bur: Cho bé ăn cháo.

Mčiêng (tt) Nghiêng. Đih mčiêng: Nằm nghiêng.

Mčuê (đgt) Nối. Mčuê anôk tloh: Nối dây chỗ bị đứt.

Mčuit (tt) Chéo. Bôñ mčuit: Đan chéo.

Mčuit mčuat (tt) Xoắn xuýt. Hruễ mčuit mčuat: Dây leo xoắn xuýt.

Mčuôp (bi kčuôp) (dt) Tảo hôn. Klei bhiăn mčuôp ung mỗ: Tục tảo hôn.

Mda (tt) 1. Non. Chuối non: Mtei mda.

2. Trẻ. Adôk mda ka truh thŭn hlăk ai: Còn trẻ chưa đến

tuổi thành niên.

Mdah (đgt) 1. Chiếu. Mdah rup: Chiếu phim.

2. Bày tổ. Mdah klei ênguột hnĭng pô: Bày tổ nỗi niềm

của mình.

3. Phô ra, trình diễn. Mdah klei kdŏ mmuiñ: Diễn văn

nghệ.

Mdah klei blǔ (đgt) Phát biểu. Mdah klei blǔ ti anăp mnuih lu: Phát biểu trước

đám đông.

Mdan (đgt) Đặt ngồi.

Mdang (đgt) Sưởi (ấm). Dôk mdang pui: Ngồi sưởi ấm.

Mdar (đgt) Cho quay, xoay. Mdar wit mdar nao: Xoay đi xoay lại.

Mdăk mduê (tt) Cầu kỳ. Pruế blŭ mdăk mduê: Câu văn cầu kỳ.

Mdăp (đgt) Giấu giếm, bưng bít. Duiñ hlŏng knĕ, tlĕ hlŏng mdăp:

Lượm được đem đi giấu.

Mdeh (trt) Nhé.

Mdei (đgt)Mghỉ. Mdei bruă: Nghỉ việc.Mdei bhiâo (đgt)Nghỉ giải lao, nghỉ chốc lát.

Mdei msăn (đgt) Nghỉ ngơi. Mặ bruặ amâo mdei msăn: Làm việc không

nghỉ ngơi.

Mdei prŏng (đgt) Nghỉ hè. Phung hđeh hriăm hră mdei prŏng: Học sinh

nghỉ hè.

Mdê (mdhê) (tt) Khác. Mdê klei blǔ: Khác ngôn ngữ.

Mdê gah gôk(tt) Khác lạ. Dlăng kơ ñu mdê gah gôk: Trông nó khác lạ.

Mdê mdô (tt) Bất đồng. Mdê mdô klei blǔ: Bất đồng ngôn ngữ.

Mděč (đgt) Tránh, né, lẫn.

Mděč mdar (tt) 1. Quanh co. Blu mděč mdar amâo jhong lač kpa ôh:

Không dám nói thật mà cứ nói quanh co.

2. Tráo trở, lật lọng.

Mdhă (dt) Ván. Mdhă lat: Ván ép.

Mdhung mdhiang (tt) Rề rà, dài dòng. Blŭ mdhung mdhiang: Nói dài dòng.

Mdhỗ (mdỗ) (dt) Cái ghế. Dôk gử ti mdhỗ: Ngồi xuống ghế.

Mdhŭr (dt) Mdhŭr (một nhánh người Êđê).

Mdhữ (tt) Ngào ngạt. Mnâo êa klôñ mdhữ: Mùi hương nước hoa

ngào ngạt.

Mdian (đgt) Åo thuật. Nao dlăng arăng ngă mdian: Đi xem ảo thuật.

Mdiăng (đgt) Chổ.

Mdiê (dt) Lúa. Nao pla mdiê: Đi cấy lúa; Mdiê điŏ: Lúa nếp; Mdiê

hdrô: Lúa râu; Mdiê mjeh: Lúa giống.

Mdiê kuê (dt) Lúa gạo. Mnuih buôn sang mâo lu Mdiê kuê: Dân làng có

nhiều lúa gạo.

Mdiêr (tt) Vòng vo. Blŭ mdiêr: Nói vòng vo.

Mdih I. (trgt) Hôm kia. Mdih ti ih nao? : Hôm kia anh đi đâu?.

II. (đgt) Thức giấc. Đăm blǔ ktang ôh leh ĕ mdih: Đừng

nói to kẻo bé thức giấc.

Mdih pǐt (đgt) Thức dậy, ngủ dậy. Mrâo mdih pǐt: Mới ngủ dậy.

Mding mdoang (tt) Choáng váng. Kŏ asei mding mdoang: Đầu bị choáng

váng.

Mdiông (đgt) Giao phối (con chó).

Mdit mduôt (tt) Linh kinh. Mnŏng mnuă mdit mduôt: Đồ đạc linh kinh.

Mđi mđin (tt) Dồn dập. Bruă mđi mđin: Công việc dồn dập.

Mdĭng mdŏng (tt) Tòng teng.

Mdjah (đgt) Chấm vào. Mdjah êa drao anôk êka: Chấm thuốc vào vết

thương.

Mdjah mdjik (tt) Bậy bạ, bừa bãi.

Mdjăp (đgt) Làm đủ, bổ sung cho đủ.

Mdjâo (đgt) Dú chín. Mdjâo boh bơr: Dú quả bơ.

Mdjě (tt) Làm nhẹ, đặt nhẹ. Ih mdjě leh mčah hě: Anh đặt nhè nhẹ

khéo bể.

Mdjiê (đgt) Giết. Mdjiê mnuih: Giết người; Mdjiê êmô: Giết bò.

Mdjiệô (đgt) Để một bên.

Mdjik (đgt) Ghép đôi. Đăm lŏ mdjik ñu ôh: Đừng có ghép đôi nó nữa.

Mdjip mdjap (tt) Què quặt. Asei mlei mdjip mdjap: Thân hình què quặt.

Mdjoh (đgt) Làm nũng(nịu). Grặp bliữ čiệm ĕ huặ mdjoh nanao: Mỗi

lần cho bé ăn cơm lúc nào cũng làm nũng.

Mdjŏ (đgt) 1. Đối chiếu. Lŏ bi mdjŏ: Đối chiếu lại.

2. Làm trúng.

Mdjuê (đgt) Để giống, làm giống. Mdjuê plei: Làm giống bí.

Mdlưh (đgt)

1. Lật đổ. Mdlưh knŭk kna mtao mtŭng: Lật đổ chế độ

phong kiến.

2. Hạ xuống. Mdlưh adŭ jih hjan leh: Hạ dù xuống hết

mưa rồi; Mdlưh mŭng: Buông màn.

Mdluh rai (đgt) Lật đổ, phá hoại.

Mdoh (đgt) Vệ sinh, làm sạch. Mdoh pưk sang: Vệ sinh nhà cửa.

Mdŏng (dt) Tên của một loài chim.

Mdỗ (dt) Cái ghế. Dôk gũ ti mdỗ : Ngồi ghế; Mdỗ knang: Ghế dựa.

Mdők (dt) Cây môn thục. Mdők êbua čặt hlăm trặp trang: Cây môn

thục mọc ở đầm lầy.

Mdök m'or (tt) Rùm beng.

Mdöng (đgt) 1. Dựng lên. Mdöng kmeh sang: Dựng cột nhà.

2. Cất. Mdỡng sang: Cất nhà.

3. Don. Mdöng êsei kơ tuê: Don cơm cho khách.

Mdỡng brei ruah (đgt) Đề cử. Mnuih arăng mdỡng brei ruah: Người được đề cử.

Mdrao (đgt) Chữa. Mdrao klei ruă: Chữa bệnh.

Mdrao mgŭn (dt) Y tế.

Mdriâo (đgt) Reo hò.

Mdriêng(djiê) (dt) Chết tai nạn.

Mdrŏng (tt) Giàu. Sang mdrŏng: Nhà giàu; Ala čar mdrŏng mnuih

buôn sang ktang kjăp: Dân giàu nước mạnh.

Mdrŏng sah (tt) Giàu sang.

Mdrung (tt) Nghiêng. Boh hră mdrung: Chữ viết nghiêng.

Mdu (đgt) Giảm nhẹ, vặn nhẹ. Mdu ênai êdeh: Giảm nhẹ tiếng xe.

Mdua (dt) Đôi. Mbha mdua: Chia đôi.

Mdua mdua (dt) Từng cặp. Hlặp mdua mdua: Chơi từng cặp.

Mduê (đgt) Nối.(hai đầu với nhau). Mduê đĭng êa: Nối ống nước.

Mdul (dt) Đỡ. Bồng ktor mdul êsei: Ăn bắp đỡ cơm.

Mduôn (tt) Già. Phung mduôn êbat djă giê dra. Người già đi chống

gậy.

Mduôn khua (tt) Già cả. Amǐ ama mduôn khua leh s'aǐ: Bố mẹ đã già cả

rồi.

Mdum (tt) Bằng nhau (so sánh). Mdum thun: Bằng (cùng) tuổi.

Mduh (đgt) Đặt xuống (dạng cây, cột). Mduh kmeh ti djiêo mnữ: Đặt

cái cột chỗ gần hàng rào.

Mdưm (đgt) Đặt (sẵn). Mdưm klei čang hmang kơ ênuk hlăk ai: Đặt hy

vọng vào lớp trẻ; Mdưm klei čuăn: Đặt điều kiện.

Mđai (đgt) Để (con vật, gia súc). Êmô mđai: Bò để.

Mđam (đgt) 1. Muối (dưa). Mđam brei msăm: Muối chua.

2. Ngâm.

Mđang (đgt) Lật ngửa, để ngửa. Mđang plă kngan: Ngửa bàn tay.

Mđao (tt) Ám. Ao mđao: Áo ấm.

Mđao khǔ (tt) Âm áp. Adiê mđao khǔ: Trời ấm áp.

Mđaŏ (đgt) 1. Đố. Mđaŏ hlăp: Đố vui.

2. Thuần dưỡng. Mđaŏ êman: Thuần dưỡng voi.

Mđar (đgt) Đôn đốc, chỉ bảo.

Mđat (đgt) Chườm. Mđat êa hlơr ti dlông tian: Chườm nước nóng lên

bung.

Mđet mđok (đgt) Uổn eo. Êbat mđet mđot: Đi uỗn eo.

Mđểč (đgt) 1. Dệt hoa văn.

2. Amâo mđểč: không ăn thua.

Mđhih mđhuaih (tt) Yểu điệu. Knhuah êbat mđhih mđhuaih: Dáng đi yểu điệu.

Mđhuk (đgt) Nuông chiều. Amĭ mđhuk anak măk: Mẹ chiều con hư.

Mđiă (tt) Nắng. Adiê mđiă yơ yăng: Trời nắng chang chang.

Mđiă ăm (tt) Nóng hầm. Adiê mđiă ăm: Trời nóng hầm.

Mđiâo (tt) (Người thuận tay) trái.

Mđiâo mang (tt) Xem không ra gì. Dlăng kơ kâo mđiâo mang: Xem tôi

chẳng ra gì.

Mđiăl (đgt) Chọc ghẹo, trêu. Đăm mđiăl adei ôh: Đừng chọc ghẹo em.

Mđiệô (đgt) Đưa lén. Mđiệô čim ba wit kơ sang: Đưa lén thịt mang về

nhà.

Mđih (đgt) Đặt cho nằm. Mđih ĕ ti jao: Đặt bé nằm võng.

Mđing hmữ (đgt) Lắng nghe. Mđing hmữ klei nai mtô mblang: Lắng nghe

cô giáo giảng bài.

Mđing thao (đgt) Nghiêng chậu. Mđing thao mđŭ êa: Nghiêng chậu hứng

nước.

Mđĭ (đgt) Nâng. Mđĭ ti dlông: Nâng lên trên.

Mđĭ kdlưn (đgt) Nâng lên.

Mđi mđal (tt) Chập chùng. Čử čhiăng mđi mđal: Đồi núi chập chùng.

Mđoh (đgt) 1. Kéo (gỗ). Êman mđoh kyâo: Voi kéo gỗ.

2. Dẫn (nước). Mđoh êa ba hlăm lŏ: Dẫn nước vô ruộng.

Mđŏk (tt) Đanh đá. Mniê anăn mđŏk êdi: Cô ta đanh đá thật.

Mđơr (tt) Bằng nhau (so sánh bề ngang). Di ñu dua mđơr: Hai đứa

bằng nhau. Mđơr dỡng mgăn: Ngang dọc bằng nhau.

Mđơt (tt) Cộc (quần, áo). Kdrŭn ao mđơt: Áo hơi bị cộc.

Mđuể (đgt) Di dời.

Mđrăk mđrê (tt) Rộn ràng. Rǐng rai mñê mđrăk mđrê: Ve kêu rộn ràng.

Mđrăm 1. (pt) Đồng thanh. Jih jang adŭ dlăng mđrăm: Cả lớp đọc

đồng thanh.

2. (trt) Cùng. Nao mbĭt wĭt mđrăm: Đi chung về cùng.

Mđrăm mbǐt (tt) Nhịp nhàng. Hgum ai mđrăm mbǐt: Phối hợp nhịp nhàng;

Jöng čhuang mđrăm mbĭt tui hlue ênai hgơr: Chân bước

nhịp nhàng theo tiếng trống.

Mđring mđrông (tt) Dằng dặc. Dlông mđring mđrông: Dài dằng dặc.

Mđrĭng mđrĭng (tt) Song song. Êbat mđrĭng mđrĭng: Bước song song.

Mđrông (tt) Khúc dài. Kbâo lui mđrông: Mía để từng khúc dài.

Mđruễ mđrông (đgt) Nối đuôi nhau, liên tiếp, liên tục. Hdăm mač ruễ mđruễ

mđrông: Con kiến nối đuôi nhau tha mồi.

Mđua (đgt) Đội (cho). Adiê mđiă mđua đuôn kơ adei: Trời nắng đội

mũ cho em; Mđua đuôn mtao: Đội vương miện.

Mđung (tt) Rực rỡ. Mnga blang mđung: Hoa nổ rực rỡ.

Mđung asăp (đgt) Phát thanh.

Mđung hla (đgt) Thả diều. Phung hđeh mđung hla: Bọn trẻ thả diều.

Mđung mdi**ê** (đgt) Rê lúa.

Mđup (đgt) Đưa (lên).

Mđup myơr (đgt) Dâng, tặng, cho. Mđup myơr mnga kơ nai mtô bri hdơr

hruê kơ phung nai: Tặng hoa cho thầy nhân ngày nhà

giáo.

Mđur (đgt) Mua chuộc. Ñu anăn leh phung jhat bi mđur: Anh ấy bị

bọn xấu mua chuộc.

Mđŭ (đgt) Hứng. Mđŭ êa hjan: Hứng nước mưa.

Uể oải. Hlăm asei mlei mđŭk mđŭl: Trong người cảm thấy Mđŭk mđŭl (tt) uể oải. Choc tức. Mđưh ai ñu: Choc tức nó. Mđưh ai (đgt) Huênh hoang, ngoa. Êkei anăn knhuih knhiêng m'ai Mđưn (tt) mđưn: Anh ấy có tính huênh hoang; Blŭ mđưn: Nói ngoa. Don sach. Riệng gah sang mgaih doh bhung: Xung quanh Mgaih (đgt) nhà don sach sach sẽ. Tiếp, ghép cây. Mgam (đgt) 1. Phòng. Mgang klei ruă kơ mnữ da: Phòng bệnh cho gà. Mgang (đgt) 2. Bảo thủ. Lač kơ ñu mgang êdi: Nó rất bảo thủ. 3. Bảo vê. Mgang buôn sang: Bảo vê buôn làng; Mgang kmröng dhông: Bảo vệ rừng; Mgang lặn čar: Bảo vệ Tổ quốc. Qua trón, quá mức. Blu mgao tlao mbeh: Ăn nói quá trón. Mgao (đgt) Mgap (tt) May mắn. (Dùng cho người đi săn). Lòng chảo. Čử Mgar (Tên của một địa danh). Mgar (dt) Mgăk mgưi (tt) Ngất ngưởng. Mkăm mgăk mgưi: Chất đống ngất ngưởng. Mgăl (đgt) Cãi lai. Mgăl brưk brưk hŏng amĭ ama: Cãi ra rả với cha mę. Chim gầm ghì. Mgăm bởng boh mnŭt: Chim gầm ghì ăn Mgăm (dt) quả đa. Mgăn (đgt) Ngang. Người chăn dắt. Mgặt êmô: Người chặn bò. Mgăt (dt) Mgăt êdeh (dt) Tài xế. Rung, rung chuyển. Lăn kpữ bi mgei pưk sang: Động đất Mgei (đgt) làm rung chuyển nhà cửa. Mgěč (tt) Tinh. Miệô ală mgếč: Mắt mèo tinh. Mghă (đgt) Đỡ. Ñu čăm kâo, kâo mghă. Nó đánh tôi, tôi đỡ Mghăm (tt) Rầm (tiếng đổ). Kyâo joh mghăm: Cây đổ rầm.

Mghặp (đgt)

Chớp lấy thời cơ, tiên thể. Mghặp hŏng ih hriệ yua ih bruă

anei: Nhân dịp anh đến chơi nhờ anh việc này.

Mghăm mghăm (tt) Rầm rầm. Kyâo joh mghăm mghăm: Cây đổ rầm rầm.

Mgi (trgt) Ngày mai. Mgi jing hruê kjuh: Ngày mai là ngày chủ

nhật; Mgi kơ mgi: Ngày mai rồi lại ngày mai.

Mgi aguah dih (dt) Nay mai. Mgi aguah dih to dah wăn hriê čhun hŏ!: Nay

mai nếu rảnh đến chơi nhé!

Mgiăm (đgt) Xê lại gần.

Mgoh (đgt) Trau chuốt, vệ sinh. Mgoh asei mlei: Vệ sinh thân thể.

Mgô (đgt) Làm cong.

Mgổ (đgt) Ép. Kpĭ praĭ kpĭ êmă, si bhiăn mgổ dôk ung mổ: Ép dầu,

ép mỡ, ai nỡ ép duyên.

Mgỗ hrŭn (đgt) Bố buộc.

Mgỗ m'an (đgt) Ép buộc, bắt buộc.

Mgỡng (đt) Đặt, để. Mgỡng thao mđũ êa: Đặt xô húng nước mưa.

Mgỡng brei ruah (đgt) Úng cử. Mnuih mgŏng brei ruah: Người được ứng cử.

Mgrăn (đgt) Làm cán. Mgrăn dhŏng: Làm cán dao.

Mgrăng (đgt) Hoà giải. Mgrăng hŏng klei găl, klei djŏ đơ klei bi keh

koh: Hoà giải có tình có lý những vụ xích mích.

Mgrông (đgt) Áp tải.

Mgu (tt) Ngốc. Mgu đei, hlŏng amâo thâo yŭ ngŏ: Ngốc quá,

không biết gì cả.

Mguặt mguê (tt) Ngoàn ngoèo. Êlan nao kơ hma mguặt mguê: Đường đi

rẫy ngoàn ngoèo.

Mguôp (đgt)

1. Góp. mguôp prăk blei êdeh: Góp tiền mua xe.

2. Kết hợp. Mtô mjuặt mguộp plah wah sang hră hŏng amĭ

ama: Giáo dục kết hợp giữa nhà trường và gia đình.

3. Kết đôi. Mguôp di ñu dua jing ung mỗ: Kết đôi hai đứa

thành vợ thành chồng.

Mgur (dt) Chim trĩ.

Mgưt (đgt) Giả vò, giả bộ. Mgưt amâo mâo buh: Giả vờ không thấy;

Mgưt ruă: giả vờ bị đau.

Mhač I. (tt) Cổi mổ, vui tính. Mniê anăn mhač êdi: Cô ta rất cổi

mổ.

II. (đgt) Nói thầm.

Mhač čhač (tt) Niềm nổ. Di ñu drông hmei hŏng ai tiê mhač čhač: Họ

đón tiếp chúng tôi với tấm lòng niềm nổ.

Mhai (đgt) Tràn ra. Braih hŏk mhai: Gạo đổ tràn ra.

Mhang (đgt) Hơ (lửa). Mhang ao brei thu: Hơ áo cho khô.

Mhao (đgt) 1. Thèm. Mhao boh msăm: Thèm chua.

2. Khát. Mhao êa: Khát nước.

Mhăk mhai (tt) Xổi lổi, cổi mổ. Truh tuê ai tiê di ñu mhăk mhai êdi:

Khách đến họ rất cởi mở.

Mhăm (tt) Rầm. Hmữ ênai joh mhăm: Nghe tiếng đổ rầm.

Mhâo (dt) Ngực.

Mhên (đgt) Dứ (nhử). Mhên bên kơ hđeh: Dứ kẹo trẻ con.

Mhên mhu (đgt) Ngấp nghé. Phung knĕ mhên mhu duah dlăng: Kể trộm

ngấp nghé dòm ngó.

Mhếc mhặr (tt) 1. Tinh ranh. Mhếc mhặr si mịa: Tinh ranh như cáo.

2. Minh mẫn. Khă mduôn hẽ biả dah kŏ dlô adôk mhếč

mhăr: Tuy già nhưng đầu óc vẫn còn minh mẫn.

3. Mưu trí. Yua klei mhếc mhăr mblah roh: Dùng mưu trí

đánh giặc.

Mhiâo (đgt) Quát, đốp. Mhiâo đŏk: Quát to; Blŭ mhiâo sa pruễ mtam:

Nói đốp mấy câu.

Mhing (đgt) Chất đống. Mkăm djuh mhing: Chất đống củi.

Mhip mhap (tt) Bê bết. Čhum ao mhip mhap čhŏ lăn: Quần áo bê bết bùn

đất.

Mhrĭng mhrăm (tt) Nhăn nhó. Bổ mta mhrĭm mhrăm čiăng ăl nao ruôp. Mặt

mày lúc nào cũng nhăn nhó.

Mhrŏ (đgt) Giảm. Mhrŏ klei ử êpa bun knap: Xoá đói giảm nghèo.

Mhua (tt) Dài thườn thượt.

Mhui mhai (tt) Chan hoà. Kdrăn lŏ mhui mhai mđiă: Cánh đồng chan hoà

ánh nắng.

Mhuǐ (đgt) Doạ. Mhuǐ hđeh: Doạ trẻ con.

Mhung mhing (tt) Cả đống, ê hề. Djuh mhung mhing: Củi cả đống; Čĭm kan

mdong mhung mhing: Cổ bàn ê hề.

Mhuôl (đgt) Xông hơi. Mhuôl hla plăng čiăng kơ hlao hdrak: Xông hơi

bằng lá sả đỡ cảm cúm.

Mhưk (tt) Rực. Pui bŏng mhưk: Lửa cháy rực.

Mhưng (đgt) Hơ. Mhưng jỡng čiăng kơ mđao: Hơ chân cho ấm.

Mhưp (đgt) Dứ (nhử). Mhưp keŏ kơ hđeh: Dứ kẹo trẻ con.

Mia (đgt)

1. Bôi. Mia êa jǔ bǒ ao: Bôi mực đầy áo; Mia êa bâo

mngưi: Bôi (xức) nước hoa.

2. Son. Sang mia êa mtah : Nhà son màu xanh; Mia čŭr:

Sơn (quét) vôi.

M'ia (tt) Nhão, loãng. Êsêi m'ia: Com nhão; Ruă tian eh m'ia: Tiêu

chảy.

Miăm miăm (đgt) Lẩm bẩm.

M'iêk (đgt) Đái. Hđeh điệt m'iêk ram: Trẻ con đái dầm.

Miêng (dt) Má. Kếč kẽ ti miêng: Muỗi chích ngay má.

M'iêng (dt) Váy. Bar m'iêng: Mặc váy.

Miêu (dt) Con mèo. Miêu mă kkuih: Con mèo bắt chuột.

Mih mưh (tt) Tò mò.

Mil čhil (dt) 1. Tột cùng, tối cao.

2. Dân chủ. Klei dưi êngiê, mil čhil: Quyền tự do, dân

chủ.

Min. Bi mtuh min: Nổ mìn.

Mĭn (đgt) Nghĩ. Bi mĭn kơ amǐ: Nghĩ về mẹ; Mĭn kơ bruă ka leh dôk

amâo h'ĭt: Nghĩ công việc chưa xong không yên tâm.

M'ĭt (đgt) Gửi. M'ĭt prăk kơ anak dôk kbưi: Gửi tiền cho con ở xa.

M'ǐt hră (đgt) Gửi thư.

Mja (dt) Con chồn. Mja lir: Chồn hương.

Mjai (đgt) Độn, trộn. Mjai êsei hŏng ktơr: Cơm độn với bắp.

Mjan (đgt) Thúc giục. Mjan bi mã kan: Giục nhau bắt cá.

Mjăm (đgt) Che giấu. Mjăm hẽ klei soh ñu: Giấu tội của nó.

Mjăm mji (tt) Lấp láp.

Mjão (dt) Thầy bói. Nao buč kơ mjão: Đi xem thầy bói.

Mjão mtâo (dt) Phù thủy.

Mjeh (dt)Hạt giống. Mjeh pioh pla: Hạt giống để trồng.Mjei (tt)Dữ tợn. Bổ mta dlăng mjei: Khuôn mặt dữ tợn.

Mjet mjot (tt) Éo lå.

Mjě (đt) Đi lại với nhau.

Mjě mjing (đgt) Kết nghĩa. Mjě mjing ayŏng adei: Kết nghĩa anh em.

Mjêč mruăt (đgt) Hối thúc. Nao mjếč mruăt: Đi hối thúc.

Mjhah mjhĭng (tt) Luộm thuộm, bù xù (tóc). Čǔt h'ô mjhah mjhĭng: Ăn mặc

luộm thuộm; Bŭk mjhah mjhĭng: Tóc tai bù xù.

Mjhĭt m'uôt (tt) Thèm thuồng.

Mịnô (đgt) Mặc dùm. mjhô ao kơ ĕ: Cho bé mặc áo.

Mjhua (đgt) Lợi dụng. Mjhua klei đaŏ brei mnuih buôn sang ngă soh:

Lợi dụng tôn giáo xúi dân làng làm điều xấu.

Mjhŭk mjhŭl (tt) Rối bù. Bŭk biêk mjhŭk mjhŭl: Tóc tai rối bù.

Mjing (đgt)

1. Tạo ra. Kâo srăng mjing ñu jing sa čô mnuih jăk: Tôi sẽ

đào tạo nó thành một người tốt.

2. Làm thành. Kâo srăng mjing sang anei jing sa boh sang

siam: Tôi sẽ làm nhà này thành một ngôi nhà đẹp.

Mjuă (đgt) Trả giá. Blei mjuă: Mua trả giá.

Mjuăt (đgt) Tập, luyện. Mjuăt brei mưng: Tập cho quen.

Mjuih (tt) Nghiêm nghị, uy phong. Bổ mta mjuih. Nét mặt nghiêm

nghị.

Mjuk (đgt) Kết bạn (giữa phụ nữ với nhau).

Mjum (đgt) Dỗ, ru. Mjum adei: Đỗ em; Mjum ĕ pĭt: Ru bé ngủ.

Mjut (đgt) Mới bắt đầu nuôi. Mjut rông êmô: Mới bắt đầu nuôi bò.

Mjưh (đgt) Dừng lại. Mjưh êdeh: Dừng xe.

Mkai (dt) Dưa hấu. Blah bŏng mkai: Bổ dưa hấu ăn.

Mkao (dt) Cú mèo.

Mkă 1. (đgt) Cân. Mkă kǐ: Cân ký.

2. (đgt) Đo. Mkă boh bai lăn hma: Đo diện tích đất rẫy.

3. (tt) So. **K**phê sang kâo thŭn anei mboh lu hĭn mkă hŏng thŭn adih: Cà phê nhà tôi năm nay nhiều trái hơn so với

năm trước.

Mkăk mkai (tt) Ngổn ngang. Dưm kyâo mkăk mkai ti tač: Để gỗ ngổn

ngang ngoài trời.

Mkăm (đgt) Chất đống. Mkăm djuh mgăk mgưi: Chất đống củi ngổn

ngang.

Mkăn (tt) Khác. Brei kơ kâo dhŏng mkăn: Cho tôi cái dao khác.

Mkăp (đgt) Trang bị.

Mkăp mgang (đgt) Bảo hiểm. Mkăp mgang asei mlei: Bảo hiểm thân thể.

Mkeč mkoč (tt) Loằng ngoằng. Boh hră čih mkeč mkoč: Chữ viết loằng

ngoằng.

Mkeh mkoh (dt) Sự khác nhau.

Mkĕ (đgt) Nối chặt, dí. Mkĕ kan: Dí cá.

Mkiêt mkuôm (đgt) Tiết kiệm, giành dụm. Mkiêt mkuôm prăk kăk: Tiết kiệm

tiền bạc.

Mkǐt (dt) Lúa râu. (Tên của một giống lúa).

Mkhik mkhak (tt) Quê mùa. Knhuah čǔt h'ô dôk mkhik mkhak: Cách ăn mặc

còn hơi quê mùa.

Mkhiăng (tt) Nét mặt dữ dần.

Mkhĭt mkhŭt (tt) Cứng quào quạo.

Mkhơh Tư thế đứng như trời trồng.

Mkhuôt (đgt) Làm cạn. Mkhuôt êa: Rút cạn nước.

Mkhử (đgt) Cản, cấm, ngăn.

Mkhữ mgang (đgt) Ngăn chặn. Mkhữ mgang klei ruă tưp: Ngăn chặn bệnh

lây lan.

Mklă (đgt) Làm rõ.

Mklăk (tt) Ngược. Yap mklăk: Đếm ngược.

Mklin mguôp (đgt) Tổng hợp.

Mklŏ (đgt) Nặn thành cục.

Mkŏ (đgt) Lắp, dựng.

Mkra (đgt) 1. Làm. Mkra sang: Làm nhà.

2. Chế biến. Mkra mnởng bởng huă: Chế biến thức ăn.

3. Sửa chữa. Mka êdeh wai jŏng: Sửa chữa xe đạp.

Mkrah (dt) Một nửa. Mbha mkrah: Chia một nửa.

Mkrah dưh (tt) Lỗ dổ, nhỗ. Mặ bruặ mkrah dưh: Làm việc lỗ dổ.

Mkriâo (đgt) Đẵn xung quanh gốc để cây chết.

Mkruôp (tt) Chẵn, gộp lại. Mrô mkruôp: Số chẵn.

Mkrum (đgt) Hùn lại. Bi mkrum prăk: Hùn tiền.

Mkua (đgt) Chất thêm, chồng lên. Mkua ti dlông bŭng: Chất lên gùi.

Mkuế (dt) Tấm. Pruê mkuế kơ mnǔ: Cho gà ăn tấm.

Mkuôm (đgt) Giành dụm. Mkuôm prăk pioh blei êdeh: Dành dụm tiền

để mua xe.

Mkum mkum (tt) Ngổn ngang. Kyâo joh mkum mkum bờ êlan: Cây đổ

ngổn ngang đầy đường.

Mkup (đgt) 1. Vập. Lẽ buh mkup bổ ti gũ: Ngã vập mặt xuống.

2. Úp. Mkŭp čhiên hlăm ê-i. Úp chén vào rổ.

Mkưh mkăm (dt) 1. Đống. Mkưh mkăm dhan djuh: Củi cả đống.

2. Vô vàn. Bruă adôk mkuh mkăm: Vô vàn công việc.

Mla (dt) Ngà. Mla êman: Ngà voi; Ksi ngă hŏng mla êman: Lươc

làm bằng ngà voi.

Mlam (dt) Đêm. Krah mlam: Đêm khuya.

Mlan (dt) 1. Tháng. Mlan sa: Tháng giêng.

2. Mặt trăng. Hruê teh hjan mlan teh không: Trăng quầng

trời hạn trăng tán trời mưa.

Mlang (dt) Chim bồ chao.

Mlăk djŏ (tt) Trúng phóc. Mnah hlô mlăk djŏ ti ai: Bắn thú trúng phóc

ngay huyệt.

Mlăng (dt) Rau mồng tơi. Pla djam mlăng: Trồng rau mồng tơi.

Mlăp (tt) Trúng phập.

Mlâo (dt) Lông. Mlâo ală: Lông mày.

Mlâo muñ kang (dt) Râu cằm.

Mlei (tt) Phạm thiêng, phạm huý. Amâo dưi tăm pah ôh leh mlei:

Không được chửi rủa phạm thiêng.

Mlê (tt) Ngồi thư thái. Dôk gŭ mlê ti mdỗ: Ngồi thư thái trên ghế.

Mlhuếč (tt) Ngộ nghĩnh. Hđeh điệt anăn mlhuếč: Em bé ấy rất ngộ

nghĩnh.

Mli (mni) (đgt) Khen.

Mliat (đgt) Trải ra. Mliat añuê ti krah sang: Trải chiếu giữa sàn nhà.

Mlih (đgt) Đổi chác. Nao mlih djuh kơ djam: Đi đổi củi lấy rau.

Mliêo (dt) Buôn Mliêo.

Mliêt (tt)

1. Tiệt, sạch tron. Mnữ djiê jih mliêt: gà chết sạch tron.

2. Ráo. Nao êkŭt jih mliêt: Đi vắng ráo cả.

Mlim (đgt) Ngậm. Mlim bêñ keŏ: Ngậm kẹo.

Mlǐng (dt) Chim chèo bẻo.

Mloh mlặp (tt) Hấp tấp. Mặ bru mloh mlặp: Làm việc hấp tấp.

Mlŏ (dt) Cái lọ đựng dế (làm bằng bầu khô nhỏ cắt miệng). Djă

mlŏ lir nao běč bui: Đem lọ đựng dế đi bẫy chim.

Mlỡng (tt) Hài hước. Mlỡng êdi mniê anăn: Cô ta thật là hài hước.

Mlô (dt) Họ Mlô (người Êđê).

Mluê (dt) Bầu khô. (Qủa bầu khô loại to khoét miệng dùng để đựng

gạo).

Mluĭ (tt) No căng.

Mluk(tt) Ngu, đần. Mluk si êmô: Ngu như bò.

Mluk mgu (tt) Ngu dốt. Mluk mgu tơi sa boh hră kăn thâo: Ngu dốt đến

nỗi một chữ cũng không biết.

Mlum (dt) Lang ben. Bổ mlum: Mặt lang beng.

Mlun mtah (tt) Trần truồng. Dôk mlun mtah: Ở trần truồng.

Mlur mpǔ (tt) Nịnh bợ. Thâo mlur mpǔ êdi lah ñu: Anh ta giổi nịnh bợ.

Mlưm (đgt) Chạm mặt.

Mlut (dt) Phao câu (nổi lên mặt nước).

Mmač (tt) Quan tâm. Mmač êdi kâo dlăng kơ ih: Tôi thấy anh (nó)

tội quá, tôi quan tâm.

Mmah (đgt) Nhai. Mmah lik: Nhai kỹ; Mmah keŏ krŭp krŭp: Nhai keo

rào rạo.

Mmai (đgt) Nặn. Mmai lăn ngã boh bi: Nặn đất làm hòn bi.

Mmao (dt) Nấm. Mmao adrăng: Nấm rơm; Mmao blê: Nấm hương;

Mmao djhưk: Nấm mèo; Mmao kmrăm: Nấm mối.

Mmă (đgt) So sánh.

Mmặt (dt) Tối. Di ñu wit hma tơi mmặt: Họ về rẫy đến tối.

Mmặt tǐt (dt)Mối mịt. Mlam hjan adiê mmặt tǐt: Đêm mưa trời tối mịt.Mmặt mlam (dt)Ban đêm. Hiu hlặp wit mmặt mlam: Đi chơi về đêm.

Mmiă (đgt) Giành. Mmiă dŏ adei hlăp: Giành đồ chơi của em; Kdŏng

mblah čiăng mmiă wit klei êngiê: Kháng chiến để giành

độc lập.

Mmih (tt) Ngọt. Mmih msẽ si bêñ hra: Ngọt như đường.

Mmih bluč (tt) Ngọt lịm. Boh sâo riêng bŏng mmlih bluč: Qủa sầu riêng

ăn ngọt lịm.

Mmĭm (tt) Chứa (cán, hờn).

Mmông (dt) Đồng hồ. Mmông kă kngan: Đồng hồ đeo tay.

Mmông anei (trgt) Giờ này, lúc này, ngay bây giờ.

Mmông mtei (dt) Bắp chuối. Reh mmông mtei: Thái bắp chuối.

Mmơr (tt) Nhột. Mač mnữ rui hlăm asei mmơr êdi: Bọ mạt bò lên

người rất nhột.

Mmuiñ (đgt) Hát. Mniê anăn mâo đŏk mmuiñ jăk: Cô ấy có giọng hát

hay.

Mmuôn (đgt) Nặn. Mmuôn rup kơ hđeh hlặp: Nặn tượng (hình) cho trẻ

em chơi.

Mmŭk mmăk (đgt)Dứ đầu.Mmŭt (đgt)Nhét vào.

Mnah (đgt) Bắn. Mnah phao: Bắn súng; Mnah čĭm: Bắn chim; Kliêng

mnah: Ngắm bắn.

Mnal (dt) Vải. Mnal kčoh čhum ao: Vải may quần áo.

Mnal lăm (dt) Giể lau.

Mnang (dt)Cau. Boh mnang: Qủa cau.Mnă (dt)Tù nhân. War mnă: Nhà tù.

Mnăn (tt) No.

Mnăm (đgt) Uống. Mnăm êa hdơr kơ hnoh: Uống nước nhớ nguồn.

Mnâo (dt) Mùi. Mnâo đeh kphê mdhữ dhưr: Mùi rang cà phê nồng

nặc; Mnâo bâo brǔ: Mùi hôi thối.

Mnâo mnañ (dt) Mùi vị. Từk djam hlŏng amâo maôo mnañ: Nấu canh

không có mùi vị.

Mneh 1. (dt) Dượng. (tức ama aneh gọi gọn).

2. (đgt) Mneh msao: Cãi nhau.

Mnei (đgt) Tắm. Bi mnei adei: Tắm cho em; Mnei êa ksǐ: Tắm biển.

Mněč (dt) Mưu, mẹo.

Mněč blah wang (dt) Chiến lược (mưu lược chiến tranh).

Mnếč hgăm (dt) Âm mưu. Mnếč hgăm tăm êdah: Âm mưu bị bại lộ.

Mnêñ (tt) Tinh nghịch. Hđeh mnễn: Trẻ tinh nghịch.

Mnga (dt) Hoa. Mnga krih: Hoa sen; Pĕ mnga: Hái hoa; Siam msĕ si

mnga: Đẹp như hoa.

Mngač (tt) Sáng. Adiê Mngač: Trời sáng; Pui mtrang mngač: Đèn

chiếu sáng.

Mngač bhung (tt) Sáng trưng. Pui kmlă mngač bhung: Đèn điện sáng trưng.

Mngač tač (tt) Sáng sủa. Pưk sang mngač tač: Nhà cửa sáng sủa.

Mngah (dt) Linh hồn.

Mngal (đgt) Trêu ghẹo. Mngal phung hđeh mniê: Trêu ghẹo bạn nữ.

Mngan (dt) Cái bát. Huặ hŏng mngan: Ăn bằng bát; Mngan djam: Bát

canh.

Mngặt (tt) Đuối (sức). Djiê mngặt hlăm êa: Chết đuối dưới nước.

Mngăt êwa (dt) Linh hồn.

Mngưi (tt) Thơm (mùi). Kbu bâo mngưi: Xà phòng thơm.

Mngưi mngăk (tt) Thơm lừng.

Mngưñ (đgt) Dứ (Làm cho thèm thuồng). Mngưñ bêñ kơ hđeh: Dứ kẹo

cho trẻ.

Mnhar (dt) Người Ba Na.

Mnhat (dt) Dùi đục.

Mnhit mprah (tt) Bực bội. Ai tiê Mnhit mprah: Trong lòng bực bội.

Mnhông (tt) Bằng (theo chiều dài). Khặt mnhông hŏng giê dưh: Cắt

bằng chiếc đũa.

Mni (đgt) Khen, ca ngơi. Adei dưi mâo nai mni: Em được cô giáo

khen.

Mni m'uăn (đgt) Khen ngọi.

Mnia (đgt) Bán. Nao čhĭ mnia: Đi buôn bán.

Mniă (dt) Cái liềm. Wiă mdiê hŏng mniă: Gặt lúa bằng liềm.

Mniê (dt) Con gái. Kkiêng sa čô anak mniê: Sinh một đứa con gái.

Mnik (bi nik) (đgt) Làm rõ. Thâo ñu amâo jing nao he, lŏ nao mnik lăng:

Không biết nó có đi không, (thử hỏi) làm rõ xem sao.

Mnĭ nei (trgt) Bấy lâu nay.

Mnǐt (dt) Phút. Sa mmông mâo năm pluh mnĭt: Một giờ có sáu

mươi phút.

Mnoh (dt) Dùi chiêng, dùi trống. Mnoh hgơr ngă hŏng kyâo: Dùi

trống làm bằng gỗ.

Mnông (dt) Người Mnông.

Mnỡng (dt) Đồ đạc, đồ vật. Prăp êmiêt mnỡng mnuă hlăm sang: Dọn

dẹp đồ đạc trong nhà; Hlăm pưk sang hlŏng amâo mâo

mnong: Trong nhà chẳng có đồ đạc.

Mnởng bởng huả (dt) Thực phẩm.

Mnöng pah mưn (dt) Phần thưởng. Mnöng pah mưn kơ anak hriặm thâo: Phần

thưởng cho con học giỏi.

Mnỡng rông (dt) Vật nuôi. Sang rông lu mnỡng rông: Nhà nuôi nhiều vật

nuôi.

Mnuai (tt) Tương tự.

Mnuh (đgt) Húc. Êmô mnuh asâo: Bò húc con chó.

Mnuih (dt) Người. Sang lu mnuih: Nhà rất đông người; Mnuih bi ala:

Người đại diện.

Mnuih buôn sang (dt) Dân làng, nhân dân.

Mnuk (bi ênuk) Cùng một thời điểm. Arăng kkiêng di ñu dua mnuk: Hai

đứa sinh cùng lửa tuổi.

Mnuôr (dt) Cống, rãnh. Klei mnuôr êa khắt: Đào rãnh nước mưa.

Mnŭ (dt) Con gà. Mnŭ da: Gà qué; Mnŭ dliê: Gà rừng; Mnŭ gôk:

Gà lôi; Mnŭ kdjổ: Gà gáy; Mnŭ ngiêk: Gà ri.

Mnŭng (dt) Lạt. Čar mnŭng: Chể lạt.

Mnŭt (ana mnŭt) (dt) Cây đa. Ana mnŭt kŏ êa: Cây đa đầu làng.

Mnưh (dt) Cái quạt thờ (để trên nắp áo quan người chết).

Mnữ (dt) Hàng rào. Koh kram ngă mnữ Chặt tre làm hàng rào.

Mĩak (tt) Nhờn (dầu mỗ).

Mñam (đgt) 1. Đan. Hwiê pioh yua mñam bŭng: Dây mây dùng để đan

gùi.

2. Dệt. Phung mniê Êđê khăng pŏk mñam pin ao: Người

phụ nữ Êđê thường dệt thổ cẩm.

Mñah (đgt) Loại ra, bổ ra.

Mñao (đgt) Vò. Mñao djam djă tŭk djam: Vò rau ngót nấu canh.

Mñă (đgt) Gặng, nhấn, nhắc lại.

Mñă đŏk (đgt) Nhấn giọng.

Mñăk mốê (tt) Kỹ càng. Mtă mñăk mốê: Dặn kỹ càng.

Mñăl (tt) Lì lợm.

Mñĕ (đgt) Chuồn, lấn.

Mỹê (đgt)

1. Kêu, Rĭng rai wai yut mñê yan bhang: Ve kêu mùa hè.

2. Hót. Nao hlăm kmrŏng hmữ ênai čĭm mñê mak m'ưr:

Vào rừng nghe tiếng chim hót rộn ràng.

Mỹểc mỹao (đgt) Vò nát.

Mñir (đgt) Dụi. Mñir ală: Dụi mắt.

Mñoh (đgt) Đụng (tay).

Mñơr (đgt) Ngoáy. Mñơr băng knga: Ngoáy lỗ tai.

Mñŭng mñĭng (tt) Vương vấn.

Mñŭt (đgt) Xô đẩy.

Moh mặp (tt) Cẩu thả. Moh mặp đei bi hŏk jih êa jǔ: Cẩu thả quá làm

đổ hết mực.

Mŏng mit (dt) Con đom đóm. Mŏng mit phiơr hiu êjai mlam: Đom đóm

bay lúc ban đêm.

M'ô (dt) Cây lồ ô. Koh m'ô pioh mñam ê-i: Chặt lồ ô để đan rổ.

Môk (đgt) Tọng. Môk bŏ băng êgei: Tọng đầy mồm.

Mổ (dt) Vợ. Găi mỗ guôp ung sač êa krông ăt khuôt mơn: Thuận

vợ thuận chồng tát biển đông cũng cạn.

Mơ mợp (tt) Sững sở.

Mơh (trt) Chứ (Để trả lời): Mâo mơh: Có chứ!

Mơn hẽ (trt) Không (dùng để hỏi). Ih nao mặ bruặ mơn hẽ: Anh có đi

làm không?

Mơp mơp (tt) Mòn mỏi. Mợp mợp đôk guôn ama wit kơ sang: Chờ bố

về nhà mòn mỏi.

Mở (tht) Không (tương tự như mơn hẽ). Ih nao mở: Anh có đi

không.

Mởng (lt) Từ. Nao mồng sang truh kơ anôk mặ bruặ nặng ai 5km: Đi

từ nhà đến chỗ làm việc khoảng 5km.

Mỡng knuê Nãy giờ, hồi nãy. Kâo đôk guôn ih mỡng knuê: Tôi đợi

anh nãy giờ.

Mpă Chia làm bốn. Čiă boh kruễ mbha mpă: Cắt trái cam chia

làm bốn.

Mphơh (đgt) Vềnh tai.

Mphun (dt) Bắt đầu, mới bắt đầu, khởi đầu. Mphun hriệ dôk ti Buôn

Ma Thuột. Mới bắt đầu đến Buôn Ma Thuột.

Mphuñ (tt) Béo tròn.

Mplě (đgt) Thả. Mplě bom: Thả bom; Pě boh ksă mplě hlăm kdhô:

Hái trái chín thả vào giỏ.

Mpliê (đgt) Bừa, phúa.

Mplu (đgt)

1. Lùa bịp, phỉnh. Mnễc duah mplu: Thủ đoạn lùa bịp;

Mplu hđeh: Phính trẻ con.

2. Nhử mồi. Mplư mnŏng kơ kan: Nhử mồi cho cá.

Mpoh (đgt) Dập đụng phải.

Mpot (tt) Hói (trán).

Mprăp (đgt) Sắm sửa, trang bị. Mprăp čhum ao kơ anak nao sang hră:

Sắm sửa quần áo cho con đi học; Mprăp maĭ: Trang bị

máy móc.

Mpruh mprăng (đgt) Quấy rối. Ñu hriệ mpruh mprăng êjai mmông phung hmei

dôk huă bỡng: Hắn đến quấy rối trong lúc chúng tôi đang

ăn cơm.

Mpŭ (tt) Kính trọng. Brei drei thâo mpŭ hĕ kơ mnuih mduôn khua:

Chúng ta phải biết kính trong người già cả.

Mpŭ mni (tt) Tôn vinh. Mnuih knhâo lu mnuih mpŭ mni: Người giỏi

được nhiều người tôn vinh.

Mra (dt) Vai. Klam klŭng ti mra: Vác bao trên vai.

Mrai (dt) (Sọi) chỉ. Ao tloh mrai: Aó đứt chỉ; Mrai jhĭt ao: Chỉ may

áo.

Mrač (tt) Hổ (bụng).

Mran (dt) Thuyền bè. Đi Mran găn êa krông: Đi thuyền qua sông.

Mrap (tt) Do dáy. Bổ mta êa dŭng s'aĭ mrap: Mặt mũi do dáy.

Mră (tt) 1. Cứng cáp, chắc. Jỡng kngan kjặp mră: Chân tay cứng

cáp.

2. Chắc. Sang anei sui leh biă dah ăt dôk kjăp mră: Ngôi

nhà này lâu lắm rồi mà vẫn còn chắc.

Mrâo (tt) Mới. Mrâo blei ao: Mới mua áo.

Mrâo hin (tt) Mới đây. Kâo buh ñu mrâo hin: Tôi thấy nó mới đây; Ao

brei kơ ñu mrâo hin biă dah tǐ leh yoh: Áo đưa cho nó mới

toanh mà đã rách rồi.

Mrâo mrang (tt) Mới mể. Mâo klei mrâo mrang leh ka? Có gì mới mể

chưa.

Mring (bi ring) (đgt) Luân phiên, đổi công.

Mrip mrap (tt) Nhóp nhúa.

Mrĭm (tt) Giận dữ. Bỗ mta mrĭm: Khuôn mặt giận dữ.

Mrĭng mrit (tt) Nheo nhóc.

Mrŏ mrŏ (tt) Ru rú. Grăp hruê mrŏ mrŏ kơ sang: Suốt ngày cứ ru rú

trong nhà.

Mrô (dt) Số. Mrô h'aĭ: Số 0; Mrô klah: Số lẻ; Mrô kruôp: Số chẵn.

Mruăt (bi ruăt) (đgt) Hối, thúc. Ya ngă mruặt lăng: Làm gì mà hối thế.

Mrŭ mrŭ (tt) Giống như mrŏ mrŏ (phương ngữ).

Mrŭk mrĭk (tt) Xù xì.

Mrŭñ mrêñ (tt) Dữ tơn.

Mruh (tt) Láo xược, xấc xược. Ngã mruh êdi lah ñu anăn: Nó láo

xược lắm.

Msa (dt) Một cây trong bộ khung cửi.

Msah (tt) Uổt. Adiê hjan msah ao: Trời mưa ướt áo.

Msah plổ (tt) Ướt nhẹp.

Msan (dt) Sừng (tê giác). Rông êmeh pioh mă msan: Nuôi tê giác để

lấy sừng.

Msao (đgt) Cãi vã. Klei mdjip mdjap snăn bi msao hĕ tol sa hruê

mơh: Chuyện vớ vẩn mà cũng cãi vã cả ngày.

Msat (dt) Mộ, mồ mả. Klia msat: Xây mộ.

Msăm I.(tt) Chua. Boh kruế čêñ bởng msăm: Trái chanh ăn chua.

II. (đgt) Đắp. Adiê hlơr amâo guôn msăm abăn ôh. Trời

nóng không cần đắp chăn.

Msăm plăk (tt) Chua lè.

Msăng (bi săng) (đgt) Làm cho thấu hiểu.

Msăt (dt) Rốn. Ĕ lẽ msăt leh ka?: Em bé đã rụng rốn chưa?.H'ô ao

êdah msăt: Mặc áo hở rốn.

Msão (đgt) Ngứa. Pĕ êtak mtah msâo kngan: Hái đậu xanh bị ngứa

tay.

Msão msañ (đgt) Ngửa ngáy. Mđung mdiê msâo msañ: Rê lúa ngứa ngáy.

Msei (dt) Sắt. Ngã mnữ hŏng msei: Làm hàng rào bằng sắt.

Msei sđeng (dt) Xà beng.

Msĕ (tt) Giống. Anak msĕ hŏng ama: Con giống bố.

Msĕ nik (tt) Giống hệt. Di ñu dua msĕ nik : Hai đứa giống hệt.

Msĕ si (tt) Giống như, như là.

Msip msap (tt) Luộm thuộm. Čừt h'ô msip msap: Ăn mặc luộm thuộm.

Msir (đgt)

1. Bít, trám. Msir thao hluh: Bít thùng bị lung.

2. Dàn xếp. Msir klei mâo dua nah: Dàn xếp việc xích

mích hai bên.

Msir kđi (đgt) Hoà giải.

Msir nư (đgt) Trả nợ. Leh jih msir nư snăn kơh tơ dah lŏ čiăng čan: Khi

mà trả nợ xong xuôi mới vay lại.

Msǐn (tt) Mặn. Êa ksĩ msǐn: Biển mặn; Dưm hra hlăm dịam tol

msĭn: Bổ muối vào canh quá mặn.

Msổ (đgt) Làm cho thấy.

Msuếč (tt) Xinh xắn, tươi tắn.

Mta (dt) 1. Mắt. Čah mta: Nảy mầm.

2. Lưỡi (dao, gươm). Mta dhŏng bi k'hưt: Lưỡi dao sắc

bén.

3. Thứ, loại, món. Ti čar Dak Lak mâo lu mta boh: Ở tỉnh

Dak Lak có nhiều thứ trái cây; Nao sang čơ blei lu mta

mnŏng. Đi chợ mua nhiều thứ; Mâo lu mta êtak: Có nhiều

loại đậu; Tŭk lu mta djam bŏng: Nấu nhiều món ăn.

Mta grăm (tăng tǐt) (dt) Con bướm ma.

Mtah (tt)

1. Xanh, màu xanh. Boh mtah: Qủa xanh; Ao êa mtah: Aó

màu xanh; Mtah djut: Xanh tươi.

2. Tươi. Kan mtah: Cá tươi.

3. Sống. Êsei mtah: cơm sống.

Mtal myal (tt) Tå toi.

Mtam (pht) Ngay (lập tức), luôn.

Mtao (dt) Vua, tù trưởng. Ngă mtao: Làm vua; Anak mtao: Con của

vua.

Mtao mtŭng (dt) Vua chúa.

Mtao muôr (dt) Mối chúa. Hlăm sa ktuế muôr mâo sa mtao muôr. Mỗi gò

mối có một con mối chúa.

Mtă (đgt) Dăn. Mtă anak êlâo kơ nao: Dăn con trước lúc ra đi; Mtă

hŏng băng êgei: Dặn miệng.

Mtă mtăn (đgt) Dăn dò. Mtă kơ anak êlâo kơ nao hriăm khui: Dăn dò con

trước lúc đi học xa.

Mtăp (tt) Bằng (theo chiều cao). Khặt bi mtặp: Cắt bằng nhau.

Mtăp mđơr (tt) Công bằng, bình đẳng. Anak êkei amâo dah anak mniê

dlăng mtăp mđơr: Con trai hay con gái phải đối xử công

bằng; Êkei mniê mtặp mđơr: nam nữ bình đẳng.

Mtâo (dt) 1. Con dâu, con rể. Dlăng kơ mtâo êkei msĕ si anak: Coi

con rể như con ruột; Iêu mtâo êkei: Rước rể.

2. Phù thuỷ làm hại, ma lai. Mtâo im: Ma lai ém.

Mtei (dt) Chuối. Mtei boh blông: Chuối hột; Mtei pha: Chuối tiêu,

chuối lùn.

Mthâo (đgt) Cho biết, thông báo, báo tin. Mthâo kơ anak mgi amĭ nao

mă buă kbưi: Mẹ cho con biết ngày mai mẹ đi công tác xa; Khua mthâo kơ jih jang mnuih hlăm anôk mă bruă

mgi mdei; Thủ trưởng thông báo cho tất cả mọi người

trong cơ quan ngày mai được nghỉ; Mthâo kơ amĭ anak

dưi bi lông leh: Báo tin mừng cho mẹ con đã thi đỗ.

Mthĭm (đgt) Chen, chet.

Mthu (đgt) Làm cho khô (phơi khô). Mthu čim hlô rang: Làm khô

(phơi khô) thịt nai.

Mthưr (đgt) Gọi với, hú. To ih găn sang ñu iêu mthưr brei ko ñu hriê ti

anei: Nếu anh đi ngang qua nhà gọi với nó sang đây; Mthư kơ ñu nao wĭt adiê tlam leh: Hú nó về nhà trời tối

rồi.

Mtian (dt) Có bung, có mang. Mdiê mtian: Lúa làm đòng; Mniê

mtian: Người đàn bà có mang.

Mtih I. (dt)Phên, vách. Păng mtih sang: Thưng tấm phên; Mtih

sang: Vách nhà.

II. (tt)Trắng. Mniê anăn siam, mtih: Cô ấy đẹp và trắng.

Mting (đgt) Ghé vào, cập bến. Nao đăm lŏ duah mting kơ anei mting

kơ adih ôh. Đi đừng có mà ghé chỗ này, ghé chỗ kia nữa;

Mran mting ti anôk mjưh: Thuyền đã cập bến.

Mting mtuang (tt) Chẳng chịt. Hruh wăk wai mting mtuang: Mạng nhện

chẳng chịt; Klei mjĕ mgiăm mting mtuang: Những mối

liên quan chẳng chịt.

Mting mtung (tt) Chình ình.

Mtir (đgt) Dính vào nhau. Mtei mtir: Chuối dính liền nhau.

Mtǐl (dt) Cái tô (Làm bằng đồng, người Êđê thưởng dùng để cúng

giàng).

Mtĭl mtuăl (tt) Bận rộn. Bruă mtĭl mtuăl: Bận rộn công việc.

Mtlai (đgt) Trộn, pha. Mnăm kphê mtlai hŏng êa ksâo: Uống cà phê

pha với sữa.

Mtlai mtlăk (đgt) Pha trộn.

Mtlaih (đgt) Giải phóng. Hruê 10 mlan 3 thŭn 1975 jing hruê bi mtlaih

Buôn Ma Thuột: Ngày 10/3/1975 là ngày giải phóng Buôn Ma Thuột; Mtlaih mồng hlŭn mnă klŏng ktử juă:

Giải phóng khỏi ách áp bức nô lệ.

Mtlăm (đgt) Giấu (tật xấu).

Mtlâo (đgt) Chia làm 3. Čiă boh kruế mbha mtlâo: Cắt trái cam chia

làm ba.

Mtloh (đgt) Dứt, đứt. Bi mtloh ung mỗ: Li dị; Mtloh nư : Dứt nợ.

Mtluôn (đgt) Về phía sau (quay lại). Wơr bǐt đuôn lŏ wĭt mtluôn mă

đuôn: Quên mũ quay về lại lấy mũ.

Mtŏ (đgt) Dí. Mtŏ phao: Dí súng; Phung knĕ mtŏ dhŏng čiăng tlĕ

mă mnởng: Kể trộm dí dao để ăn cắp đồ.

Mtiŏ (đgt) Đua, chạy đua. Mtiŏ êdeh: Đua xe.

Mtô (đgt) Dạy, bảo. Mtô anak kâo, knhâo anak arăng: Dạy con

mình, khôn con người ta.

Mtô mblang (đgt) Giảng dạy. Mtô mblang kơ ñu brei ñu thâo săng: Giảng

day cho nó để nó am hiểu.

Mtô mjuăt (đgt) Tập luyện, giáo dục.

Mtol (đgt) Làm cho thấy.

Mtrang (đgt)

1. Soi. Djă pui nao mtrang ajĭk: Cầm đèn đi soi ếch.

2. Rọi. Pui êdeh mtrang ti ală: Ánh đèn rọi vào mắt.

Mtroh mbal (đgt) Nói đại.

Mtruh (đgt) Đưa tin, thông báo.

Mtrŭn (đgt) Đưa xuống, hạ xuống. Mtrŭn êdeh mai mŏng sang dlông:

Đưa xe máy xuống từ sàn nhà; Mtrŭn thŭng mă êa: Hạ

thùng xuống để lấy nước.

Mtrŭn amung (tt) Xiu. Arăng ăl, bố mta mtrŭng amung hơ hua: Bị mắng,

mặt xịu xuống.

Mtrŭt (đgt) Thúc ép.

Mtrŭt mjhar (đgt) Khuyến khích, thúc giục. Mtrŭt mjhar mnuih buôn sang

pla mjing mguôp hŏng rông mnŏng: Khuyến khích người nông dân trồng trọt kết hợp với chăn nuôi; Mtrŭt mjhar

anak čô nao sang hră m'ar: Thúc giục con cái đến trường.

Mtrưm (đgt) Đoán mò.

Mtrưm đaŏ (đgt) Phán đoán. Buê mjâo duah mtrưm mđaŏ: Thầy bói phán

đoán mò.

Mtuh (đgt) 1. Nổ. Min mtuh: Mìn nổ.

2. Bị phồng. Blah djuh mtuh kngan: Bửa củi bị phồng tay.

Mtuh bhuč (đgt) Nổ bùm.

Mtuh mtuh (tt) Nghênh ngang.

Mtuč (asâo)(đgt) Xua (chó) đuổi. Mtuč asâo kĕ hlô: Xua chó đuổi thú.

Mtun (tt) No căng. Leh huă mnăm êa trei mtun: Ăn xong rồi uống

nước no căng.

Mtung (tt) Khểnh. Đih mtung: Nằm khểnh.

Mtuôm (bi tuôm) (đgt) Gặp nhau. Hmei mtuôm ti anôk bi kčah: Chúng tôi gặp

nhau nơi điểm hẹn; Hmei mtuôm lu bliữ leh: Chúng tôi

gặp nhau nhiều lần rồi.

Mtuôp (đgt) Chắp. H'ô ao mtuôp mblir: Mặc áo chắp vá; Mtuôp anôk

tǐ: Chắp chỗ bị rách.

Mtŭ (dt) Ngôi sao. Mtŭ từr: Sao mai; Mtŭ triah: Sao hôm.

Mtŭk (đgt) Ho. Mâo klei mtŭk: Bị ho; Mnăm êa drao mtŭk: Uống

thuốc ho.

Mtŭk hnak (đgt) Ho lao.

Mtŭk mtŭl (tt) Túi bụi, bề bộn. Bruă adôk mtŭk mtŭl: Công việc bề bộn;

Pưk sang mtŭk mtŭl: Nhà cửa bề bộn.

Mtưp (đgt) Làm lây, bị lây.

Mu (dt) Mũ, nón. Đua mu nao kơ mđiă: Ra ngoài nắng đội mũ.

Muê ktor (dt) Râu ngô.

M'uê (đgt) Ám khói, bắt bồ hóng.

Muk muk (tt) Nhồm nhoàm. Huặ muk muk: Ăn nhồm nhoàm.

Mung (dt) Tên của một loại chiêng.

Mung mang (tt) Rỗi rãi. Dôk mung mang: Ngồi rỗi rãi.

Muôr (dt) Mối. Muôr riặ hrặ m'ar: Mối xông sách vở.

Mur (đgt) Khoét sâu.

Mừm (đgt)Móm. Mừm êsei kơ ĕ: Móm cơm cho bé.Mừn (dt)Mụn. Mừn đuh bŏ bỗ: Mụn nổi đầy mặt.

Măng (dt) Màn. Pǐt kặ mặng: Ngủ cột màn.

M'ŭng (tt) Chiều chuộng. M'ŭng đei anăn anak măk: Chiều chuộng

quá con hư.

Mŭñ mễñ (tt) Lấm lem.

Mui xe. Mdiăng ti mŭr êdeh: Chổ trên mui xe.

Mửr mặr (tt) Hớt hải. Ti nao mữr mặ: Đi đâu mà hớt hải.

Mǔt (đgt) Vào. Mǔt sang: Vào nhà.

Mưč (tt) Khinh.

Mưč chưč (đgt) Chê bai. Lu mnuih yăl dliệ mưč čhưč kơ ñu dôk dỡng

amâo jăk: Dư luận chê bai anh ta xử sự không khéo.

Mườ mač (đgt) Khinh bỉ. Mta mnuih arăng mườ mač: Loại người đáng

khinh bi.

Mưm (tt) Gần (Tận mắt).

Mưn (đgt) Thuê, mướn. Mặ bruặ mưn: Làm thuê.

Mưng (đgt) Quen. Mưng kgử ưm: Quen dậy sốm; Mưng hŏng angǐn

adiê: Quen với khí hậu.

Mwa (dt) Kỳ đà.

Mwaih (dt) Một loài cây dương xỉ.

Mya (dt) Cá sấu. Rông mya: Nuôi cá sấu.

Myang (tt) Thiêng. Dliê myang: Đất thiêng; Klei ih blǔ myang êdi:

Lời anh nói thiêng thật.

Myap (dgt) Tính kỹ.

Myah myal (tt) Tả tơi. Čŭt čhum ao myah myal: Mặc quần áo tả tơi.

Myăl (đgt) Vào chuyện.

Myâo (tt) Ngoài miệng nói tốt nhưng trong lòng không phải như thế.

Myŏng myưl (tt) Bêu rếu.

Myông (đgt) Đùn đẩy, í lại, (công việc). Mặ bru dôk bi myông nao

yơh: Làm việc cứ đùn đẩy nhau.

Myơr (đgt) Dâng, biểu. Myơr mnŏng kơ mtao: Dâng lễ vật cho vua.

Myởng (đgt) Rồ (làm cho quay tít). Myŏng myŏng: Rồ xe.

Myui (tt) Âm u. Adiê hruê anei myui: Hôm nay trời âm u.

Myuĭ (tt) Mia mai.

Myun (tt) May mắn, hên. Mâo klei myun: Gặp may mắn.

Myuôl (yuôl) (đgt) Treo lên.

Myuôm (đgt) Nâng giá, cắt cổ.

Myuôm klei boh (tt) Làm to chuyện.

Myǔ (dt) Theo hướng tây. Đih kŏ myǔ: Nằm đầu theo hướng tây.

Myth m'ang (tt) Vênh váo.

Myữ myŏng (tt) Cuồn cuộn. Êa đoh myữ myŏng: Nước chảy cuồn cuộn.

N

Nač (đgt) Ganh tị. Mâo ai tiê nač: Tính hay ganh tị.

Nač iăng (đgt) Ghen ghét, ghen tị.

Nah (dt) Phía, bên. Yang hruê blĕ nah ngŏ: Mặt trời mọc phía

đông; Nah adih: Bên kia; Nah anei: Bên này.

Nah pŏk (dt) Một nửa. Blah kơ kâo sa nah pŏk: Cắt cho tôi một nửa.

Nai (dt) Giáo viên. Amĭ kâo ngă nai: Mẹ tôi làm giáo viên.

Nai kai (dt) Cán bộ công chức.

Naih (tt) Hiếm hoi.

Nao (đgt) Đi. Aguah anei kâo nao sang čơ: Sáng nay tôi đi chợ.

Nanao (pht) Thường xuyên, luôn luôn: Grặp hruê kâo khẳng nao mặ

bruă nanao: Hàng ngày tôi thường xuyên đi làm.

Nă (đt) Đấy.

Năm (dt) Sáu. Năm boh kčok: Sáu cái ly.

Năng (tt) Xứng đáng. Năng dưi pũ mni: Xứng đáng được khen

thưởng.

Năng ai (pht) Có lẽ, có thể. Năng ai ñu amâo hriê ôh anei: Có lẽ cô ta

không đến rồi.

Năt (dt) Con xì (con at trong bộ bài tú lơ khơ).

Ně (đt) Này, đây. Ně kơ ih anei: Nè cho con cái này.

Ngai (tt) Làm ngơ. Buh kâo ngă hẽ ngai: Thấy tôi làm ngơ.

Ngai mang Làm lơ như không hề quen biết.

Ngak kkuê (đgt) Ngửa cổ.

Ngañ (tt) Ôn. Ngañ msĕ anôk dôk mnia: Ôn như chọ.

Ngañ bañ (tt) Ôn ào. Ênai êdeh ngañ bañ: Tiếng xe ồn ào.

Ngap ngap(tt) (Nắng) Chang chang. Adiê mđiă ngap ngap: Trời nắng

chang chang.

Ngă (đgt) Làm, chế biến. Ngă bruă: Làm việc; Ngă êra: Làm dáng,

làm đóm; Ngă klei rung răng: Quấy rối; Ngă êa drao: Chế

biến thuốc.

Ngă bǐng gặp (đgt) Kết bạn.

Ngă yang (đgt) Cúng Giàng. Ngă yang kơ asei mlei: Cúng yàng cầu mong

sức khoể.

Ngăn (tt) Lặng. Adiê ngăn angĭn: Trời lặng gió.

Ngăn drặp (dt) Tài sản. Mbha ngăn drặp kơ anak čô: Chia tài sản cho con

cái.

Ngăn đah (dt) Tiền bạc. Kbah ngăn đah pŏk: Thiếu tiền bạc.

Ngeh ngeh (tt) (Lo) ngay ngáy.

Ngêč ngiâo (tt) Ngớ. Ka lač ngêč ngiâo: Chưa nói mà đã ngớ người.

Ngêk ngôk (tt) Đãng trí. Mnuih ngêk ngôk ti dưm ti wơr: Người đãng trí

để đâu quên đó.

Ngêñ bêñ (đgt) Tức giận. Nghar pui (dt) Than hồng.

Ngiêk (dt) Chim ri. Ngiêk hiu duah bŏng mdiê bi phung: Chim ri

kiếm ăn lúa theo từng đàn.

Ngiêr (đgt) Quay (đầu). Ngiêr kŏ phă ngŏ: Quay đầu phía đông.

Nging ngông (tt) Thẫn thờ.

Ngŏ (dt) Phía đông. Yang hruê blĕ tǐng Ngŏ: Mặt trời mọc ở phía

đông.

Ngốk (tt) Ngẩn. Hlŏng ngŏk hĕ: Ngẩn người ra.

Ng**ŏng** (tt) Ngẩn ngơ.

Ngôk (đgt) Uống (ực một hơi).

Ngông (dt) Ngỗng. Sang rông ngông: Nhà nuôi con ngỗng.

Ngơ ngặr (tt) Cứng đầu (Tổ thái độ không vừa ý).

Ngơ ngặk (đgt) Ngất. Lẽ buh djiê hwặt ngơ ngặk: Tế ngã ngất xíu.

Ngơ ngŏk (tt) Ngẩn người ra.

Ngơ ngẽ (tt) Chăm chú. Dôk hmữ ngơ ngẽ : Chăm chú lắng nghe.

Ngơ ngĩn (tt) Lặng như tờ (nước).

Ngơ ngông (tt) Tịt, mù tịt không biết gì cả.

Ngơ ngữk (tt) Ủ rũ. Dôk ngơ ngữk: Ngồi ủ rũ.

Ngơ ngữ (tt) Thiu thiu (ngủ). Čiăng pĭt ngơ ngữ: Thiu thiu buồn ngủ.

Ngơi (tt) Làm lơ. Buh kâo ngă hẽ ngơi: Thấy tôi làm lơ.

Ngua kờ (đgt) Dội lên đầu. Ngur (tt) (Trái) ương.

Ngur buč (tt) Chín rục. Boh ksă ngur buč: Qủa chín rục.

Ng**ừ ngặr** (đgt) Lắc đầu (tổ thái độ không vừa lòng).

Ngưk kờ (đgt) Ngước đầu, ngẩng đầu.

Ngưĩ ngưĩ (đgt) Dứ (làm cho thèm). Ngưĩ ngưĩ čiặng bồng bên kâo: Cho

thèm ăn bánh nè.

Nhô (tt) Bầu dục. Bỗ nhô: Khuôn mặt trái xoan.

Ni na (dt) Rêu.

Nik (tt) Rõ. Dlăng bi nik: Nhìn cho rõ. Ka thâo klă nik: Chưa biết

rõ.

Nik tam (tt) Rõ ràng.

Niê (dt) Họ Niê của người Êđê.

N'nung (dt) Thòng lọng. Klam kyâo n'nung: Vác cây thòng lòng.

No Kìa. No ñu anăn: Nó kia kìa.

Nŏ Đấy, đó. Nŏ buh yơh ală ih: Đấy, thấy chưa.

Nơ n**ừ**r (đgt) (Rốn) lồi ra.

N**ỡng dŏ** (đt) Cái gì. N**ỡ**ng dŏ anei?: Cái gì đây?.

Nô (dt) Con cung (gọi con trai).

Nun (kan ênun) (dt) (Cá) Chạch.

Nut (dt) Nút. Ao tloh boh nut: Áo đứt nút; Kă boh nut ao: Kết nút

áo.

N**ŭñ nêñ** (tt) Dữ tọn.

Nư (dt) Nợ. Đuôm nư: Mắc nợ; Tla nư: Trả nợ.

Ñ

Ñač (đgt) Trúng, chạm, khắc. Ñač hip kčok: Chạm tủ chè. Bùng ra, sổ ra. Ñah (đgt) Ñah đuể (đgt) Xa lánh. Ñah đuể kơ bĭng gặp: Xa lánh bạn bè. Ñah ñañ (tt) Eo le. Klei truh ñah ñañ: Canh ngô éo le. 1. Từ chỉ âm thanh thanh ve ve. Wai yut mñê ñao ñao: Ve Ñao ñao (tt) sầu kêu ve ve. 2. Ôn ào. 3. Léo nhéo. Mâo asăp iêo ñao ñao hlăm êlan: Có tiếng gọi léo nhéo ngoài đường. Ñap ñap (tt) Ùn ùn. Knam jũ ñap ñap đǐ hriê: Mây đen ùn ùn kéo đến. Ñăk (đgt) 1. Nhấc, bắc (lên, xuống). Ñăk gŏ êsei hlăm kpur djuh: Bắc nồi cơm lên bếp lửa. 2. Nhắc nhở. Ñăk anak čô ti sang hriăm hră: Nhắc nhở con cháu ở nhà học tập. 3. Tránh đi. Ñăk êlan (đgt) Tránh đường. Ñăk êlan kâo nao: Tránh đường tôi đi. Ñăm ñăm (tt) Lờ lợ (ngọt). Mmih ñăm ñăm: Ngọt lờ lợ. Ñăt (đgt) 1.Im. Dôk ñăt kriệp: Im lặng; Ñăt yơh!: Nín đi. 2. Kỳ cọ. Ñặt hlăm asei mlei: Kỳ cọ thân thể. Ñăm ñi (tt) Hồ đồ. Kđăm ênoh năm ni: Đánh giá hồ đồ; Blu yăl năm ñi: Ăn nói hồ đồ. Neh (dgt) 1. Bấm. Neh djiệu tlao bi k'iăk: Bấm nhau cười khúc khích. 2. Hất. Ñeh kkiêng kngan: Hất khuỷu tay. 3. Hích. Neh kkiêng kngan ti grưh bĭng gặp bi mthâo: Hích khuỷu tay vào sườn bạn ra hiệu. Ñĕ (đgt) 1. Giãn. Mnuih ñĕ đuể brei kơ êdeh găn nao: Người giãn

2. Né. Dôk ñĕ tĭng sa nah: Đứng né sang môt bên.

ra cho xe qua lai.

3. Tránh.

Nế dễc (đgt) Né tránh. Ală dlăng ñẽ dễc: Cái nhìn né tránh.

Neng nong (đgt) Nhong nhong. Êran neng nong: Chạy nhong nhong.

Neč (đgt)

1. Vò. Neč čhum ao: Vò quần áo. Neč djam hla hbei tao:

Vò rau lang.

2. Nghiền.

Ñến (đgt) Làm nhàu.

Nễn m'ar (đgt) Làm nhàu giấy.

Nển nê (tt) Tít. Bừk kprến nến nê: Tóc xoặn tít.

Ñiệp (tt) Ngon.

Nil nil (tt) Giôn giốt. Msăm nil nil: Giôn giốt chua.

Ñip (dt) Nhíp. Bửc mlâo mǔn kang hŏng ñip: Nhổ râu bằng nhíp.

Nit nit (đgt) Mắc kẹt (đi xe mưa lầy, dính mắc kẹt). Êdeh đuôm nit nit:

Xe mắc kẹt.

Ning (đgt) Mắc phải. Đuôm ñing ti anăn: Mắc ở đó.

Ñǐp (tt) (Tính tình) Nghiêm túc.

Nhok (đgt) Thót. Kdjăt nhok asei mlei mse si pui kmla ke: Thót người

như bị điện giật.

Nhok ñhok (đgt) Thon thót. Kdjăt ñhok ñhok: Giật mình thon thót.

Noh năt (tt)

1. Hộc tốc. Noh năt êran nao hưn čiăng bi hmao: Hộc tốc

chạy đi báo tin cho kịp.

2. Tất bật. Ñoh ñặt čhi mnŏng: Tất bật bán hàng.

Nŏng nŏng (đgt) Lăng xăng. Nŏng nŏng êran wit êran nao: Lăng xăng chay

tới chạy lui.

No hñăn (tt) Rúm. Hrut no hnăn asei mlei: Co rúm người lại.

No hněn (tt) Xệch. Bổ mta kwiâo no hněn kyua ruă: Mặt méo xệch vì

đau.

No ñă (đgt) Rịt. Păn no nă ti amǐ: Bám rịt lấy mẹ.

No ne (đgt)

1. Rit (chặp). Kröng no ne ti sang: Giữ rit ở nhà.

2. Chịt. Djă nơ nẽ hră bǎo: Giữ chịt lấy tờ báo.

Ñu (đt) Nó, hắn, ông, y, ... (đại từ ngôi thứ 3 số ít).

Ñu pô Mình. Ñu knŏng mĭn ñu pô: Nó chỉ nghĩ đến mình. Ñuăl (dt) Lưới. Dăng ñuăl: Thả lưới. Từ chỉ âm thanh sốt soat. Nuh ñuh (tt) Ñuôm (đgt) Nhuôm. Mnal ñuôm êa hrah: Vải nhuôm màu đó. Nuôt (tt) Dai. Čĭm ñuôt đei, amâo dưi mmah ôh: Thịt dai quá, không nhai được. Ñur (đgt) 1. Lẩn. Ñur msĕ si kan tluôr: Lẩn như chạch. 2. Lủi. Ñur msĕ si čĭm kŭk: Lủi như cuốc. 3. Bò, lê. 4. Chen. Nur mut hlam anôk lu mnuih: Chen vào đám đông. Ñur ăm (đgt) Lùi. Ñur ăm hbei tao: Lùi khoai lang. Ñur hiu (đgt) Lủi. Ñur hiu mặt hlăm mnuih lu: Lủi vào đám đông. Ñur ñŭ (đgt) Rúc. Mja ñur ñŭ hlăm bur kyâo: Con cáo rúc vào bui cây. Ñŭ (đgt) 1. Hup. Phung hđeh mnei êjai nữ êjai hlăm êa krông: Bon trẻ vừa tắm vừa hup dưới sông. 2. Lăn. Ñŭ sa êwa sui sĭn: Lăn môt hơi dài; Mnuih ñŭ êa: Thơ lăn. Ñŭ kma (đgt) Tham dự. Ñữ kma anôk kbĭn: Tham dự hội nghị. Ñŭñ ñễñ (tt) Nhăn nhó. Jih sa hruê ñŭñ ñĚñ: Suốt ngày nhăn nhó. Ñŭt (tt) E dè.

0

Oč oč (tt)(Đói) Cồn cào. Êpa tian oč oč: Đói bụng cồn cào.O oărTừ chỉ âm thanh tiếng xe máy. Ênai êdeh o oăr: Tiếng xe.Ot otTừ chỉ âm thanh gọi heo về ăn.

Ŏ

Ŏng (đt)

Mày (xưng hô thân mật với người ngang hàng hay hàng dưới). Ŏng nao anôk kâo hŏ: Mày đến chỗ tao nhé.

Ô

 $\hat{\mathbf{O}}$ $\hat{\mathbf{O}}$ (tt)

1. Hu hu (mô tả tiếng khóc).

2. Từ chỉ âm thanh rào rào. Hjan hriê ô ô: Mưa rào rào.

Ôč ôč (tt)

Reng reng (mô phỏng tiếng lục lạc kêu).

Ôh (tt)

Không (từ phủ định). Amâo mão hmữ sa mta ôh: Không

nghe thấy gì.

Ôk (dt)

Gian trong, gian sau dùng để nấu ăn, ngủ (nhà dài Êđê).

Ông ông (tt)

Rào rào.

Ô- ěč (dt)

Loạt. Mkra mjing ô- ếč mnŏng yua: Sản xuất hàng loạt dụng cụ.

Õ

ŏ

I. (đgt) 1. Ói, mửa, nôn.

2. Thổ. Š êrah: Thổ ra máu.

II. (dt) Mang. Ď kan: Mang cá.

Ö eh (dt)

Tả (dịch tả). Tlŏ mgang klei ruă ỗ eh: Tiêm phòng tả.

Q

O (tht)

1. Vâng, ù, dạ (để trả lời khẳng định).

2. Thưa.

3. O, ớ, ơi (để gọi).

4. Ù. Ñu ơ leh: Anh ấy ừ rồi.

5. Ô. O! kâo lŏ hdơr leh: Ô! Tôi nhớ ra rồi.

O hĕ

Ù nhỉ. Ở hẽ, biả dỡng wơr bit hẽ: Ù nhỉ, suýt nữa quên.

Ở ơh (pht) Ú, không (để trả lời phủ định). Ở ơh! Kâo amâo từ ôh: Ú!

Con không chịu đâu.

O yang (dt) Trời.

Ởk ởk (tt) Từ chỉ âm thanh tiếng nấc ậc (khậc khậc). Tăk mnâo ởk

ŏk: Nấc cục ậc ậc.

Oi (tht) Oi (để gọi).

Oih (tht) Oi, dạ. Oih! Ya ih iêu amai: Oi! Gọi gì chị?.

Ŏ

Ŏ Có, dą.

Öng (tt) 1. Tái. Klĭt ŏng msĕ si pak hla: Da tái như tàu lá.

2. Tái mét. Leh êngoh, klĭt kliêng ŏng hlo hlăt: Sau con

sốt, da dẻ tái mét.

Öng mơ hmặp (tt) Xanh mét. Klĭt ởng mơ hmặp kyua êngoh ktữ yŏng: Da

xanh mét vì sốt rét.

Ởr ởr (tt) Từ chỉ âm thanh xôn xao. Ênai blǔ ởr ởr: Tiếng nói xôn

xao.

P

Pa (đgt) Dang. Pa kngan: Dang tay.

Pač bổ (đgt) Rửa mặt. Miêu pač bỗ: Con mèo rửa mặt.

Pah (đgt) 1. Vỗ. Pah đah da: Vỗ ngực; Pah kngan: Vỗ tay.

2. Tát. Pah miêng: Tát tai.

3. Đánh. Pah boh đung: Đánh bóng chuyền.

Pah pač (tt) Lật đật. Ti ih nao pah pač anăn?: Đi đâu mà lật đật thế?.

Pah mưn (đgt) Thuê mướn.

Pai (dt) Con thổ. Pai dliê: Thổ rừng; Pai bởng rởk: Thổ ăn cổ.

Pai mă (đgt)Với lấy. Pai mă kâo đa: Với lấy giùm tôi.Paih (đgt)Bươi, bới. Mnǔ paih mdiê: Gà bươi thóc.

Pak (dt) 1. Be. Pak mtei: Be chuối.

2. Tàu. Pak đung: Tàu dừa.

Pam (đgt) Lút. Rŏk pam mdiê: Cổ lút lúa.

Pan lŭ (dt) Con trùn (giun).

Pang (đgt) Ngăn, cản.

Pao (đgt) Đánh. Pao ti kờ: Đánh vào đầu.

Pap (dt) Tội.

Pap brei (đgt)Tha thứ.Pap đei (tt)Tội lắm.Pap mñai (tt)Tội nghiệp.

Pat I. (dt) Kan pat: Cá diếc.

II. (đgt) Vót. Pat đrao bi knur: Vót nửa cho nhon.

Pă (dt) Bốn. Mrô pă: Số bốn; Pă drei asâo: Bốn con chó.

Păk (tt) Tách (tiếng nổ). Kpŭng mtuh mñê păk: Bong bóng nổ

tách.

Păk kê (dt) Tắc kè.

Păk kra (dt) Chim đa đa.

Păl ak (dt) Nách. Mlâo păl ak: Lông nách.

Păl ao (dt) Tay áo. Ana păl ao: Cây hà thủ ô.

Păl bŏk (dt)Bắp tay.Păl kngan (dt)Cánh tay.

Păm (dt) Ana păm: Cây bồ kết; Boh păm: Trái bồ kết.

Păn (đgt) 1. Quấn. Păn čhiăm: Quấn khăn.

2. Đóng. Păn kưn ti kŏ: Đóng khăn trên đầu.

3. Băng bó. Păn anôk êka: Băng bó vết thương.

Păng (đgt)

1. Thưng. Mtih sang păng hŏng kđuh: Vách nhà thưng

bằng phên.

2. Ngăn. Păng hŏng čhiăm riđô: Ngăn bằng vái phông.

Păt (dt) Ana păt: Cây bồ hòn; Boh păt: Quả bồ hòn.

Păt čiăng (lt) Hầu như.

Pặt čiặng djo (lt) Gần đúng, gần trúng. Ñu mnah pặt čiặng djo: Nó bắn gần

trúng; Ñu lač păt čiăng djŏ: Nó nói gần đúng.

Păt čiăng jih (lt) Gần hết, hầu hết. Êgei aê kâo luh păt čiăng jih: Răng của

ông tôi rụng gần hết.

Păt dah (lt) Hình như. Păt dah kâo tuôm leh hŏng mniê anăn: Hình

như tôi đã gặp cô ấy.

Pặp mặ (đgt) Chộp lấy. Pặp mặ ti kờ: Chộp lấy ngay ở đầu.

Peh (đgt) Tông (nhẹ). Êdeh peh: Xe tông.

Pen (dt) (Pr) Cái kìm.

Pep (đt) Tiếng hổ kêu. Êmông pep: Hổ kêu.

Pĕ (đgt)

1. Hái. Pĕ djam: Hái rau; Pĕ boh truôl: Hái ổi.

2. Đánh. Pĕ brổ: Đánh đàn.

Pê (tt) Xẹp. Pông êdeh pê: Bánh xe xẹp.

Pê kdjuôt (tt) Héo hon. Hđeh điệt pê kdjuôt kyua dah amâo bŏng

mnong: Đứa bé héo hon vì không chịu ăn.

Pê puăt (tt) Xẹp lép. Tian pê puăt: Bụng xẹp lép.

Pê rat (*Pr*)(dt) Du đãng, lưu manh.

Pêng pông (tt) Méo, méo mó. Kŏ pêng pông: Đầu méo mó.

Pếň (đgt) Huơ. Êman pếň kngan: Voi huơ vòi.

Pha (dt) Đùi. Pha mnǔ: Đùi gà.

Phai (đt) Mổ rộng ra. Phai băng bhă: Mổ cửa rộng ra.

Phao (dt) Súng. Boh phao: Đạn.

Phao briêng (dt) Pháo hoa. Mnah phao briêng: Bắn pháo hoa.

Phao m'ar (dt) Pháo. Čuh phao m'ar: Đốt pháo.

Phat (đgt) Đục. Phat kyâo: Đục cây.

Phat atâo (đgt) Giỗ tổ tiên (Cúng người đã chết).

Phat ênoh kjoh giê (đgt) Luận tội, tuyên án.

Phat kđi (đgt) Xử tội, xử án. Khua phat kđi: Chánh án; Sang phat kđi:

Toà án.

Phă (tĭng) (dt) Phía. Phă yŭ: Phía Tây; Phă ngŏ: Phía Đông.

Phăk phăk (tt) Tách tách. Pah kngan phăk phăk: Vỗ tay tách tách.

Phảl mặp (tt) Rắn rổi. Asei mlei phảl mặp: Cơ thể rắn rổi.

Phăl kjăp (tt) Chắc nịch.

Phặp (đgt) Cắm phập vào.

Phăn (đgt) Khoán. Mă bruă phăn : Làm việc khoán.

Phăr (đgt) I. (đgt) Giật mình. Phăr kdjăt: Giật mình; Phăr mdih pit:

Giật mình tính giấc ngủ.

2. (pht) Chọt. Phăr hdơr: Chọt nhớ.

Phep (dt) (Yuăn)Phép.Phê drao (đgt)Bổ bùa.

Phêč mčah (đgt) Võ toang.

Phi (dt) Thùng lớn (200 lít). Phi êa: Thùng nước.

Phi phi (tt) Phì phì. Tlăn kpruih êa bih phi phi: Trăn phun nước bọt

phì phì.

Phiang (đgt) 1. Lấy luôn. Ñu phiang mặ mtăm: Nó lấy luôn.

2. Trải ra. Phiang čhiăm: Trải khăn ra.

3. Quơ lấy. Phiang ti dhŏng: Quơ lấy dao.

Phiat kbông (đgt) Bĩu môi.

Phiêng (đt) Cắn nghiêng một bên. Ŭn phiêng hŏng êgei griăng: Heo

cắn bằng răng nanh.

Phing phing (pht) Dùng đùng.

Phior I. (dt) Êdeh phior: Máy bay. Kan phior: Cá chim.

II. (đgt) Bay. Čĭm phiơr hlăm adiê: Chim bay trên trời.

Phǐ I. (dt) Mật. Phi kgâo: Mật gấu.

II (tt) Đắng. Trŏng phǐ: Cà đắng.

Phǐ phǐt phǐt (tt) Hơi đăng đắng.

Phǐk phǐk (tt) Thùi thụi. Čăm phǐk phǐk: Đánh thùi thụi.

Phǐk rǐk (tt) Thình thịch. Kdrăm jỡng phǐk rǐk: Dậm chân thình thịch.

Phĭng ngơi (tt) Lì lợm.

Phĭr (tt) Det. Lat phĭr: Dep lép.

Phǐt (tt) Lì. Dôk Phǐt amâo čiăng wĭt: Ngồi lì không muốn về.

Phǐt ngơi (tt) Lì lợm. Phǐt iêô hlŏng amâo h'ŭt: Lì lợm gọi không thèm

thưa.

Phon (đgt) Nhẩy. Kdŏ phon: Nhẩy múa.

Phŏk phu (tt) Hổn hển. Bi êwa phŏk phu: Thổ hổn hển.

Phổng (pht) Tloh phống: Đứt phăng.

Phu phu (pht) Phù phù. Ayŭ pui phu phu: Thổi lửa phù phù.

Phuăr (đgt) Nhảy phóc lên. Ajik phuăr kdăt đuế: Êch nhảy phóc (đi)

lên.

Phuặt tloh (đgt) Đứt phẳng. Phuặt tloh klei jao: Đứt phẳng dây võng.

Phuč (tt) Đùng. Kpŭng mtuh phuč: Bong bóng nổ đùng.

Phung (dt) Đàn, bầy. Phung čĭm: Đàn chim; Phung hlô: Bầy thú.

Phung êgap (dt) Phường săn bắn.

Phuôr phuôr (tt) Háo hức. Phuôr phuôr čiăng đuể hiu: Háo hức muốn đi

chơi.

Phủ I. (tt) Đùng. Boh kneh lẽ phủ ti lăn: Quả mít rơi đùng

xuống đất.

II. (dt) Kbâo phǔ: Mía lùi.

Phùk phùk (tt) Thắc thỏm. Hlăm ai tiê phùk phùk amâo h'iệt mđao:

Trong lòng thắc thỏm không yên.

Phǔl (đgt) Bật gốc. Kyâo êbuh kbuč phǔn phǔl: Cây ngã bật gốc.

Phùl phùl (đgt) Phì phà. Djǔp hặt phùl phùl: Hút thuốc phì phà.

Phùn (dt) 1. Gốc. Phùn kyâo: Gốc cây.

2. Chân. Phùn êgei: Chân răng.

Phùn agha (dt) Gốc rễ, cội nguồn.

Phùn bruă (dt) Bộ, Viện, cơ quan đầu ngành. Phùn bruă čar pô: Bộ Nội

vụ; Phùn bruă mtô mjuăt: Bộ Giáo dục; Phùn bruă êlan klông: Bô Giao thông vân tải; Phùn bruă mkra mjing: Bô

Công nghiệp; Phun bruă ksiêm klei bhiăn: Viện Kiểm sát

tối cao; Phùn bruă lŏ hma: Bộ Nông nghiệp; Phùn bruă mdrao mgun: Bô Y tế; Phùn bruă mje mjuk: Bô Ngoại

giao; Phun bruă msir kđi: Bộ Tư pháp; Phun bruă ngăn

drăp: Bộ Tài chính; Phùn bruă phat kđi: Toà án tối cao; Phùn bruă mgang ala čar: Bộ Quốc phòng; Phùn bruă kriê dlăng kmröng dhông: Bô Lâm nghiệp.

Phùn dô (dt) Xưa kia. Klei hdĭp phǔn dô dleh knap snăk: Cuộc sống

xưa kia rất cực khổ.

Phừn ksâo (dt)Bầu vú.Phừn msặt (dt)(Cái) rốn.

Phừr (đgt) Xổng ra. Mnữ phữr tlaih mỡng pông: Gà xông ra khỏi

chuồng.

Phưi (đgt) Thá. Phưi kngan: Thá tay.

Phưi tha (đgt)Phưi chả rong. Rông bê phủi tha: Nuôi dê thả rong.Phưi (đgt)Cuốc đứt. Phủi bur kyâo: Cuốc đứt bui cây.

Phưp (đgt)Bong ra. Klǐt klôk phưp: Da bị bong ra.Pi (dt)Buôt pi: Kèn làm bằng cuống lá bí đổ.

Pi pu (tt) Phập phồng. Bi êwa pi pu: Thổ phập phồng.

Pia (dt) Cách gọi. Si arăng pia: Người ta gọi thế nào; Boh pia:

Vần; Hriăm dlăng boh pia: Tập đánh vần.

Piăng (dt) Cá kèo.

Piặt (đgt) Xếp gọn. Piặt čhum ao bi êbặt: Xếp quần áo cho gọn.

Piặt êmiệt (đgt) Sắp xếp. Piặt êmiệt bru knuặ: Sắp xếp công việc.

Piêt (dt) Con ve (cắn trâu bò). Piêt kĕ êmô: Con ve cắn con bò.

Piêu (dt) Cái gùi. Arăng mñam piêu hŏng m'ô: Người ta đan gùi

bằng lồ ô.

Pik (đgt) Thoa, bôi. Pik čur ti hla êhăng: Thoa vôi lên lá trầu.

Pil(pr)(dt) Pin.

Pin êa (dt)Bến nước.Pin puôn (tt)Rụt rè.

Ping čử (dt) Triền núi, sườn núi.

Ping pưng (tt) To bản. Knga êman ping pưng êdi: Tai voi rất to bản.

Pioh I. (đgt) Cất. Pioh čhum ao hlăm hip mdỡng: Cất quần áo

trong tủ đứng.

II.(pht) Để. Asâo pioh kiă sang: Chó để giữ nhà.

Piðk (tt) Xanh dương. Êngĭt adiê piðk mmak: Bầu trời xanh ngắt.

Piu (dt) Tình nhân.

Pǐng pŏng (dt) Bóng bàn. Pah pĭng pŏng: Đánh bóng bàn.

Pǐt (đgt) Ngủ. Dôk pǐt: Đang ngủ; Pǐt gui: Ngủ gật; Pǐt sngeh: Ngủ

khì.

Pla (đgt) 1. Trồng. Pla kyâo: Trồng cây.

2. Cấy. Pla mdiê lŏ: Cấy lúa ruộng.

Pla jưn (đgt) Cắm trại.

Plah (đgt) Giành giật, chiếm.

Plah mă (đgt) Chiếm đoạt.

Plah mmiă (đgt) Xâm chiếm. Phung roh čiăng plah mă ala čar drei: Bon

giặc muốn xâm chiếm nước ta.

Plah wah (đgt) Xen giữa. Dôk plah wah: Ngồi xen giữa.

Plao I. (dt) 1. Đảo. Pla êa ksǐ: Đảo khơi (biển).

2. Vô sinh. Mnuih plao: Người vô sinh.

3. Mày đay (bệnh ngoài da).

II. (đgt) Tiễn đưa.

Plat (đgt) Đánh, quất. Plat lăng êmô adih: Hãy quất con bò kia.

Pleh (đgt) 1. Hái. Pleh trŏng: Hái cà.

2. Tước. Pleh êdŭk plei: Tước đọt bí.

3. Té. Pleh ktor: Té bắp.

Pleh pliâo (đgt) Trật (lất). Pleh pliâo jỡng: Trật chân.

Plă jỡng (dt) Lòng bàn chân. Ñu ruă plă jỡng: Nó đau lòng bàn chân.

Plă kngan (dt) Lòng bàn tay. Plă kngan kâo mtuh: Lòng bàn tay tôi bị

phồng.

Plăk wĭt (đgt) Quay về (đi chưa đến nơi đã về giữa chừng). Ñu plăk wĭt

kơ sang: Nó quay về nhà.

Plăm (dt) Tinh hoàn (động vật).

Plăn (đgt) Trọn. Ală plăn kơ dlông: Mắt trọn ngược lên.

Plăng (dt) Cây sả. Tlê amrễc hŏng plăng: Giã ớt với sả.

Ple, awăt (tt) Yếu. Ple ai: Yếu sức.

Plei (dt) Bí đổ. Êdŭk plei: Đọt bí đổ; Boh plei: Quả bí đổ (bí ngô).

Plĕ (đgt) Thả rơi. Plĕ bom: Thả bom.

Plê (dt) Dương vật. Boh plê: Cái bìu; Grăn plê: Dương vật.

Plêč (đgt) 1. Tránh khỏi. Plêč kơ klei jhat: Tránh khỏi chuyện xấu.

2. Vo. Plêč braih knă êsei: Vo gạo nấu com.

Pliah (đgt) Sượt qua. Brăm pliah ti hlô: Mũi tên sượt qua thú.

Pliă plia (tt) 1. Lang thang. Hiu pliă plia: Đi lang thang.

2. Bậy bạ. Ngă pliă plia: Làm bậy bạ.

3. Bừa bãi. Dưm pliă plia: Để bừa bãi.

Pliêr (dt) 1. Mưa đá. Hjan lẽ pliêr: Mưa đá.

2. Tuyết. Yan puih mâo pliêr lĕ: Mùa đông có tuyết rơi.

Pliêu (dt) Chào mào.

Plim (Pr) (dt) Giê plim: Cây bút mực; Asei plim: Ngòi bút mực.

Plin (đgt) Lê la. Dôk plin: Ngồi lê la.

Plin plan (đgt) Lê lết. Dôk plin plan: Ngồi lê lết (lết).

Pling (đgt) Cho chảy ra. Pling êa ti êngao lŏ: Cho nước chảy ra ngoài

ruộng.

Plǐng (dt) Con cánh cam.

Plǐp (đgt) (Đánh) vút. Plǐp čăm hŏng giê hnuăt: (Đánh) vút bằng roi.

Plŏ, plŭ (đgt) Bịch. Lẽ plŏ ti lăn: Rơi bịch xuống đất.

Plue (tt) Nhàn rỗi. Mniê anăn adôk plue: Cô ấy nhàn rỗi.

Pluh (dt) Mười, chục. Mrô pluh: Số mười; Êma pluh: Năm chục.

Pluih (tt) Thua. Bi čik pluih amâo dưi: Vật nhau thua không thắng

được.

Plum (dt) Con vắt.

Poh (đgt) Đập dập. Poh krum: Đập dập cây nhuộm chỉ.

Poh yặ (dt) Sóng. Êa ksi poh yặ ktang snặk: Sóng biển rất mạnh.

Pom (Pr) (đgt) Bơm. Pom êa: Bơm nước; Pom pông êdeh: Bơm bánh xe.

Pǒ (đgt) Búng. Pǒ kyâo ba pla ti anôk mkăn: Búng cây đem trồng

nơi khác.

Pŏk I. (đgt) Mở. Pŏk băng bhă: Mở cửa.

II. (tl) Từ dùng để đếm số trang, số quyển. Sa pŏk m'ar:

Một tờ giấy; Dua pŏk hdruôm hră: Hai quyển sách.

Pŏk bai (đgt)Mổ rộng.Pŏk phai (đgt)Mổ mang.Pŏk pui kmlăi (đgt)Bật đèn điện.

Pô (dt) Chủ. Pô sang: Chủ nhà.

Pô krởng (dt) Người làm chúng.

Pô lăn (dt) Chủ đất (về mặt tinh thần).

Pô mphun čưm (dt) Người sáng lập.

Pô phừn (dt) Chủ nhân. Pô phừn ala čar: Chủ nhân đất nước.

Pôk (dt) 1. Be. Pôk mnang: Be cau.

2. Bun pôk: Vườn tược.

Pông (dt) Lồng. Pông mnŭ: Lồng gà. Kđeh pông: thịt thăn.

Pông êdeh (dt) Bánh xe. Pông êdeh pêng pông: Bánh xe bị méo.

Pông kruê (dt) Tay quay xa.

Pσ (tt) Hô. Êgei pơ: Răng hô.

Pơ pừm (đgt) Xoã xuống. Dhan kyâo pơ pừm: Cành cây xoã xuống.

Pơt (tt) Ngắn ngủn. Bar m'iêng pot: Mặc váy ngắn ngủn.

Pởi hla (đgt) Chạy diều.

Pởk (đgt) Động tác dệt vải.

Pởk mĩam (dt) Dệt vải. Yan bhang phung mniê Êđê khăng pởk mĩam:

Mùa hạ phụ nữ thường dệt vải.

Pổng (đgt) 1. Đóng. Pŏng msei kđĭn: Đóng đinh.

2. Giàn đựng cơm trong nhà mồ. Ngă pŏng: Làm lễ bỏ

må.

Pra (dt) Giàn. Pra êyăn: Giàn mướp; Pra pui: Giàn bếp.

Prač (tt) (Trúng) Phạch.

Prah (đgt) 1. Dập. Prah pui: Dập lửa.

2. Đập. Prah mdiê: Đập lúa.

Prah prač (tt) Vương vãi. Ngặ prah prač: Làm vương vãi.

Praih (tt) Rơi vãi. Ĕ praih êsei: Bé làm rơi vãi cơm.

Pral (tt) Nhanh. Êbat pral: Đi nhanh.

Praĭ (dt) 1. Mõ. Praĭ ŭn: Mõ heo.

2. Êa praĭ: Dầu. Êa praĭ êtak lăn: Dầu đậu phụng.

Pram (đgt) Rấp (lấp). Pram êruê: Rấp lối đi. Prah êjam pram êruê:

Hành vi thái độ chống đối.

Prang (đgt) Chỉ động tác gà mẹ xù lông xoè cánh bảo vệ con.

Prao Tên chung của các loài rắn to. Prao jũ: Rắn hổ trăn (hổ

đất); Prao hbâo: Rắn hổ mang.

Pră I. (đgt) Toát ra. Pră blě êa k'hŏ: Toát mồ hôi ra.

2. Rơi tốm. Lẽ pră hlăm êa: Rơi tốm xuống nước.

II. (dt) Bac (kim loai).

Prăk (dt) 1. Tiền. Prăk mlan: Tiền lương tháng.

2. Bạc. Kông prăk: Vòng bạc.

Prăk hliê (dt) Tiền lể.

Prăk kăk (dt) Tiền bạc. Amâo mâo prăk kăk: Không có tiền bạc.

Prăm (tt) Thâm, tím.

Prăm jǔ (tt) Thâm tím. Bổ mta prăm jǔ: Mặt mũi thâm tím.

Prăn (dt) Vết lằn do roi đánh.

Prăng (dt) Pháp. Ala čar Prăng: Nước Pháp; Phung Prăng: Người

Pháp.

Prặp (đgt) Sửa soạn. Prặp m'iệng ao: Sửa soạn váy áo.

Prăp êmiêt (đgt) Chuẩn bị.

Prăt (tt) Xơ xác. Ana kyâo prăt hla: Cây xơ xác lá.

Pre (dt) Thắng, phanh. Kpit pre: Bóp thắng.

Prĕ prĕ (tt) 1. Lâm râm. Hjan prĕ prĕ: Mua lâm râm.

2. Nho nhỏ. Lač prĕ prĕ: Nói nho nhỏ.

Pri (*Pr*) (dt) Phần thưởng. Ñu mâo mặ pri: Nó được phần thưởng.

Pri pria (đgt) Xoè. M'iêng pri pria: Váy xoè.

Priêl (đgt) Chọc tức. Đăm priêl kâo ôh: Đừng chọc tức tôi.

Priêng (dt) Thính (gạo rang xay). Čǐm êmô lŭk priêng: Thịt bò trộn

thính.

Prih (tt) Tua túa. Dhan kyâo prih êruê: Cành cây tua túa gai.

Prin prun (tt) Khệ nệ. Tian prŏng prin prun: Bụng to khệ nệ.

Pring (đgt) Tập bay. Čĩm pring êđai: Chim tập bay cho chim con.

Priu (đgt) Nổi da gà, sởn gai ốc.

Priu ê-ăt (tt) Ón lạnh. Asei mlei priu ê- ăt: Cơ thể ớn lạnh.

Prĭl (dt) Trŏng prĭl: Cà rí. Bŏng djam prĭl: Ăn canh cà rí.

Proh (đgt) Xói mòn. Êa proh lăn jăk: Nước xói mòn đất tốt.

Proh ĭ (đgt) Sẩy thai.

Prŏng (tt) To, lớn. Ñu prŏng djăl êdi: Nó lớn rất nhanh.

Prŏng prĭn (tt) To lớn.

Prŏng pŏk (tt) To bẩn. Êgei prŏng pŏk: Răng to.

Prôč (dt) Ruột. Prôč mda: Ruột non. Prôč khua: Ruột già.

Prôč êbeh (dt) Ruột thừa.

Prôk (dt) Con sóc. Prôk djŏ bửi: Con sóc trúng bẫy.

Prong I. (dt) Sọt lớn để đựng lúa.

II. (tt) Dữ. Mnŭ ana prŏng: Gà mái dữ.

Prong puôt (dt) Cái giỏ để tuốt lúa.

Pruč (tt) Toet. Kčuh pruč: Nhổ toet.

Pruê (đgt) Rải, rắc. Pruê mkuế kơ mnǔ bỡng: Rải tấm cho gà ăn.

Pruê hbâo (đgt) Bón phân.

Pruễ (dt) 1. Câu. Pruễ blǔ: Câu nói.

2. Dãy. Pruế mdỗ: Dãy ghế.

3. Dòng. Čih sa pruế: Viết một dòng.

4. Hàng. Dặp pruễ: Xếp hàng.

Pruih (đgt) Xịt, phun. Pruih êa bâo mngưi: Xịt nước hoa.

Prung (dt) Cái gùi đan thưa.

Prǔ prǔ (đgt) Ào ào. Hjan prǔ prǔ: Mưa ào ào.

Pruk (đgt) Phập, phịch. Kdâo pruk ti lăn: Nhảy phịch xuống đất.

Prǔng (đgt) Xua, đuổi. Prǔng mnǔ: Đuổi gà.

Prut, pruăt (đgt) Đứt phăng. Koh tloh prut: Chặt đứt phăng.

Prưh (đgt) Đuổi đi. Yang prưh: Thần đuổi đi.

Prưng prang (đgt) Xua đuổi. Ya ngă ih prung prang gỡ: Tại sao anh xua đuổi

nó.

Pu pi (tt) Mũm mĩm. Miêng pu pi: Má mũm mĩm.

Puah (đgt) Thiến. Ayŏng kâo puah ŭn: Anh tôi thiến heo.

Puăn (dt) Djam puăn: Rau muống.

Puăng (dt) Điểm. Puăng jăk: Điểm tốt.

Puh (đgt) I. 1. Lùa. Puh êmô kbao: Lùa trâu bò.

2. Thổi. Angĭn puh knam nao kơ yǔ: Gió thổi mây đen về

phía tây.

II. (tt) Bạc màu. Ao puh: Áo bạc màu.

Pui (dt)

Lửa. Răm pui, kặc pui: Nhóm lửa.

Pui bởng (đgt) Cháy. Pui bởng dliê: Cháy rừng.

Pui hrip (đgt) Điện giật.

Pui kbong (dt) Đuốc. Djă pui kbong nao mtrang ajik: Cầm đuốc đi soi

ếch.

Pui kmlă (dt) Điện. Ară anei djặp buôn sang mâo leh pui kmlă s'aĭ: Hiện

nay các buôn làng đều đã có điện.

Pui ktuê (đgt) Cháy lan.
Pui pit (dt) Đèn pin.

Puih (dt) Đông. Yan puih: Mùa đông. Angĭn puih: Gió đông.

Pum (dt) Bui, râm.

Pum kyâo (dt) Bụi cây. Bhĭt pum: Bụi rậm; Pum êruê: Bụi gai.

Pum yă pum yai (tt) Um tùm. Kyâo mtâo pum yă pum yai: Cây cối um tùm.

Pun I. (dt) Čĭm pun: Con cheo.

II. (đgt) $\mathring{\mathrm{U}}$ ấm. Ana mnŭ pun êđai ti gŭ siap: Gà mẹ $\mathring{\mathrm{u}}$ ấm

con dưới cánh.

Puôr (dt) Êa puôr: Mồ hôi trộm.

Puôt (đgt) Tuốt. Puôt mdiê: Tuốt lúa.

Puôt wiă (đgt) Gặt hái.

Put (dt) Ana put: Cây bấc.

Put mtuh (dt) Thuốc nổ.

Pǔ (đgt) 1. Bế, bồng, ẵm. Amǐ pǔ anak: Mẹ bồng con.

2. Bê. Pŭ klŏ boh tâo: Bê cục đá.

3. Cất. Pừ đrử: Cất vó.

Pŭk (đgt) Quậy. Êman pŭk êa: Voi quậy nước.

Pŭk ală (dt) Mi mắt. Mlâo pŭk ală: Lông mày.

Pǔk piǎk (tt) Nhợt nhạt. Bổ mta pǔk piǎk: Mặt mũi nhợt nhạt.

Pŭl (pht) Bệt.

Pŭng (dt) Hbei pŭng: Khoai từ.

Pǔñ pañ, puñ pêñ (tt) Den đủi. Bổ mta pǔñ pañ: Mặt mũi đen đủi.

Pǔr (dt) Rằm. Mlan pǔr: Trăng rằm.

Pưč (đgt) Lột xem. Puč ktor: Lột xem bắp.

Pưh (đgt) 1. Quạt. Pưh pui: Quạt lửa.

2. Thổi. Angĭn pưh: Gió thổi.

Pửi (đgt) Vẫy. Pửi kngan: Vẫy tay.

Puk (dt) Cái chòi. Puk hlăm hma: Chòi trên rẫy.

Pưng (đgt)Tạt đi. Angĭn pưng: Gió tạt đi.Pưu pưu (tt)(Nói) to. Blŭ pưu pưu: Nói to.

 \mathbf{R}

Rač (đgt) 1. Bút. Rač boh nŭt ao: Bút nút áo.

2. Suốt, tuốt. Rač djam djă: Tuốt rau ngót.

Rah (đgt) Gieo. Rah mdiê: Gieo lúa.

Rai I. (dt) Anak rai: Con rồng.

II. (tt) Tan nát. Phung roh bi rai buôn sang: Bọn giặc gây

tan nát làng xóm.

Rai brǔ (tt) Thối nát.
Rai lik (tt) Tan nát.

Rai răk (tt) Tan tành. Kčok mčah rai răk: Ly võ tan tành.

Rai tuič (tt) Tan rã. Êpul di ñu rai tuič leh: Nhóm của họ đã tan rã.

Raih I. (dt) Bươi ra.

II. (tt) Thạo. Ñu thâo raih klei Êđê: Nó biết thạo tiếng

Êđê.

Raih tô (dt) Anh em cọc chèo (đồng hao).

Rak (tt) Hườm. Boh suai rak kñǐ: Quả xoài vàng hườm.

Ram (tt) Tàn. Pui ram: Lửa tàn.

Ram rai (tt) 1. Tan hoang. Ram rai buôn sang: Tan hoang buôn làng.

2. Tàn lui.

Rang (đgt) 1. Phơi. Ala kbiả rang mđiả: Con rắn ra phơi nắng.

2. Bày ra. Rang mnong čhǐ: Bày mnong čhǐ: Bày hàng

bán.

Rang angĭn (đgt) Hóng gió, hóng mát.

Rañ (tt) 1. Căng. Ksâo rañ: Vú căng sữa.

2. Nghiện. Rañ kpiê: Nghiện rượu.

Rao (đgt) Rửa. Rao čhiên mngan: Rửa chén bát.

Ră (tt) Tham. Ră bŏng: Tham ăn.

Ră ră (tt) Rẩ rích. Adiê hjan ră ră: Trời mưa rẩ rích.

Răk (đgt) 1. Kể. Lŏ răk: Kể lại.

Răk tuič (đgt)Răm pui (đgt)Thuộc lòng. Klei hriăm răk tuič: Bài học thuộc.Nhóm lửa. Amĭ kâo răm pui: Mẹ tôi nhóm lửa.

Răng (đgt) Giữ. Răng pưk sang: Giữ nhà cửa.

Răng kriê (đgt) Giữ gìn. Răng kriê klei bi mdoh asei mlei: Giữ gìn vệ sinh

thân thể.

Răng mgang (đgt) Phòng ngừa. Răng mgang klei ruă: Phòng ngừa bệnh tật.

Răng pioh (đgt) Lưu giữ (lưu truyền).

Răp răp (tt) Ra rå. Blǔ răp răp: Nói ra rå.

Reh (đgt) 1. Cắt. Reh čhum ao: Cắt quần áo.

2. Thái. Reh hặt: Thái thuốc lá.

Riap (đgt) (đan) Lát. Tria sang riap hŏng kram: Sàn nhà lát bằng tre.

Riă (đgt) Ninh, hầm. Riă klang: Hầm xương.

Riăk riăk (tt) Reng reng. Êriâo mñê riăk riăk: Lục lạc kêu reng reng.

Riăng (đgt) Dắt (tay). Riăng hđeh ti kngan: Dắt trể trong tay.

Riăp riăp (tt) Rào rào. Hjan riăp riăp: Mua rào rào.

Riêk (đgt) Rạch. Reh kdô: Rạch túi.

Riêl (tt) Lì lọm.

Riêm (đgt) Viền. Riêm kkuê ao: Viền cổ áo.

Riêng gah (tt) Xung quanh. Sang riêng gah: Nhà xung quanh.

Riêu (dt) Cái gùi của người Jrai.

Ring I. (đgt)1. Bi ring: Đổi công.

2. Hriăm ring: Tập đi.

II. (tt). Xiêu vẹo. Sang ring: Nhà xiêu vẹo.

Ring ba (đgt) Dìu dắt. Amai ring ba adei: Chị dìu dắt em.

Ring rang (tt) Loạng choạng. Êbat ring rang: Đi loạng choạng.

Riŏ (đgt) Nghiến, xông. Muôr riŏ mdhă: Mối xông tấm ván (gỗ).

Rit (đgt) Xích lại. Rit giăm ti anei: Xích lại gần đây.

Riu (đgt) Rê. Riu mdiê: Rê lúa.

Riu yang (đgt) Cúng Giàng.

Rǐng I. (đgt) 1. Nộp. Rǐng jia: Thu thuế.

2. Chiêu mộ, triệu tập, thu về. Rĭng lĭng kahan: Chiêu mộ

binh lính.

II. (dt) Bộ. Sa rĭng čing: Một bộ chiêng.

Rǐng riâo (dt) Chữm choe, lục lạc.

Rĭng prăk (đgt) Thu tiền.

Rǐng rai (dt) Con ve (sầu). Rǐng rai mñê hao hao: Ve kêu ầm ĩ. **Rǐt** (đgt) Xê, dịch. Ih rĭt tǐng kơ adih: Anh xê qua bên kia.

Roh (dt) 1. Giặc. Phung roh mặk bai snặk: Bọn giặc rất tàn bạo.

2. Rìa. Roh hma: Rìa (bìa) rẫy; Jah roh: Phát bìa (rìa) rẫy.

Roh gah (dt) Giặc giã.

Rom (dt) Kpiê rom: Rượu rum.

Rŏng (dt) Lưng. Rŏng kŭng: Lưng còng.

Rŏng jŏng (dt) Mu bàn chân.

Rŏng lăn (dt) Mặt đất.

Rŏng rai (dt) Chít (sau chút).

Rŏng rĕ (dt) Chút. (Čô: Cháu; Čĕ: Chắt; Rŏng rĕ: Chút).

Rô (dt) Chuồng gia cầm. Rô mnŭ: Chuồng gà. Rô bip: Chuồng

vit.

Rôč (đgt) 1. Roi. Rôč êa ală: Roi lệ.

2. Nhỏ giọt. Phin kphê rôč: Phin cà phê nhỏ giọt.

Rôk (đgt) Đi qua đám đông. Đǐ êlan ôk rôk êlan gah: Đi từ phía hiên

sau qua phía hiên trước.

Rông (đgt) Nuôi. Rông anak: Nuôi con; Pô rông: Người nuôi.

Rông ba (đgt) Nuôi nấng.

Rông mnỡng (dt) Chăn nuôi.

Rổ (đgt) Vượt qua. Rỗ bhĭt pum: Vượt qua bụi rậm.

Rơ riặp (đgt) Rào rào. Hjan rơ riặp: Mưa rào rào.

Rơ riêm (tt) Chi chít. Boh nut ao rơ riêm: Nút áo chi chít.

Rơ rôč (tt)Ròng ròng. Êrah blĕ rơ rôč: Máu chẩy ròng ròng.Rơi (tt)Vừa thưa vừa hô. Êgei rơi: Răng vừa thưa vừa hô.

Rởk (dt) Cổ. Rởk mda: Cổ non.

Rŏk sĭk (dt) Cổ may.

Rởk tởk (dt) Cây cổ. Yan hjan rởk tởk mda djưt: Mùa mưa cây cổ xanh

tươi.

Rỡng (tt) Bền, chắc. Huặ rỡng bỡng têñ: Ăn chắc mặc bền.

Ru (đgt) Đổ từ chai, lọ, bầu nước ra. Ru êa: Đổ nước ra.

Ruah (đgt)Ruah lọc. Ruah mịch: Chọn giống.Ruah khua (đgt)Bầu cử. Nao ruah khua: Đi bầu cử.

Ruah mă (đgt) Chọn lấy.

Ruă (đgt) 1. Đau. Ruă jỡng: Đau chân; Ruă tian: Đau bụng.

2. Bệnh. Klei ruă: Bệnh.

Ruă duam (đgt) Đau ốm. Ñu khẳng ruă duam: Nó thường đau ốm.

Ruă kjham (đgt)Đau nặng.Ruă tuit (đgt)Đau quặn.

Ruăt (tt) Vội. Ñu ruăt nao mã bruă: Nó vội đi làm việc.

Ruăt kuắt (tt) Vội vàng. Ti ih nao ruắt kuắt anăn: Anh đi đâu mà vội

vàng thế.

Ruê (dt) Con ruồi. Đăm brei ruê gam hlăm mnởng bởng: Đừng cho

ruồi đậu vào thức ăn.

Ruêh (đgt) Sờ. Ruêh kŏ: Sờ đầu.

Ruễ (đgt) 1. Kết thúc. Ruế gưi hriặm: Kết thúc khoá học.

2. Đi thành đàn. Hdăm ruễ nao kơ băng: Kiến bò về hang.

Ruh (đgt) 1. Mở ra. Ruh hruh bêñ: Mở gói bánh.

2. Gỡ, dỡ, tháo. Hmei ruh sang: Chúng tôi dỡ nhà.

Ruh ksiêm (đgt) Nhận xét.

Ruh rah (tt) Lai rai. Hjan ruh rai: Mua lai rai.

Ruh ruah (pht) Rục rịch.

Rui (đgt) Bò. Hđeh điệt hriặm rui: Em bé tập bò.

Ruih (dt) Ghể. Ñu bi ruih: Nó bị ghể.

Ruih keh (dt) Ghể lổ.

Ruôm (tt) Tấy. Jŏng bŏk ruôm: Chân sưng tấy.

Ruôp (pht) Mãi, nhiều lần. Ñu hriê ruôp: Nó đến mãi.

Ruôt (đgt) Thắt. Ruôt kkuê êmô: Thắt cổ bò.

Rup (dt) 1. Hình. Mặ rup: Chụp hình; Čih rup: Vễ hình.

2. Tượng. Rup hlăm msat: Tượng nhà mồ.

Rǔ (đgt) 1. Nhổ. Rǔ kpŏng: Nhổ gốc cây.

2. Nhú. Êgei mrâo rǔ: Răng mới nhú.

3. Vực dậy, nhấc. Rĭ adei êbuh: Vực em dậy.

4. Bứng. Rĭ ana kyâo: Bứng cây.

5. Nâng. Amai êbuh êdei rǔ: Chị ngã em nâng.

Rǔ êmŏng (tt) Nổ nang. Asei mlei rǔ êmŏng: Thân hình nổ nang.

Rǔ ênua (đgt) Trả thù.

Rǔ mdổng (đgt) Xây dựng. Rǔ mdổng pưk sang: Xây dựng nhà cửa.

Rŭng I. (tt) Rối, rối loạn. Mrai rŭng: Chỉ rối; Bŭk rŭng: Tóc rối;

Bi rŭng: Gây rối loạn.

II. (dt) Sang rŭng: Nhà bổ hoang.

Rửng răng (tt) Rối ren. Yang buôn rŭng răng: Xã hội rối ren.

Rưng (tt) Thủa. Êgei rưng: Răng thủa.

Rưng bhưng (tt) Thưa thốt. Pưk sang rưng bhưng: Nhà cửa thưa thốt.

S

Sa (dt) Mrô sa: Số một. Knăm sa, hruê sa: Thứ hai.

Sa ai (tt) Một lòng, đồng lòng.

Sa bai (dt) Cái dũa. Sa hnŏng mĭn (tt) Nhất trí.

Sač I. (dt) Ana sač: Cây dâu da; Boh sač: Quả dâu da.

II. (đgt) Sač êa: Tát nước; Sač yao: Đánh bắt cá.

Sah I. (đgt) Mài. Sah dhŏng: Mài dao.

II. (tt) Nhạt, phai. Lăn sah: Đất phai màu; Kpiê sah: Rượu

nhạt.

Sah brah (tt) Rời rạc. Sai (đgt) Rải.

Sai êa mah (đgt) Thếp vàng.

S'aĭ (pht) Đều, cả. Jih jang mnuih thâo leh s'aĭ: Tất cả mọi người

đều đã biết.

Sak (đgt) Kéo. Sak băng bhă: Kéo cửa; Sak klei sak: Kéo dây kéo

(Phéc mơ tuya).

Sang (dt) 1. Nhà. Sang tlô: Nhà vệ sinh.

2. Rạp. Sang mdah rup: Rạp chiếu bóng.

3. Chùa. Sang yong: Chùa.

4. Tháp. Sang tuôr: Tháp.

Sang aê diê (dt) Nhà thờ. Sang dăng kông (dt) Bưu điện.

Sang dhar kreh (dt) Nhà Văn hoá.

Sang êa drao (dt) Bệnh viện.

Sang kahan (dt) Trại lính. Sang kưt mmuiñ (dt) Rạp hát.

Sal đrao (dt) Lưỡi nứa sắc (bén). Sar (dt) 1. Sar kyâo: Lõi cây.

2. Sar boh kruê: Cuộn sợi; Sar kruê: Mũi quay, nõn.

Să I. (dt) (Yu) Xã. Să Čữ Êbur: xã Čữ Êbur.

II. (đt) Đan. Ama kâo să ñuăl: Bố tôi đan lưới; Să wông

êman: Buộc bành voi.

Săl (đgt) Nhét chặt. Săl ktơr hlăm klŭng: Nhét chặt bắp vào bao.

Săl wăl (tt) Chập choạng. Mmặt săl wăl: Chập choạng tối.

Săm dah (pht) Tuy nhiên.

Săm dêč (dt) Ana săm dêč: Cây săm dêč.

Săm muôr (dt)Giê săm muôr: Cây chọc lỗ tỉa lúa.Săn (dt)Cây hương. Kyâo săn: Gỗ hương.

Săn asei mlei (đgt) Hy sinh.

Săng (đgt) Hiểu. Ih thâo săng mỡ?: Anh có hiểu không?

Săng đai (dt) Dây xích. Mă klei săng đai kă asâo: Lấy dây xích buộc

chó.

Săp I. (dt) Khói. Săp pui: Khói lửa.

II. (đgt) Che, đậy. Sặp hŏng hla: Đậy bằng lá.

Săt (đgt) 1. Vén. Săt m'iêng kơ dlông biă: Vén váy cao một tí.

2. Tém. Săt bŭk bi siam: Tém tóc cho đẹp.

3. Cắt, xén. Sặt kpaiñ: Cắt xén tấm dệt thổ cẩm.

Sbah (đgt) Lăn đùng. Lẽ buh sbah: Ngã lăn đùng.

Sdăk sdai Ngả rạ. Mnuih djiê sdăk sdai: Người chết như ngả rạ.

Seh (đgt) Thảy, sảy. Seh braih: Sảy gạo.

Seh soh (tt) Sai sót. Kâo ngă seh soh leh: Tôi làm sai sót rồi.

Sgŏng (dt) Giây. Sa mnĭt mâo năm pluh sgŏng (1 phút = 60 giây).

Si, si ngă (đt)Thế nào.Si ke (dt)Xì ke.Si măng (dt) (Pr)Xi măng.

Si tô hmô (dt) Ví dụ.

Siam (tt) Đẹp. Mnga anei siam snăk: Bông hoa này rất đẹp.

Siam sĭn (tt) Đẹp đẽ.

Siam siăn (tt) Chẳng đẹp.

Siap (dt) Cánh. Mlâo siap čĭm: Lông cánh chim; Čĭm phiơr hŏng

siap: Chim bay bằng cánh.

Siă (đgt) Sát. Kkui siă lăn: Cúi sát đất.

Siăp I. (dt) Con trai (ngao).

II. (tt) Lút. Klŭn siăp: Ngập lút.

Siêk (đgt)Siêng (đgt)Ném. Siêng jam phiơr: Ném dĩa bay.

Siêt I. (tt) Híp. Ală siêt: Mắt híp.

II. (đgt) Buộc. Siết bằng hŏng hwiê: Buộc gùi bằng mây.

Sim (đgt) Chêm. Ama kâo sim kgă: Bố tôi chêm xà gạc.

Sin (dt) Ngan. Sang kâo rông tlâo drei sin: Nhà tôi nuôi ba con

ngan.

Sip sap (tt) Cẩu thả. Mặ bruặ sip sap: Làm việc cẩu thả.

Sir (tt) 1. Kín. Găm bi sir: Đậy cho kín.

2. Liền. Anôk êka sir leh: Vết thương đã liền.

Siu (dt) 1. Cây trong bộ khung cửi dệt thổ cẩm.

Sǐ (đgt) 1. Lẹm. Lam sǐ: Dao lam lẹm.

2. Khía. Dhŏng sĭ: Dao khía.

Sǐk (dt) (Pr) 1. Đường. Kbâo pioh ngă sǐk: Mía để làm đường.

2. Rök sĭk: Cổ may.

3. Kbhoh sĭk: Nhiều bọt.

Sǐn kờ (đgt) Chóng mặt.(choáng váng)

Sǐng (dt) Aê sĭng: Sư tử (cách gọi sư tử trong truyện cổ tích).

Sĭr (tt) (Nhanh) Thoắt. Sĭr kơ anei sĭr kơ adih: Thoắt bên này

thoắt bên kia.

Sĭt (pht) Thật.

Sǐt dah (pt) Chắc rằng.

Sǐt êmǐt (tt) Thật chính xác, đích thực.

S**ĭt nik** (tt) Chắc chắn. S**ĭt suôr** (tt) Chân thành.

Smŭk (dt) Ana smŭk: Cây tai nghé.

Snăk (pht) Rất.

Snăk s'ưn (pht) Rất nhiều.

Snăn (đt) Như thế đó, như vậy.

Snei (đt) Thế này.

Soh (tt) Sai. Klei soh: Lõi.

Sŏng (dt) 1. Sŏng abăn: Đường may nối giữa hai tấm của một cái

chăn thổ cẩm.

2. Ŭn sŏng: Heo nhỡ.

Sô I. (dt) (Yuăn) Cái xô. Sô mgŏng êa: Xô đựng nước.

II. (tt) Cũ. Êdeh sô: Xe cũ.

Sô siă (tt) Cũ kĩ, cũ rích. Čhum ao sô siă: Quần áo cũ rích.

Sôč klei (đgt) Tuột ra.

Sôk I. (dt) Nhau thai, rau thai.

II. (đgt) Thụi (bằng cây). Sôk ti rŏng: Thụi vào lưng.

Sông (đgt) Kể lể công cán, kể công. Sông suôt: Kể lể công cán rồi

đuổi đi.

Số I. (đgt) Đụng, chạm. Số kờ: Đụng đầu.

II. (đgt) Trúng phong.

Sơ lǐp (dt) (Prăng) Quần lót.

Sơh (pht) Từ dùng để đuổi chim, thú.

Sởk (dt) Cái gùi nhỏ. Djă ti sởk, êñởk ti păl: Cầm (tại) ở gùi, bắt ở

cánh tay.

Sống (đgt) 1. Đong. Sống braih: Đong gạo.

2. Lia, ném. Sŏng jam dhiăr: Ném dĩa bay.

Srai (đgt) Vãi, sạ. Srai mdiê: Sạ lúa; Srai (mkuế) kơ mnữ bŏng: Vãi

(tấm) cho gà ăn.

Sră (đgt) Phóng. Sră kju: Phóng lao.

Srăng (pht) Sẽ.

Srêñ (dt) Thầu dầu. Ana srêñ: Cây thầu dầu; Boh srêñ: Quả thầu

dầu.

Sruah sruah Không có. Nao kơ anei sruah, nao kơ adih sruah: Đi chỗ

này không có, đi chỗ kia không có.

Sruê (dt) Sởi. Hđeh mblĕ sruê: Bé lên (mọc) sởi.

Srup (đgt) Lút. Klun srup hlam êa: Ngập lút dưới nước.

Su (dt) Pra su: Giàn su su; Boh su: Quả su su.

Sua (đgt) Lấy lại, giành lại. Sua wĭt prăk kăk: Lấy lại tiền bạc; Sua

wĭt klei êngiê: Giành lại độc lập.

Sua mă (đgt) Chiếm lấy.

Sua wĭt (đgt) Giành lại.

Suah (dt) Sậy. Rŏk suah: Cổ sậy.

Suai I. (dt) Ana suai: Cây xoài; Boh suai: Quả xoài.

II. (đgt) Lấy ra, lục ra.

Suai săk (đgt) Lục lọi. Suai săk mnŏng mnuă: Lục lọi đồ đạc.

Suaih (tt) Khoể. Ih suaih asei mlei mỡ?: Anh có khoể không?

Suaih pral (tt) Khoể mạnh. Ñu suaih pral na nao: Nó luôn luôn khoể

mạnh.

Suan (dt) Vàng tây. Kông suan: Vòng bằng vàng tây.

Suă (đgt)Giãn. Suă awăt ariêng: Giãn gân cốt.Suăi (tt)Vất vả. Mă bruă suăi: Làm việc vất vả.

Suăi ñam (tt) Cực nhọc. Mặ bruặ suặi ñam: Làm việc cực nhọc.

Suăl (tt) Lầm. Kâo suăl ñu hŏng pô mkăn: Tôi lầm nó với người

khác.

Suăng (đgt) Vút đi.

Suặp (đgt)Xục vào. Mặt suặp hlăm sang: Xục vào trong nhà.Suặr (tt)Tính táo, ngay thẳng. Mnuih suặr: Người ngay thẳng.

Suăt suang (đgt) Xục xạo. Hiu suăt suang hlăm kmrởng: Xục xạo trong

rừng.

Suê I. (dt) Cái lờ, cái đơm.

II. (đgt) Soi lỗ. Suê băng lir: Soi lỗ (hang) dế trũi.

III. Mới trổ còn non. Ana boh suê diê: Quả mới nhú còn

non.

Suê bruê (tt) Lể tể. Mnuih hriê suê bruê: Người đến lể tể.

Suêñ I. (đgt) Bện. Suêñ klei kŭi: Bện dây thừng.

II. (tt) Đẹp. Bổ mta suên: Mặt mũi đẹp.

Suế (đgt) 1. Nhổ. Suế msei kđĭn: Nhổ đinh.

2. Rút. Suế đao gưm: Rút kiếm.

Suh sah (tt) Hùng dũng, dũng mãnh.

Sui sĭn (tt) Lâu lắc.

Sui sĭt sui sĭn (tt) Lâu lắc lâu lơ.

Sul (đgt) Xới. Sul mbuôn djam: Xới luống rau.

Sun (đgt) Lót. Sun ktat kơ mnǔ: Lót ổ cho gà; Sun dôk: Lót ngồi.

Suôn (dt) Vạt tranh cũ, nay mới mọc lại.

Suôp (tt) Xốp. Boh kruế suôp: Quả cam bị xốp.

Suôr I. (dt) Vổ, da. Ala tuh suôr: Rắn lột da.

II. (tt) Giáp liền, sát.

Suốt (đgt) Đuổi. Suốt wit kơ sang: Đuổi về nhà.

Suôt sông (đgt) Xua đuổi.

Sur êwa (đgt) Thổ.

Sut I. (dt) Mnal sut: Giể lau.

II. (đgt) Lau, chùi. Sut sang: Lau nhà. Sut êa ală: Lau

nước mắt.

Sut dhông (đgt) Lau chùi.

Sửk (dt) Klang sửk: Xương sườn.

Sǔk suôr (tt) Chân thành. Ai tiê sǔk suôr: Lòng chân thành.

Sŭl (tt) Tốt quá mức. Mdiê sŭl: Lúa tốt quá mức.

S**ǔm** (đgt) Vùi. S**ǔ**m r**ŏ**k: Vùi cỏ.

Sǔm klǔm (đgt) Vùi lấp.

S**ŭn** (đgt) Chồng lên nhau. S**ŭ**n čhiên: Chồng chén lên nhau.

S**ŭp** (dt) Phổ. B**ŏ**ng s**ǔ**p: Ån phổ.

Sŭr (đgt) Vượt qua. Êdeh blă sŭr: Xe vượt qua (rất nhanh).

Sǔt (dt) Hluăt sǔt: Sâu róm.

Sưh (đgt) Đuổi.

Sưh đuể Đuổi đi khỏi.

Sưk (đgt) Xước. Mnal sưk: Vải bị xước.

Sưk sak (đgt) Xây xước.

Sưp (dt) Ana sưp: Cây chôm chôm; Boh sưp: Quả chôm chôm.

Sử (đgt) Xê ra. Sử kơ adih: Xê ra bên kia.

T

Ta ală (dt) Chột mắt

Tač (dt) Bãi. Tač rŏk: Bãi cổ.

Tač êngao (dt) Bên ngoài.

Tah (đgt) Dỗ, tháo. Tah băng bhă: Tháo cửa.

Tai (tt) Chùng.

Tai tăk (tt) Chùng chình.

Taih (đgt) Xa. Buôn taih raih khửi: Quê hương xa xôi (vời).

Taih tǐn (tt) Xa tít. Êlan klông taih tǐn: Đường sá xa tít.

Taih khưi (tt) Xa xôi. Krĭng buôn sang taih khưi: Vùng xa xôi (vùng sâu

vùng xa).

Tak (đgt) 1. Bôi. Tak êa blǐt: Bôi hồ dán.

2. Chấm. Tak êa jǔ: Chấm mực.

Tak hrak (đgt) Trượt ngã. Tak hrak jỡng lẽ buh: Trượt chân ngã.

Tak mia (đgt) Bôi trát.

Tal I. (đgt) Xéo. Ama kâo tal čĭm êmô: Bố tôi xéo thịt bò.

II.(dt) 1. Thứ vị. Sang tal dua: Nhà thứ hai.

2. Tầng. Sang dua tal: Nhà hai tầng.

Tal êlâo (dt) Trước tiên, đầu tiên. Anak tal êlâo: Con cả.

Tam (đgt) 1. Đầm (ngâm). Kbao tam hlăm êa: Trâu đầm dưới nước.

2. Đặt (ngâm dưới nước). Tam hrôk: Đặt lờ.

Tang (dt)Ana tang: Cây xoan.Tao (dt)Hbei tao: Khoai lang.

Tao wao (dt) Čĭm tao wao: Chim tao wao.

Tap (đgt) Lót. Tap mnal: Lót vải; Tap hla: Lót lá.

Tar (tt) Khắp. Ñu đuể hiu tar buôn sang: Nó đi khắp buôn làng.

Tar bar (tt)Khắp mọi nơi, toàn bộ.Tat (đgt)Ném mạnh xuống đất.

T**ă** (đgt) 1. Xể. Ayŏng kâo tă čĭm ŭn: Anh tôi xể thịt heo.

2. Phát (cổ). Ama kâo tă guê lŏ: Bố tôi phát bờ ruộng.

3. Cắt may. Amai kâo tă ao: Chị tôi cắt áo.

Tă tăn (tt) Bậy bạ. Mă bruă tă tăn: Làm việc bậy bạ.

Tăk (đgt) 1. Bật. Tăk pui: Bật đèn.

2. Lẩy. Tăk mnễc phao: Lẩy cò súng.

Tăk blăk (dt) Long cong (Làm bằng tre để đuổi thú).

Tăk la (dt) Con dán.

Tăk lê lô (dt) Con rắn mối. (con thần lằn)

Tăk lu (dt) Con giời.

Tăk mnâo (đgt) Nắc cụt. Ñu blĕ tăk mnâo: Nó bị nắc cụt.

Tăk ta (dt) Đǐng tăk ta: Kèn tak ta.

Tăk tai (đgt) Đu đưa. Dôk gŭ tăk tai jỡng: Ngồi đu đưa chân.

Tăm (đgt) 1. Lợp. Čuôr sang tăm hŏng hlang: Mái nhà lợp bằng

tranh.

2. Đuổi. Tăm mnŭ. Đuổi gà.

3. Lõ, nhõ. Kâo tăm bi mčah kčok: Tôi lỗ làm vỗ ly.

Tăm ênua (đgt)Đền mạng.Tăm pah (đgt)Nguyên rủa.

Tăn (đgt) Làm cố. Tăn kơ bruă: Cố làm việc.

Tăng (đgt) Cãi. Anak tăng hŏng amĭ ama: Con cãi cha mẹ.

Tăng mgăl (đgt) Cãi cọ. Mnuih khẳng tăng mgăl: Người hay cãi cọ.

Tăng hik (dt) Con bọ xanh.

Tăng măng (dt) Con chuồn chuồn.

Tăng tǐt (dt) Con bướm.

Tặp (đgt) Giã (lúa). Amai kâo tặp mdiê: Chị tôi giã lúa.

Tặp năng (pht) Thính thoảng.

Tâo (dt) Boh tâo: Cục đá; Boh tâo lăng Đá cuội.

Teh (đgt) Đánh. Teh kŏ mnǔ: Đánh đầu gà.

Tei (dt) Kan tei: Cá tra.

Tei hŭng (dt) Đu đủ. Boh tei hŭng: Qủa đu đủ; Ana tei hŭng: Cây đu đủ.

Tei čik, tei nan (dt) Dứa (thơm). Boh tei čik: Qủa dứa.

Teng teng (tt) Keng keng.

Těng tŏng (tt) Đầy. Tian buk tĕng tŏng: Bụng đầy hơi.

Tê (dt) Djam tê: Canh nấu với bột gạo.

Têč hnêč (đgt) Vấp. Adei kâo têč hnêč lẽ buh: Em tôi vấp ngã.

Têñ (tt) Chậm. Mă bruă têñ êgao năng: Làm việc quá chậm.

Têñ bêñ (tt) Chậm rì.

Tha (đgt) Thả.

Thak (tt) Trề ra. Kbuê thak: Môi trề.

Thar (đgt) Lo liệu. Pô thar bruă mă: Người lo liệu công việc.

Tham (đgt) Cúng hiến sinh để từ bỏ mảnh đất.

Thao (dt)

1. Thiếc. Knuah êa ngă hŏng thao: Gáo nước làm bằng

thiếc.

2. Thùng. Ñu pǔ thao êa: Nó bê thùng nước.

Thặt (dt) Ao thặt: Cái yếm.

Thâo I. (đgt) Biết. Lač kơ ñu thâo: Nói cho nó biết.

II. (tt) Giỏi. Ñu hriăm thâo snăk: Nó học rất giỏi.

Thâo đup gưt (tt) Lễ phép.

Thâo jum tue êgar (tt) Hiếu khách.

Thâo klă Hiểu rõ.

Thâo knal (tt) Lịch thiệp.

Thâo krăl (đgt) Quen biết.

Thâo răng (tt) Cẩn thận.

Thâo săng (đgt) Hiểu.

Theh (đgt) Đánh. Theh ti kđiêng: Đánh vào ngón tay.

Them (đgt) Thêm. Them bruă: thêm việc.

Thiam (đgt)

Thêm. Lŏ thiam mnuih: Lại thêm người.

Thiê (đgt) Cho, ban, cấp, phát. Knŭk kna thiê hdruôm hră m'ar kơ

hđeh hriăm hră djuê biă: Nhà nước phát sách vở cho học

sinh dân tộc ít người.

Thiêl (đgt) Ăn từ từ, làm từ từ. Thiêl hma: Làm rẫy từ từ từng tí một;

Thiêl ai tiê arăng: Ăn (bóc lột) sức lực người ta.

Thiêng (đgt) Phang. Thiêng ti kŏ: Phang vào đầu.

Thiêp jông (dt) Cây chêm rìu.

Thiêp thiêp (tt) Thoảng qua. Angĭn thiêp thiêp: Gió thoảng qua.

Thiêr (dt) Con mối nhỏ.

Thik thôk (tt) Lười. Alah thik thôk: Lười chảy thây.

Thǐu (tt) Thiếu. Thiu ênoh: Chưa đủ (thiếu số lượng).

Thơ (dt) Người mổ thịt. Ñu ngặ thơ êmô: Nó làm (mổ) thịt bò.

Thơt (dt) Cái thốt.

Thu (tt) Khô. Lăn thu: Đất khô.

Thung (dt) Ông chân, cẳng chân. Klang thung: Xương ống chân.

Thuôt (dt) Mụn cóc.

Thut (đgt) Thổi, ngửi. Angĭn thut: Gió thổi; Thut mnâo: Ngửi mùi.

Th**ǔn** (dt) Năm, tuổi. Jih thǔn: Hết năm; Hđeh bŏ sa thǔn: Trể đầy

một tuổi.

Thừn kruôp (dt) Năm nhuận.

Thung (dt) Thung. Thung mdiê: Thung lúa.

Thưp (đgt) Nhấm nháp. Thưp mnâo: Nhấm nháp mùi vị (hương vị);

Thưp mnâo kphê: Nhấm nháp hương vị cà phê.

Thưt (đgt) 1. Giống như thử.

2. Nhỏ giọt.

Thưt thưt (đgt) Nhỏ giọt. Êa k'hŏ thưt thưt: Mồ hôi nhỏ giọt.

Thữ I. (đgt) Ngớt. Hjan amâo thử: Mưa không ngớt.

II. (dt) Giọt. Dua pluh bliữ thữ: Hai mươi giọt.

Ti (đt) Đại từ chỉ nơi chốn. Ti anei: Ở đây; Ti krah: Ở giữa.

Ti anôk (đt) Ở đâu.

Ti djiều (dt)Bên cạnh.Ti tluôn (dt)Đằng sau.

Tia (đgt) Rèn. Tia kgă: Rèn xà gạc.

Tiăm tiăm (tt) Phàn nàn.

Tian (dt) Bụng. Êpa tian: Đói bụng; Ruă tian: Đau bụng.

Tiăng (đgt) Tiăng tiăng (pht): Chan chát. Đŏk blǔ tiăng tiăng: Giọng

nói chan chát (nói sẵng và mạnh).

Tiap (đgt) Lót.

Tiặt tiặt (tt) Khanh khách (Vật cứng va chạm vào nhau tạo ra âm

thanh).

Ti**ê** (dt) Gan. Tiê êmô: Gan bò.

Tiê boh (dt)Tim, trái tim.Tiêng (dt)1. Mụn nhọt.

2. Hbei tiêng. Cử bình tinh.

Tiêng liêng (dt) Chuông.

Tiêo (đgt) Giắt. Tiêo ti k'iêng: Giắt bên hông.

Tiệp (tt) Nhói.

Tiêp tiêp (tt) Nhoi nhói (đau nhoi nhói). Hdăm kẽ ruă tiêp tiêp: Kiến

cắn đau nhoi nhói.

Tiêr (đgt) Đi vòng quanh. Tiêr hma: Đi vòng quanh rẫy.

Tiêt I. (đgt) Cài. Tiêt hặt ti knga: Cài (giắt) thuốc trên vành tai.

II. (dt) Boh tiêt: Hạch.

Tiêu (đgt) Giống như tiêo.

Tih I. (dt) Boh tih: Bắp chân.

II. (đgt) Đào hố sâu. Tih hbei dliê: Đào cử mài.

Tin (dt) Hbei tin: Cử đậu.

Tin tun (tt) Tròn lẳn. Asei mlei tin tun: Người mập (thân hình tròn

lẳn).

Ting (đgt) Cập bến, ghé. Êman ting ti adring: Voi ghé (sát) hiện nhà

sàn.

Tiŏ (đgt) Đuổi (theo).

Tiǒ nao (đgt) Phái đi. Amǐ ama tiǒ nao dăm dei êmuh ung kơ anak

mniê: Cha mẹ phái anh em trai (của mẹ) đi hỏi chồng cho

con gái.

Tiông (dt) Lẫy nổ, mũi tên. Đǐng tiông: Ống đựng mũi tên.

Tit (dt) (yu) Tết. Bồng tit: Ăn tết.

Tir (đgt) Giống như tiêr.

Tǐ (tt) Rách. Ao tǐ: Áo rách.

Tǐ rữc (tt) Rách tả tơi. Čhum ao tǐ rưc: Quần áo rách tả tơi.

Tǐ từ (tt)Rách rưới.Tǐk tăk (tt)Tích tắc.Tǐk (dt)Mủ tai.

Tǐm ahǐm (đgt) Không ưa thích. Ya ngã ih tǐm ahǐm nanao kơ gỡ?: Tại

sao anh không ưa thích nó?.

Tǐm từm (tt) Sưng, phồng lên. Jỡng bŏk tǐm từm: Chân sưng phồng lên.

Tǐng (dt) 1. Tính. Klei tǐng: Phép tính.

2. Phía, bên. Tǐng hnuă: Phía phải, bên phải; Tǐng gǔ:

Phía dưới.

Tǐng grĭng (tt) Lảo đảo. Êbat tǐng grĭng: Đi lảo đảo.

Tĭp (đgt) Tĭp djŏ: Trúng phóc.

Tǐr tǐr (tt) Âm ầm. Grăm kmlă tǐr tǐr: Sấm sét ầm ầm.

Tla (đgt) Trá. Tla nư: Trá nọ.

Tlah (đgt) Bể ra, chể ra.Tlah boh mtei: Bể quả chuối (ra khỏi nải);

Kyâo tlah dhan: Cây chể cành.

Tlaih (đgt) 1. Thoát. Bi tlaih mnǔ: Làm xổng gà.

2. Khỏi. Tlaih ử êpa: Khỏi đói kém.

Tlak (đgt) Rẽ. Tlak êlan tâo: Rẽ ngôi tóc.

Tlam (dt) Chiều. Mỡng aguah truh kơ Tlam: Từ sáng đến chiều.

Tlam êngam (dt) Chiều chiều. Tlam êngam čĭm khẳng phiơr wĭt kơ hruh:

Chiều chiều chim thường bay về tổ.

Tlan (dt)Vi khuẩn.Tlang (dt)Diều hâu.Tlang hiă (dt)Chim ó.

Tlao (đgt)Cười. Tlao buñ: Cười mim; Tlao djik: Cười mia.Tlar (tt)Láng. Êlan tlar: Đường láng (nhiều người đi lại).

Tl**ă** (đgt) Phả vào. Angĭn tlă bỗ: Gió phả vào mặt.

Tlăk tlăr (tt) Ba lăng nhăng. Mnuih tlăk tlăr: Người ba lăng nhăng.

Tlăl (đgt) Bịch. Tlăl lẽ buh: Tế bịch.

Tlăm (đgt)Che lấp.Tlăn (dt)Con trăn.

Tlăng (đgt) Cuốc (đào) (lật). Tlăng hbei tao: Đào khoai lang.

Tlặp (tt) Cũ. Ao tlặp: Áo cũ.

Tlặp mlặp (tt) Cũ kỹ. Ñu čặt čhum ao tlặp mlặp: Nó mặc quần áo cũ kỹ.

Tlăt (đgt) Nhảy phóc. Tlăt đuể hiu: Nhảy phóc đi chơi.

Tlâo (dt) Ba. Mrô tlâo: Số ba.

Tleh tloh (tt) Bầy nhầy. Čĭm tleh tloh: Thịt bầy nhầy.

Tlě (đgt) Ăn cắp.

Tlê (đgt)Giã. Tlê amrêč: Giã ớt.Tli (đgt)Trát. Tli lǔ: Trát bùn.

Tli tlia (tt) Lạch bạch. Êbat tli tlia: Đi lạch bạch.

Tliăl (tt) Thua. Ngă tliăl amâo dưi: Thua không làm được.

Tliă tliêt (tt) 1.Tí mí. Mă bruă tliă tliêt: Làm việc tí mí.

2. Sâu sắc.

Tliêng (dt) Cài gùi lớn có nắp đậy để đựng quần áo.

Tliêp (tt) Bất ngờ.

Tliêr (tt) Cẩn thận, kỹ lưỡng. Mặ bruặ tliêr: Làm việc kỹ lưỡng.

Tliêt (tt) Nhão. Êsei tliêt: Com nhão.

Tlin (dt) Vô sinh (động vật). Ŭn tlin: Heo sối (Qúa mập không để

được).

Tling (đgt) Buộc. Tling êman ti phŭn kyâo: Buộc voi ở gốc cây.

Tlip Dính.

Tlit (tt) Đặc. Bur tlit: Cháo đặc.

Tlit tlat (tt) Đặc quánh.

Tlǐr (đgt) Thoắt. Tlĭr kơ anei tlĭr kơ adih: Thoắt ở đây thoắt ở bên

kia.

Tloh (đgt)Đứt. Tloh blei: Mua đứt (được).Tlŏ (đgt)1. Tiêm. Tlŏ êa drao: Tiêm thuốc.

2. Đâm. Tlŏ kbao: Đâm trâu.

Tlŏng (dt) Eh tlŏng: Ráy tai.

Tl**ŏng tlut** (dt) Cái gáy (phần sau của đầu).

Tlơ tlêč (tt) Lấp lánh. Buê mah tlơ tlêč: Bông tai lấp lánh.

Tl**ỡng** (đgt) Đổ, đầy. Tlỡng êa hlăm čeh: Đổ đầy nước vào ché.

Tlô I. (đgt) Đi ngoài, đi tiểu.

II. (dt) Dliê tlô: Phong cảnh.

Tlu (dt) Dương vật.

Tlua (đgt) Tưới, xối. Tlua êa: Tưới (xối) nước (bằng gáo, thùng).

Tluh (đgt) Thèm. Tluh mhao: Thèm khát.

Tlun (đgt) Giắt (ở dưới). Tlun mũng: Giắt màn.

Tlung (dt) Dốc thoai thoải.

Tluñ (đgt) Phỉnh.

Tluôn (dt) 1. Boh tluôn: Mông

2. Ti tluôn: Phía sau.

Tluôr (dt)Cá chạch.Tlǔk tlǎk (đgt)Chao động.

Tl**ŭm** (đgt) Phủ (che phủ). Bŭk tlŭm ală: Tóc che phủ mắt.

Tl**ŭn** (dt) Con nòng nọc.

Tl**ŭng** (dt) Vết seo sâu (sau khi đã khỏi).

Tl**ŭp** (tt) Cụp. Asâo tl**ŭ**p knga: Chó cụp tai.

Tlư (dt) Hbei tlư: Cử ráy.

Tlưč (dt) Hrah tlưč: Đổ hồng (màu hồng).

Tlưh (đgt) Xể. Tlưh čữ: Xể núi.

Tlưng (đgt) Hất, hẩy, quật. Angĭn tlưng sang tơi êbuh: Gió hất đổ nhà.

Tlưng tlang (đgt) Quật (mạnh) Êman tlưng tlang phùn alê: Voi quật bụi tre.

Tlut (đgt) Nhót, vọt. Adrŏk kdăt tlut: Cóc nhảy vọt.

Toh (đgt) Cổi ra. Tloh klei mah ti kkuê: Cổi dây chuyền ra khổi cổ.

Ton (dt) $T ext{\'an} (1 ext{\'an} = 1000 ext{ kg}).$

Tổ (dt)Cái lọ. Tổ mnga: Lọ hoa.Tổk (dt)Cái gùi (vùng êa Hleo).

Tŏk bŏk (dt) Boh tŏk bŏk. (1 loại quả trong rừng giống quả sung nhưng

không ăn được).

Tŏng bi (dt) Mnga tŏng bi: Hoa bìm bịp.(hoa bìm bìm)

Tô (dt)Bạn gái.Tô hmô (dt)Ví dụ.

Tô rô (dt) Ana tô rô: Cây keo; Boh tô rô: Cây keo.

Tôč (đgt) Ría. Kan tôč mnŏng: Cá ría mồi.

Tôk (dt)Cái vổ.Tôl (dt)Tôn.

Tông I. (đgt) Gõ (đánh). Tông čing: Đánh chiêng.

II. (dt) Tông: u (thịt). Bi tông: Cục u thịt; Ana tông: Cây

cói dùng để dệt chiếu.

Tông lông(dt) Cây thần thoại ở trên mặt trăng giống như cây đa trên mặt

trăng theo như huyền thoại của người Kinh.

Tổng đơ (dt) Cái tông đơ cắt tóc.

Tơ, tơ dah (pht) Nếu, khi (dùng trong hiện tại hoặc tương lai).

Tơl (pht) Thậm chí, đến nỗi.

Tổng (đgt) Êa tổng: Đoạn suối sâu.

Tơr b**ੱ**ung (dt) Chân gùi.

Tra (dt) Aguah tra (ngày thứ ba kể từ sau ngày hôm nay).

Trač (đgt) Xịt. Trač êa: Xịt nước.

Trah trač (tt) Đoảng. Mă bruă trah trač: Làm việc đoảng (không kỹ).

Trah (đgt) Trah jal: Quăng chài; Trah dlăng: Nhìn xa.

Trah dlăng (dt) Thăm nom, phóng tầm nhìn. Ami ama ruă duam kăn ñu

trah dlăng: Bố mẹ ốm đau nó không thăm nom.

Trah mdrao (đgt) Chăm nom thuốc thang, chăm sóc y tế.

Traih (đgt) Chải (chỉ).

Traih mrai (đgt) Chải chỉ bằng bàn chải.

Trak trak (đgt) Ròng ròng. Êa blĕ trak trak: Nước chảy ròng ròng.

Tram (đgt) Ngâm. Tram phĭ kgâo hŏng kpiê: Ngâm mật gấu với rượu.

Trang (dt) Cổ lau.

Trañ (dt) Trañ bŭng: Đáy gùi.

Trao (dt) Vòng số 8 (bằng dây rừng) dùng để cùm hai chân trước

của voi.

Trap (tt) Không đủ. Amâo trap mnŏng bŏng: Không đủ thức ăn.

Trap trap (tt) Sâm sấp. Dưm êa trap trap: Để nước sâm sấp.

Trăn (dt) Bông trăn: Áo quan (hòm) bên ngoài.

Trặp(dt) Đầm lầy.

Tr**ặp čuôr** (dt) Cánh đồng, đầm lầy.

Trăp trang (dt) (Bãi đầm) Lau sậy, đầm lầy lau sậy.

Treh I. (đgt) Gạch. Treh anăn: Gạch tên.

II. (đgt) Kể. Treh êlan kpă: Kể đường thắng.

Trei (tt) No. Huă bi trei: Ăn cơm cho no.

Trei mđao(tt) No ấm.

Treng (dt) (Prăng) Êdeh treng: Xe lửa, tàu hoả.

Tr**ĕ** (đgt) Rổ, nhỏ. Tr**ĕ** êa ti kpur: Rổ nước vào cái bếp lửa.

Tri tria (tt) Xòe rộng ra. Bar m'iêng tri tria: Mặc váy xòe.

Tria (dt) Sàn. Tria riap hŏng kram: Sàn lát bằng tre.

Triă (dt) Ana triă: Cây triă (họ bằng lăng).

Triăm (dt) Abăn triăm: Chăn thổ cẩm có 4 đường hoa văn đỏ.

Triah 1. (dt) Mtŭ triah: Sao hôm.

2. Kan triah: Cá chép.

Triăng (đgt) Soi.

Triêk (tt) 1. Chể. Triêk alê: Chể tre.

2. Msăm triêk: Chua loét; Kpiê msăm triêk: Rượu chua

loét.

Triêl (đgt) Xén, cắt. Triêl bǔk: Xén tóc.

Triệt (dt) Aguah triệt: Ngày thứ tư (sau ngày hôm nay).

Trih (đgt) Ghen.

Trih dah (đgt) Ghen tuông.

Tring ahing (tt) Trùng điệp.

Trǐ trữ (tt)
Nặng nề. Êmŏng đei êbat trǐ trữ: Quá mập đi nặng nề.
Trǐt trǐt (đgt)
Từng tí một. Brei prăk trǐt trǐt: Đưa tiền từng tí một.

Trǐng (dt) Nám, tàn nhang. Bổ ñu trǐng luôm: Mặt nó đầy tàn nhang.

Trĭp (tt) Vừa vặn.

Tro wêč (dt) Čĭm tro wêč: Chim tro wêč.

Troh I. (dt) Vực, thung, khe. Troh dhông: Khe sâu.

II. (đgt) Đào bằng vật nhọn (xà beng, cây nhọn). Troh

băng: Đào hố bằng xà beng; Troh hbei: Đào khoai.

Troh trôk (dt) Thung lũng.

Trŏk (đgt) Đầy ách. Bŏ tian trŏk. Đầy ách bụng.

Trŏng (dt) Cà. Trŏng phǐ: Cà đắng; Trŏng lao: Cà rí; Trŏng lue: Cà

lông.

Trŏng drun (dt) Quả cà chua (nhỏ bằng ngón tay).

Trŏng msăm (dt) Cà chua.

Trô (đgt) Rót vào chai. Trô kpiê hlăm giêt: Rót rượu vào chai.

Trôč (đgt) 1. Nhổ giọt. Trôč êa ti kờ: Nhổ nước lên đầu.

2. Cúng (con vật). Trôč êman: Cúng voi.

Trôč mia(đgt) Nhỏ và bôi. Trôč êrah ti čeh: Nhỏ và bôi huyết vào ché.

Trông (đgt) Để, gác, đè (đặt lên). Trông jŏng ti dlông jhưng: Gác chân

lên bàn.

Trông čhai (đgt) Bàn bạc, bàn luận, thảo luận.

Trông kdrông (đgt) Bắc cầu khỉ.

Trổ (đgt) Sực nức.

Tröng (đgt) Bén. Pui trŏng: Lửa bén.

Truang ahuang (tt) Sáng choang. Pui diăn truang ahuang: Ngọn nến sáng

choang.

Truă (đgt) 1. Đậy. Truă kdruă: Đậy nắp.

2. Đeo. Truă ală kĭng: Đeo mắt kiếng.

Truă rup (đgt) Đội lốt.

Truăn (đgt) Chuyên tâm. Ñu truăn nanao kơ bruă: Nó luôn luôn

chuyên tâm đến công việc.

Truăn mĭn (tt) Lo lắng.

Truêč truêč (tt) Ít, từng tí một. Ñu brei truêč truêč: Nó đưa từng tí một.

Truh (đgt) Đến, tới.

Truih 1. (đgt) Truih pui: Dập lửa.

2. Bâo truih: Hôi chua.

Truih traih (tt) Mùi thối.

Truk truk (tt) Ào at. Hjan truk truk: Mưa ào at.

Truk trak (tt) Ông ộc. Êa blĕ truk trak: Nước chảy ồng ộc.

Trul tral (tt) Nặng nề. Asei mlei trul tral: Thân hình nặng nề.

Trung (đgt) Phủ phục. Êman trung: Voi phủ phục.

Truôl (dt) Ôi. Ana truôl: Cây ổi; Boh truôl: Qủa ổi.

Truôl jang (dt) Ana truôl jang: Cây bằng lăng hoa tím.

Truôm (dt) Con nhộng. Hluặt truôm: Sâu nhộng.

Trun (đgt) Xuống. Trun čữ: Xuống dốc.

Trt (đgt) Đẩy. Tr t giê: Đẩy gậy.

Trưng I.(dt) Lán. Ngă trưng: Làm lán.

II. (đgt) Quỳ xuống. Êman trưng: Voi quỳ xuống.

Tu (dt) Cái mai, cái mu.

Tu krua (dt) Mai rùa. Tu krua khăng snăk: Mai rùa rất cứng.

Tuah (đgt) Múc. Tuah êa: Múc nước.

Tuai (dt) Puk tuai: Chòi tạm.

Tual (đgt) Khoanh (tròn).

Tual wĭl (dt) Khoanh tròn. Giê tual wĭl: Com pa.

Tuang (đgt) Chẳng. Wăk wai tuang hruh: Con nhện chẳng tơ.

Tuăk (đgt) Móc, khèo.

Tuăng tuăng (đgt) Đùng đùng. Ênai phao tuăng tuăng: Tiếng súng đùng

đùng.

Tuặp (đgt) Trúng phóc. Mnữ čoh tuặp: Gà mổ trúng phóc.

Tuăr (đgt) Phập. Djŏ tuăr ti kŏ: Trúng phập vào đầu.

Tuăt tuăt (tt) Loắt choắt.

Tuč (đgt) Châm. Tuč pui: Châm lửa.

Tue, tuê (dt) Khách.

Tue hiu čhưn (dt) Khách du lịch.

Tuêh (đgt) Vét. Tuêh gŏ êsei: Vét nồi cơm.

Tuh (đgt)Đổ, trút.Tuh jia (đgt)Đóng thuế.

Tuh lăn(đgt) Cúng thần đất.

Tuh suôr (đgt) Lột da. Ala tuh suôr: Rắn lột da.

Tui (đgt) Theo.

Tui čih (đgt) Chép, viết. Tui čih klei hriăm: Chép bài học.

Tui duah (đgt)Tìm kiếm.Tui hluê (đgt)Đi theo.

Tui kru (đgt) Đi theo dấu vết.

Tui si (đgt) Giống như. Ngặ tui si ñu lač: Làm giống như nó nói.

Tuič (đgt)Kết thúc.Tuič ai (đgt)Tắt thổ.

Tuič djuê (đgt) Tiệt nòi, tuyệt chủng.

Tuič ruế (đgt)Kết thúc.Tuit (đgt)Nhéo.

Tuǐ (đgt) Bịch. Lẽ tuǐ ti lăn: Rốt bịch xuống đất.Tuk (đt) Kmǔn tuk: Dưa gang; Čeh tuk: Ché tuk.

Tum (dt) Kỳ đà.

Tung (dt) Gian. Tung gah: Gian trước; Tung mniê: Gian giữa giành

cho phụ nữ ngồi uống rượu nhà sàn Êđê.

Tuôm (đgt) Gặp. Bi tuôm: Gặp nhau.

Tuôm bổ (đgt) Gặp mặt. Tuôm bổ sổ ală: Mặt giáp mặt.

Tuôr I. (dt)1.Ôc xoắn (vặn), đáo. Đah tuôr: Đánh đáo.

2. Tháp. Sang tuôr: Tháp.

3. Vòng, lượt. Truh tuôr ayŏng leh: Đến lượt anh rồi.

II. (đgt) Qua. Tuôr kdrông: Qua cầu.

Tut (dt) Cây tầm gửi.

Tur (dt) Nền. Tur sang: Nền nhà.

Tur êa krông (dt) Đáy sông.

T**ǔ ư** (đgt) Công nhận, đồng ý.

Từ dưn (tt) Ích lợi. Mnuih từ dưn: Người có ích.

Tǔ jing (tt) Thành công.

Từc krừc (tt) Khật khưỡng (khiễng). Êbat từic kruic: Bước đi khập

khiễng.

Tǔk (đgt) 1. Nấu, đun. Tǔk djam: Nấu canh; Tǔk êa: Đun nước.

2. Đấm. Từk ti rŏng: Đấm vào lưng.

Từk riặ (đgt) Ninh, hầm. Từk riặ klang: Ninh xương.

Từk từl (tt) Mù mịt. Bhŭl từk từl: Bụi mù mịt.

Tŭk mrui (dt) Con bọ nhỏ.

Từk mrừk (dt) Đồ dùng để đuổi chim thú.

T**ŭ**l I. (đgt) Húc. Êmô tŭl: Bò húc.

II. (tt) Xằng bậy. Blŭ tŭl: Nói xằng bậy (không có đầu

đuôi).

Tŭl tăl (tt) Chắc nịch. Asei mlei tŭl tăl: Thân hình chắc nịch.

Tum (tt) Phồng lên. Bŏk tum: Sưng phồng lên.

Tŭn (đgt) Ân. Tŭn bi kjăp: Ân cho chắc.

T**ừn tăn** (đgt) Án chắc chắn.

T**ừng** (dt) Rốk từng: Cổ gấu.

Từng klừng (đgt) Lăn lóc.

T**ŭp** (tt) Phập.

T**ŭr** I. (dt) Ana t**ŭ**r: Cây bứa; Boh t**ឃ**r: Qủa bứa; Mt**ឃ** t**ឃ**r: Sao

mai.

II. (đgt) Đấm mạnh.

Tut (dt) Đốt. Từ kđiêng kngan: Đốt ngón tay; Từ alê: Đốt tre.

Tư hrư (tt) Thoại thoải. Trừn dhững (tlung) tư hrư: Xuống đốc thoại

thoải.

Tưt (tt) Muộn. Bruă sui tưt: Việc lâu muộn (muộn màng).

Tưp (đgt) Lây, truyền. Klei ruă tưp: Bệnh lây, bệnh truyền nhiễm.

Tưp lar (tt) Lây lan. Klei ruă tưp lar djặp anôk: Bệnh lây lan khắp nơi.

Tử (đgt) Nhích. Tử kơ dlông: Nhích lên trên.

Từr từr (đgt) Âm ầm. Grăm kmlă từr từr: Sấm sét ầm ầm.

U

U (tt) To lớn. Êmô u: Bò giống to.

U u (đgt) Vù vù. Angĭn u u: Gió vù vù.

Ua jai (pht) Hơn, nữa, thậm chí. Ua jai lah ñu amâo thâo: Nó càng

không biết hơn.

U**ă** (đgt) 1. Rửa. U**ă** čhiên mngan: Rửa chén bát.

2. Của. Uặ kyâo: Của gỗ.

3. Kéo. Uă pui: Kéo bùi nhùi mồi lửa; Uă kni: Kéo nhị.

Uak (dt) Cái thìa. Uak boh: Cái muôi; Uak giê: Đũa cả xới cơm.

Uan (dt) Giống như awan.

Uan dhuan (dt) Giống như awan dhuan: Thân hình.

Uăm (tt) Phù. Bŏk uăm: Sưng phù.

Uăm uăm (đgt) Oang oang. Đŏk blǔ uăm uăm: Giọng nói oang oang.

Uăr (tt) Sưng vù. Uăr kŏng đŏk: Họng sưng vù.

U**ăr uăr** (tt) Sự ồn ào, ầm ĩ.

Uặt (tt) Yếu. Mnuih uặt: Người yếu.

Uê (dt) Màu nâu. Jǔ uê: Đen nâu.

Uê pui (dt) Khói đọng lại, bồ hóng. Uê pui: Khói bếp lửa.

Uên (đgt) Quan tâm, lo lắng. Amâo uên. Không quan tâm.

Uêñ uêñ (tt) Nài nỉ, năn nỉ. Akâo uêñ uêñ: Xin năn nỉ.

Uh uh (tt) Râm ran. Blǔ tlao uh uh: Cười nói râm ran.

Uh ưh (tt) Anh ách (đầy bụng khó chịu vì quá no). Tian trei uh ưh:

Bụng no anh ách.

Uih (đgt) 1. Úi (là). Uih čhum ao: Úi quần áo.

2. Uốn: Uih bŭk: Uốn tóc.

3. Hơ. Uih hla mtei: Hơ lá chuối.

Ung (dt) Chồng (vợ). Dôk ung: Lấy chồng.

Uôp (đgt)Bịt. Uôp băng êgei: Bịt miệng.Uôt (đgt)Cắt. Uôt êrah mnǔ: Cắt tiết gà.

Ur (đgt) Kêu, la. Ŭn ur: Heo kêu.

Ur lač (đgt) La to (nói to).

Ur hưn (đgt) La lối. Ur mpŭ (đgt) Hoan hô.

Ut ut (tt)Thì thầm. Blǔ ut ut: Nói thì thầm.Ŭk rǔk (đgt)Ủng ực. Lun ǔk rǔk: Nuốt ừng ực.

Ŭk ŭk (tt) Đông đúc. Mnuih ŭk ăk: Người đông đúc.

Ul (đgt) Čuh ul: O chua.

Ŭ

Ŭl ăl (tt) Hầm hập. Hlơr ŭl ăl: Nóng hầm hập.

Ŭn (dt) Lơn (heo). Êđai ŭn: Heo con; Ŭn ana: Heo nái; Ŭn dliê:

Heo rừng.

Ŭng (tt) Khum. Ê- i ŭng: Rổ khum (sâu).

Ŭr (tt) Mưng (mủ). Tiêng ŭr ênah: Mụn nhọt mưng mủ.

Ưr ừr (tt) Ôn ào. Blǔ ừr ăr: Nói ồn ào.

IJ

U (đgt) Vâng. U djŏ ai: Vâng đúng rồi.

U ai (đgt)Bằng lòng.

Ui ti (tt) Âm i, lâm râm. Êlah pui ti ti: Ngọn lửa âm i.

Ưm (tt) Sốm. Nao ưm: Đi sốm.

Ưm aguah (dt)Sáng sốm.Ưm hĩn (dt)Sốm hơn.Ưm hnưm (dt)Sốm lắm.

Um hrưm (dt) Còn quá sớm.

Um ôk (tt) Sốm tinh mơ. Aguah ưm ôk: Sáng tinh mơ.

Ưn (dt) Cái yên. Ưn êdeh: Yên xe.

Un đĭ aseh (dt) Yên ngựa.

Ung ưng (tt) Hừng hực. Êlah pui ưng ưng: Ngọn lửa hừng hực.

Ur ưr (tt) Rừng rực. Pui ưr ưr: Lửa rừng rực.

Út (đgt) Ngớt. Hjan amâo ưt: Mưa không ngớt.

Ut ut (đgt) Hừ hừ. Krao ưt ưt: Rên hừ hừ.

Ưp ap (tt) Âm thấp. Anôk ưp ap: Nơi ẩm thấp.

Ŭ

Ŭ (đgt) Nhịn. Ŭ êsei: Nhịn cơm.

Ư êpa (tt)Đói kém.**Ư êwa** (đgt)Nín thổ.**Ư ăn** (đgt)Nín, nhin.

W

Wah I. (dt) Lưỡi câu. Mnỡng čǔt wah: Mồi câu.

II. (đgt) Câu. Wah kan: Câu cá.

Wah lač (đgt)

Cầu nguyện, làm phép. Pô riu yang wah lač suốt mtâo: Thầy cúng làm phép trừ ma.

Wah wo

- I. (tt) 1. Nghêu ngao. Mmuñ wah wơ dua tlâo pruễ bi hlao ênguôt: Hát nghêu ngao vài câu cho đỡ buồn.
- 2. Vất vưởng. Klei hdĭp wah wơ, rah rưng: Cuộc sống vất vưởng.

II. (đgt) Quơ. Kngan wah wơ: Quơ tay.

Wah wut (dgt)

Phe phẩy. Wah wưt mnưh hlăm kngan: Phe phẩy chiếc quạt trong tay.

Wah yang (đgt)

Cúng thần.

Wai (đgt)

Đạp, quay.

Wai êdeh (đgt)

Đạp xe. Wai êdeh wai jŏng: Đạp xe đạp.

Wai wut

I. (tt) Chệnh choạng (lúc ẩn lúc hiện).

II. (đgt) Vụt. Mngặt mnuih wai wứt gặn băng bhặ: Bóng người vụt qua cửa.

Wai tê (dt)
Wai yut (dt)

Ve sầu (ve tháng 3). Ve sầu (ve tháng 4).

Waih (dgt)

Chèo. Waih mran găn êa krông: Chèo thuyền qua sông.

Waih gai (đgt)

Chèo lái. Waih gai ktang giê kwa: Chèo lái mạnh mái

chèo.

Wak wak (tt)

- 1. Toáng. Blǔ wak wak: Nói toáng lên; Dlao wač wak wak: Chửi toáng lên.
- 2. Ôn ào. Mnuih wak wak: Con người ồn ào.

Wang

- I. (dt) 1. Quãng (đường), gian (nhà). Sang tlâo wang: Nhà ba gian.
- 2. Khuôn khổ. Pŏk ală kĭng hŏng wang pŏk rup: Tấm kính vừa khuôn khổ bức ảnh.
- 3. Ô. Wang băng bhă điệt: Ô cửa số.
- 4. Nhịp. Kban dlông êma wang: Cầu dài năm nhịp.
- 5. Cột. Hră tĭng dặp mâo lu wang: Bảng thống kê có nhiều côt.

6. Vạt. Wang lăn pla djam: Vạt đất trồng rau.

II. (đgt) 1. Vây, dồn. Wang kđông roh: Vây đồn giặc.

2. Bủa. Jih jang mnuih wang hiu duah ñu: Mọi người bủa

đi tìm nó.

Wang čuăn (dt) Khuôn khổ. Bi mặt mặ pô hlăm wang čuặn klei bhiặn: Tự

ghép mình vào khuôn khổ kỷ luật.

Wañ (đgt) Nhắc đến.

Wao (dt) Cái vằng, cái ve diều (nhac khí côt trên đầu diều, hình

cánh cung bằng tre, dây cung bằng song vót mỏng hoặc

bằng đồng dát mỏng).

Wao hla (dt) Sáo diều.

Wao wao (tt) Vi vu. Asăp wao hla wao wao: Tiếng sáo diều vi vu.

Wap wap (đgt) Oai oái. Ur wap wap: La oai oái.

War (dt) 1. Vườn, chuồng, trại, cũi. War êmô kbao: Chuồng trâu

bò; War djam: Vườn rau.

2. Trai. Sang war: Trai giam.

War mmặt (dt) Xà lim. Arăng krữ hlăm war mmặt: Bị nhốt vào xà lim.

War mă kan (dt) Đăng. Čŭt war čiăng mă kan: Cắm đăng bắt cá.

War mnă (dt) Ngục. Kahan gak war mnă: Lính gác ngục.

Wat (tt) Khuyết. Mlan wat: Trăng khuyết.

Wă (đgt) Mời đến, cạy (khơi). Yua êrŭm wă êruê: Dùng kim khơi

gai (bị đâm ở tay).

Wă ba (đgt) Đem đến.

Wă prŏng (đgt) Mổ rộng.

Wăk wai (dt) Nhện.

Wăl (dt) Vùng (nhỏ), sân.

Wăl anôk (dt) Khu vực. Wăl anôk sang maĭ: Khu vực nhà máy.

Wăl buôn (dt) Khu vực buôn.

Wăl hdĭp mda (dt) Môi trường sinh sống.

Wăl klia hŏng brĭk (dt) Sân gạch.

Wăl tač (dt) Sân.

Wăn (tt) Rảnh, rỗi. Amâo mmông wăn: Không có thời gian rảnh;

Wăn bruă: Rỗi việc.

Wăng (dt) Cái cuốc nói chung.

Wăng biêng (dt) Cuốc lớn (để đập đất).

Wăng kai (dt) Cái cày. Kbao đoh wăng kai: Trâu kéo cày.

Wăng ki kbao (dt) Cuốc chim. Yua wăng ki kbao jik rŏk: Dùng cuốc chim

cuốc cỏ.

Wăng kuôk (dt) Cái cuốc. Klam wăng kuôk nao kơ lŏ: Vác cuốc ra đồng.

Wăng wĭt (dt) Cái niết (một loại cuốc nhỏ để làm cỏ).

Wăp (đgt) Chộp.

Wăp mă (đgt) Chộp lấy.

Wăt I. (dt) Chim cút.

II. (trt) Cả, kể cả. Hnếc mã bruă wặt mlam: Tranh thủ làm

cả ban đêm.

III. (đgt) Cúng (sức khoể cho người).

Wăt asei mlei (đgt) Cúng sức khoể.

Weh (đgt) Ngoặt rẽ, ghé. Weh phả hnuả: Rẽ sang phải.

Weh đuể (đgt) Tránh. Weh đuể klei bi liê mung mang: Tránh lãng phí.

Weh wit (tt) Tong teo. Duam sui mrâo kgŭ, asei mlei adôk êwang weh

wit: Ôm lâu mới dây, người còn gầy tong teo.

Wei (pht) Hãy. Wek (tt) Éc.

Wek wek (tt) Eng éc.

Wet wot (đgt) Đánh võng. Đǐ êdeh wet wot: Đi xe đánh võng.

Wĕ êwiêl (tt) (Cười) Ngặt nghẽo.

Wĕng wŏng (tt) (Môi) Trề. Kbuê wĕng wŏng: Môi trề.

Wê (tt) Cong. Kdrěč êlan wê: Đoạn đường cong.

Wê wăn (tt) Cong queo, khúc khuỷu. Giê msei wê wăn: Thanh sắt

cong queo.

Wêč wiâo (tt) Méo mó.

W**ěñ** (tt) Cuống. Nao êlan khưi tơl w**ě**ñ jỡng: Đi đường xa cuống cả

chân.

Wến wến (tt) Miệt mài. Hruê mlam ep hriặm wến wến: Ngày đêm học

tập miệt mài.

Wi wăn (đgt) Uốn éo.

Wi wư I. (đgt) Quờ quạng, chập choạng, ú ớ, sở soạng. Wi wư

msẽ si mnuih bum ală: Quở quạng như người mù; Wi wư hlăm adiê mlam: Sở soạng trong đêm tối; Êbat wi wư

hlăm adiê mmăt: Bước chập choạng trong đêm tối.

II. (tt) Lẫn. Mduôn khẳng kraih wi wư: Già hay sinh ra

lẫn.

Wiă (đgt) 1. Gặt. Wiă mdiê: Gặt lúa.

2. Cắt. Wiă rŏk: cắt cổ.

Wiặt wặng (dt) Một giống lúa muộn của người Êđê, cơm mềm.

Wiặt wê (dt) Một giống lúa muộn của người Êđê, cơm cứng.

Wiâo wiâo (tt) Trệu trạo. Mmah wiâo wiâo: Nhai trệu trạo.

Wiê (đgt) Liệng đi, vứt bỏ.

Wiên (dt) 1. Vân. Gữ mặ wiên kđiêng kngan: Lấy vân tay.

2. Khoáy. Kŏ wiên dua: Đầu hai khoáy.

Wiên kngan (dt) Hoa tay. Dlăng wiên kngan: Xem hoa tay.

Wiêng (đgt) Lùa, dồn. Wiêng anak (đgt) Ü con.

Wiêng anak (đgt) Ú con.
Wih (đgt) Trở về, xế chiều.

Wik (dt) Vet (môt giống vet nhỏ con, mỏ đỏ).

Win wăn (đgt) Uốn éo.

Wir (đgt) 1. Queo. Êdeh wir phă hnuă: Xe queo bên phải.

2. Ngoảnh. Wir wit lo dlăng phả tluôn: Ngoảnh lại nhìn

phía sau.

Wit (đgt) 1. Vặn. Ruă wit: Đau quặn.

2. Quặn. Ruă wit hlăm tian: Đau quặn trong bụng.

3. Xoắn. Wit giê msei leh ngur hrah: Xoắn thanh sắt đã nung đỏ.

Wit wat (tt)

- 1. Quần quại. Đi ruă wit wat: Lên cơn đau quần quại.
- 2. Vặn vẹo. Dôk gử wit wat ti dlông mdhỗ: Ngồi vặn vẹo trên ghế.

Wiu (pht)

- 1. Bỗng, bỗng dưng, đột nhiên. Adiê wiu ê- ăt hĕ: Trời bỗng lạnh; Wiu ñu đuế hiu hĕ: Bỗng dưng nó bổ đi.
- 2. Quanh. Hngah wiu: Chối quanh.

Wĭl (tt)

Tròn. Bổ mta wĭl: Khuôn mặt tròn.

Wĭl dit (tt)

Tròn vo. Boh đung wil dit: Quả bóng tròn vo.

Wĭl dơ dit (tt)

Tròn vành vạnh. Mlan wil do dit: Trăng tròn vành vạnh.

Wĭl kdĭl (tt)

Tròn trĩnh. Asei mlei wĭl kdĭl: Thân hình tròn trĩnh.

Wĭl kơ kặt (tt)

Tròn xoe. Ală wil kơ kặt: Mắt tròn xoe.

Wĭl mngăt (tt)

Đứng bóng. Adiê dỡng wĭl mngặt leh: Trời gần đứng bóng

rồi.

Wĭl wơ wĭr (tt)

Tròn xoay. Gru ahŭt ti miêng wĭl wơ wĭr: Lúm đồng tiền tròn xoay.

Wĭr kŏ (đgt)

Chóng mặt.

Wĭr wĭr (tt)

- 1. Quanh quẩn. Grặp hruê knŏng wĭr wĭr hlăm sang: Suốt ngày chỉ quanh quẩn trong nhà.
- 2. Lảng vảng. Mnuih knĕ wĭr wĭr ksiêm dlăng: Kể gian lảng vảng rình mò.
- 3. Lặn lội. Jih sa hruê wĭr wĭr hlăm kdrăn lŏ: Suốt ngày lặn lội trên cánh đồng.

Wĭt (đgt)

- 1. Về. Wǐt kơ sang: Về nhà; Wǐt čuă buôn: Về thăm quê.
- 2. Giật. Iêu wĭt mtluôn: Gọi giật lại.
- 3. Lại. Hdơr wĭt klei hđăp: Nhớ lại chuyện cũ.

Wĭt čô (dt)

Chim khách.

Wĭt êlŏk (đgt)

Ôn. Wĭt êlŏk klei hriăm: Ôn tập.

Wit hriam (dgt)

Ôn tập. Wĭt hriăm êdei kơ ruế jih hdră hriăm: Ôn tập sau

khi học hết chương trình.

Wǐt lač (đgt) Trả lời. Wǐt lač klei êmuh: Trả lời câu hỏi.

Wǐt lač bi klă (đgt) Giải đáp. Wǐt lač bi klă klei gun kpăk: Giải đáp thắc mắc.

Wit mdah asei (đgt) Đầu thú. Phung Fulro wit mdah asei: Bọn Fulro ra đầu

thú.

Wŏng wôč (tt) Hớt. Kbuê nah dlông čiặng wŏng wôč: Làn môi trên hơi

hớt lên.

Wôk (tt) Oà. Hia wơ wôk: Khóc oà lên.

Wôk rôk (tt) Vi vu (mô phỏng tiếng ve diều).

Wôk wôk (tt) Oang oang, oai oái. Blǔ wôk wôk: Nói oang oang; Ur wôk

wôk: La oai oái.

Wông (dt) 1. Bành. Wông êman: Bành voi.

2. Khoang. Dặp mnởng bờ wông mran: Xếp hàng đầy

khoang thuyền.

Wông êdeh (dt) Thùng xe.

Wơ wiăr I. (tt). Tít mù. Dhiăr dar wơ wiăr: Chong chóng quay tít

mù.

II. (đgt). Toát. Ală mta wơ wiăr bi êdah knuih knhâo

knhăk: Đôi mắt toát lên vẻ thông minh.

Wơ wĭr I. (đgt) Quây. Dôk gŭ wơ wĭr jŭm dar kăm pui: Ngồi quây

quanh đống lửa.

II. (dt). Vòng tròn. Kpữ êran wơ wĭr: Chuyển động vòng

tròn.

Wơp (đgt) Chộp. Wơp mặ: Chộp lấy.

Wơr bǐt (đgt) Quên. Wơr bǐt djă ba giê čih: Quên mang bút.

Wor dliê (đgt) Lạc. Wor êlan: Lạc đường.

Wơr săng, wơr mǐn (tt) Vô ý thức. Si ngã tơl wơr săng hẽ snăn: Sao lại vô ý thức

thế.

Wờng wờng (tt) 1. Xăm xăm. Wởng wởng nao phả anăp: Xăm xăm bước

lên trước.

2. Thoăn thoắt. Knhuang čhuang wỡng wỡng: Bước đi

thoăn thoắt.

3. Lon ton. Wồng wồng êran wĭt êlâo nao hưn klei: Lon ton chạy về trước báo tin.

Wöt lǐ (dt) Vật lý. Klei hriăm wốt lǐ: Môn Vật lý.

Wườ (đgt) Vạch. Wườ hla duah hluặt: Vạch lá tìm sâu.

Wưh wưt (tt)Wưiñ wưiñ (tt)Tiều tuy. Asei mlei wưh wưt: Thân hình tiều tuy.Wriñ wưiñ (tt)Châm rãi. Mă bruă wưiñ wưiñ: Làm việc châm rãi.

Wưng (dt) Thời, quãng. Wưng ênuk đưm: Quãng đời xưa.

Wưng đaŏ (đgt) Tiên đoán. Wưng đaŏ klei dlưh mồng phung kar kak plah

sua: Tiên đoán sự thất bại của đế quốc xâm lược.

Wưng ênuk (dt) Thế hệ. Rông mjuặt wưng ênuk hđeh: Bồi dưỡng thế hệ

tré.

Wưng krông (dt) Châu thổ. Kdrăn lŏ wưng krông sông Hồng: Đồng bằng

châu thổ sông Hồng.

Wưô (dt) Cái còi. Wưô mĩê: Còi hú.

Wưt wưt (tt) Chậm rì. Êbat wưt wưt: Đi chậm rì.

Wưu Vừa. Wưu snei wưu sdih: Vừa thế này vừa thế kia.

Y

Y Từ tố đặt trước tên người, chỉ tên người nam giới (người

Êđê). Kâo anăn Y- Khing: Tôi tên Y- Khing.

Ya (đt) 1. Gì, sao (từ để hỏi).

2. Đâu. Ya mnuih bai snăk kơh: Người đâu mà ác thể.

Ya djŏ Việc gì. Klei anei ya djŏ kơ ñu: Việc này việc gì đến nó.

Ya kbah (tt) Thiếu gì. Ya kbah bruă lŏ ngă: Thiếu gì việc phải làm.

Ya lač Nói gì.

Ya lei (pht)

1. Những. Êlan nao ya lei kngư hŏng kngư: đường đi

những dốc là dốc.

2. Chẳng lẽ.

Ya ngặ (đt) Vì sao, tại sao (từ dùng để hỏi nguyên nhân).

Ya nỡng (mnỡng) (đt) Cái gì. Ya nỡng čiăng ngă: Muốn làm gì.

Ya snăk s'ưn (tht) Gớm. Ya snăk s'ưn! Ti wẽ nao sui sĭn: Gớm! Đi đâu mà

lâu thế.

Ya ut (dt) Khổ qua.

Yač (tt) 1. Nhanh. Bruă mă yač snăk: Công việc rất nhanh.

2. Rộng (đo diện tích).

Yač đǐ (đgt) Tiến triển. Bruă mặ yač đi ro rŭk ro rặk: Công việc tiến

triển khá thuận lợi.

Yah I. (đgt) 1.Banh. Ala yah kkuê lun mnŏng: Con rắn banh cổ

nuốt mồi.

2. Dang. Čĭm yah siap phiơr: Chim dang cánh bay.

II. (dt) Bet (góc). Kkiêng yah: Góc bet (180°).

III. (tht) Chà. Yah! Siam êdi: Chà! đẹp quá.

Yah yal (tt) Nhếch nhác, lôi thôi. Čừt h'ô yah yal: Ăn mặc nhếch nhác.

Yah ying (tt) Tả tơi.

Yaih (đgt) Cời. Yaih pui: Cời than đang cháy ra.

Yak (đgt) 1. Vung. Yak kngan bhĭr ktang: Vung tay ném mạnh.

2. Xoạc. Yak jỡng čhuang knhuang dlông: Xoạc cẳng

bước những bước dài.

Yak čuăn (đgt) Thách giá (cưới).

Yan (tt) 1. Mùa, tiết. Yan hlap: Mùa lũ; Yan adiê mđao thu: Tiết

trời ấm áp.

2. Thời vụ. Yan rah pla: Thời vụ gieo trồng.

Yan adiê (dt) Thời tiết, khí hậu.

Yan bhang (dt) Mùa khô, mùa hạ.

Yan boh mnga (dt) Mùa thu hoạch.

Yan hjan (dt) Mùa mưa, mùa thu. Buh pla yan hjan: Vụ thu.

Yan mđiă (dt) Mùa nắng. Yan mnga (dt) Mùa xuân.

Yan puih (dt) Mùa đông. Yan hịan êgao, yan puih truh: Thu qua, đông

tới.

Yan wiă (dt) Mùa gặt.

Yan puôt wiă (dt) Mùa gặt hái.

Yang (dt) 1. Thần. Klei juặt mpữ kơ yang: Tục thờ thần.

2. Tiên. Siam msĕ si yang: Đẹp như tiên.

3. Giàng. Ngă yang: Cúng giàng.

Yang adiê (tt) Thần linh. Êpul gŏng yang adiê: Lực lượng thần linh.

Yang bâo (dt) (Thần kêu) Tên bộ chiêng quý.

Yang bưng (dt) Thần tổ tiên, số phận.

Yang bởng, yang từ (tt) Gổ. Blừ yang bởng: Nói gổ.

Yang buôn (dt) 1. Xã hôi. Yang buôn mtao mtŭng: Xã hôi phong kiến.

2. Nhân dân. Knŭk kna yang buôn: Chính quyền nhân

dân.

Yang buôn mil čhil (tt) Xã hôi chủ nghĩa. Mkŏ mjing gưl mnuih mrâo mâo klei

mĭn yang buôn mil čhil: Xây dựng con người mới XHCN.

Yang čt (dt) Thần núi.

Yang êa (dt) Thần nước, hà bá. Lăn mâo mtao tluă, êa krông mâo yang

êa: Đất có thổ công, sông có hà bá.

Yang grăm (dt) Thiên lôi. Msĕ si yang grăm ti anôk ktrâo ti anôk đah:

Như thiên lôi chỉ đâu đánh đó.

Yang hruê (dt) Mặt trời, ban ngày. Mặ bru yang hruê: Làm việc ban

ngày.

Yang hruê blĕ (đgt) Mặt trời mọc.

Yang hruê dỡng (dt) Buổi trưa (mặt trời đứng bóng). Huặ yang hruê dỡng: Bữa

ăn trưa.

Yang hruê lě (đgt) Mặt trời lặn.

Yang hruê wih Mặt trời xế bóng.

Yang jhat (dt) Ma quỷ.

Yang lăn (dt) Thổ công. Lăn mâo yang lăn, krông mâo yang êa: Đất có

thổ công, sông có hà bá.

Yang liê (dt) Thần ma quỷ.

Yang mlan (dt) Mặt trăng.

Yang m'hưp (tht) Trời ơi.

Yang mya (dt) Thuồng luồng.

Yao (đgt) Đánh bắt cá bằng tay.

Yao kan (đgt) Xúc cá.

Yao kriu (đgt) Giuốc cá bằng thuốc độc.

Yao siêk (đgt) Chao. Yao siêk hdang: Chao tôm tép.

Yao mbổ (đgt) Đánh cá (bắt cá bằng cách giẫm sục bùn, buộc cá phải nổi

lên bắt).

Yap (đgt) 1. Đếm, tính. Yap prăk: Đếm tiền.

2. Kiểm. Yap ênoh lĭng kahan: Kiểm quân số.

3. Trong. Yap boh jăk hĭn kơ hnŏng mâo: Trong chất hơn

lượng.

Yap ênoh (đgt) Điểm số. Dặp pruế leh anăn yap ênoh: Xếp hàng và điểm

số.

Yap mklăk (đgt) Đếm ngược.

Yap mỡng hruê anei Kể từ hôm nay.

Yap sa dỡng (đgt) Đếm xuôi.

Yă I. (dt) Bà. Brei kơ yă sa nah êhăng: Cho bà miếng trầu.

II. (đgt) Dạo. Yă sa êwa hgơr: Dạo một hồi trống.

Yăl (đgt) Kể.

Yăl dliê (đgt) 1. Kể chuyện, nói chuyện. Bi yăl dliê amâo mâo mphŭn:

Chuyện gẫu với nhau; Di ñu êbat êjai yăl dliê êjai: Họ vừa đi vừa nói chuyện; Yăl dliê klei đưm: Kể chuyện cổ tích.

2. Thổ lộ. Yăl dliệ ai tiê pô: Thổ lộ tâm tình.

Yăl dliê ti anăp (đgt) Tường thuật. Hmữ rađiô dôk yăl dliê ti anăp klei bi lông

čưng boh: Nghe đài tường thuật trận thi đấu bóng đá.

Yăm Chuyển màu.

Yăng (dt) Tên một loại chum.

Yăng đar (trgt) Mọi khi, mọi ngày, bình thường. Yăng đar ñu ăt khăng

kgǔ ưm: Bình thường anh ta vẫn dậy sớm.

Yâo (tt) 1. Đẹp, vui.

2. Nhã. Blŭ yăl yâo: Ăn nói nhã.

Yâo kbặt (tt) 1. Nhã nhặn, duyên dáng. Yâo kbặt hŏng tuê êgar: Ăn nói

nhã nhặn; Mniê yâo kbăt: Cô gái duyên dáng.

2. Kỳ diệu.

Yâo jăk (tt) Hạnh phúc.

Yâo m'ak (tt) 1. Đầm ấm. Gặp dịuê yâo m'ak: Gia đình đầm ấm.

2. Kỳ diệu. Ai hdĭp yâo m'ak mŏng anak mnuih: Sức sống

kỳ diệu của con người.

Ying yông (tt) Vẹo vọ. Yuôl rup ying yông: Treo ảnh vẹo vọ.

Yĭng (tt) Nát.

Yĭr yŭr (tt) Vêu vao. Adŭng ală yĭr yŭr msĕ si mnuih mrâo kgŭ kơ

duam: Mặt mũi vêu vao như người ốm dậy.

Yŏng (đgt) 1. Bắc, nhấc, nâng, bê, bưng. Yŏng čhiên asei: Bưng bát

cơm.

2. Cất. Yŏng giê ênông dưm kơ amra: Cất gánh lên vai.

3. Chổng. Lẽ buh yŏng jŏng kngan mgrơ: Ngã chổng vó

lên.

4. Khiến. Hañ đei êmăn, amâo dưi yŏng jỡng kngan: Mệt

quá, không khiến nổi chân tay.

Yŏng đĭ (đgt) Nhấc lên. Yŏng đĭ jỡng kơ dlông: Nhấc chân lên.

Yŏng đrử (đgt) Cất vó, kéo vó.

Yŏng jŏng (đgt) Gio chân.

Yŏng jỡng kngan (đgt) Điệu bộ. Yăl dliê êjai, yŏng jỡng kngan êjai: Vừa kể

chuyện, vừa làm điệu bộ.

Y**ŏng kang** (đgt) Vểnh môi.

Yŏng kđul (đgt) Kiễng gót.

Yŏng kčok (đgt) Nâng cốc. Yŏng kčok drông klei dưi bruă knuă: Nâng cốc

chúc mừng chiến thắng.

Yŏng yưl (tt) 1. Ưu tiên. Mâo klei dưi yŏng yưl: Được quyền ưu tiên.

2. Vun xới. Răng kriê yŏng yưl kơ ênuk hđeh êlăk: Chăm

nom vun xới cho thế hệ trẻ.

1. Tiếng thưa gửi trân trọng của người lái buôn Lào hay Yô (đgt) Khmer. 2. Rủ xuống, lả. Êdŭk kyâo yô trŭn dkông lŏ: Ngon cây lả xuống ruộng. Yôk yôk (tt) Vi vu. Asăp wao hla yôk yôk: Tiếng sáo diều vi vu. Yông (dt) Xà nhà. Yơ yăng (tt) Tít tắp, dằng dặc. Êlan taih yơ yăng: con đường dằng dặc. Tuồn tuột. Êdeh tloh kpre sră yơ yỡng trŭn čử: Xe đứt Yơ yỡng (tt) phanh lao tuồn tuôt xuống dốc. Vều. Êbuh yơ yuăr kbuê: Ngã vều môi. Yo yuăr (tt) Nghim. Mran kram yơ yữ: Thuyền chìm nghim. Yơ yữ (pht) 1. Vây, chứ, chó (nhấn manh khẳng định). Yoh (trt) 2. Đó. Klei truh snăn yơh: Tình hình là như vậy đó. 3. Chưa. H'aĭ leh yơh, adiê hjan hĕ leh: Tai hại chưa, trời mưa rồi. Đây. Sĭt mâo klei yơh anei: Chắc là có chuyên gì đây. Yoh anei (trt) Sư sãi. Lu đei yơng: Nhiều sư sãi; Sang yơng: Chùa. Yong (dt) Yor (dgt) 1. Gio lên. Yor pui ko dlông bi mngač: Gio đèn lên cho sáng; Yor kngan drông anak: Gio tay ra đón con. 2. Tầm. Dlông êgao yơr kngan, pưi amâo tơl: Cao quá tầm tay, với không tới. Giơ tay, đầu hàng. Phung roh từ yơr kngan: Kể địch phải Yor kngan (dgt) đầu hàng. I. (trt) Chứ. Ih ặt adôk hdơr yở: Anh vẫn còn nhớ chứ. Υŏ II. (tht). 1. Co. Siam êdi yö: Đẹp lắm co. 2. Mà. Lač leh yở: Đã bảo mà. Yởng I. (dgt) 1. Run, rung, quay, xoay. 2. Reo. Ana hngô yổng: Thông reo. II. (tt) Bún rún. Yỡng ktữ asei mlei kyua êpa: Bún rún cả

người vì đói.

Yŏng kboh (đgt) Rung cảm. Yồng kboh ti anăp klei siam: Rung cẩm trước vẻ đẹp. Rung chuyển. Bom mtuh yŏng mgei wăt sang: Bom nổ Yong mgei (dgt) làm rung chuyển cả ngôi nhà. Yŏng rơ ri Run cầm câp. Du kích. Yu kič (dt) Yua (đgt) 1. Dùng. Yua sui leh: Dùng đã lâu. 2. Sử dụng. Yua mnong dhong ciăng ngă sang: Sử dụng vât liêu để làm nhà. 3. Áp dung. Klei thâo hrui kbĭn mỡng êlâo leh anăn mnong yua bruă mceh mjing mnong mnuă: Ap dung khoa học kỹ thuật vào sản xuất. Dùng riêng, tư hữu. Ngăn drặp yua hjăn: Tài sản tư hữu. Yua hjăn (tt) Thực hành. Yua ngă mkiết mkuôm: Thực hành tiết kiệm. Yua ngă (đgt) Người Kinh (người Việt). Klei Yuăn: Tiếng Việt. Yuăn (dt) Yuế (đgt) Nhao. Klei duê yuế kơ klei hdĭp: Bài thơ nhao đời. Yui (dt) Bo hà. 1. Quá thì, đứng tuổi. Sa čô mnuih leh yuh: Môt người đã Yuh (tt) đứng tuổi. 2. Rung. Yuh mnga (dt) Bản chất. Bi kah knăl hẽ klei truh hŏng yuh mnga grăp mnong: Phải phân biệt hiện tương và bản chất sư vật.

Yuh yah (đgt) Lay mạnh người khác (tổ thái độ bực tức).

Yun (dt) Vía. Mkra yun: Trừ vía.

Yun anei (dt) Trần gian. Ênuk hdĭp yun anei: Kiếp trần gian; Adôk ktrŏ nư yun anei: Còn nặng nợ trần gian.

Yuôl (đgt) Treo. Yuôl mdhă: Treo bảng.

Yuôm (tt)
Yuôm bhăn (tt)
Dắt, quý, báu, cần thiết, có ích. Dŏ yuôm: Của báu.
1. Vô giá. Klei hriặm yuôm bhặn: Bài học vô giá.

2. Trong đại. Klei truh yuôm bhăn: Sư kiên trong đại.

3. Cần thiết. Bruă yuôm bhăn: Việc cần thiết.

4. Quan trọng. Mnễc ngã yuôm bhăn: Biện pháp quan trọng.

5. Thiêng liêng.

Yuôm yĭn (tt) Đắt đổ. Mnỡng mnuă yuôm yĭn: Hàng hoá đắt đổ.

Yuôr (dt) Cây canh kina rừng.

Yuôt (đgt) Bám. Yuôt ti dhan kyâo hrut asei đi kơ dlông: Bám cành

cây đu người lên.

Yut yat (tt) Dung đưa.

Yǔ (dt) (Hướng) Tây. Angĭng mỡng yǔ: Gió Tây.

Yữ ngở (dt) Phương hướng. Amâo lờ thâo yữ ngờ: Lạc mất phương

hướng.

Yŭk (dt) Đũng. Yŭk čhum: Đũng quần.

Yŭm (tt) Mắn (nhiều), đông. Yŭm anak: Mắn con. Yŭm msĕ si

hdăm: Đông như kiến.

Yŭn (đgt) Rung.

Y**ǔng jing** (đgt) Đứng s**ữ**ng.

Yŭr (dt) Dái. Yŭr knga: Dái tai.

Yŭr tluôn (dt) Mông, đít.

Yưh yưp (tt) 1. Chậm chạp. Êbat yưh yưp: Đi chậm chạp.

2. Lụn bại. Ai tiê yưn yưp: Tinh thần lụn bại.

Yưl (đgt)
1. Kênh (kê lên). Yưl băng bhă: Kênh cánh cửa.

2. Nâng.

Yul đĭ (đgt) Nâng lên.

Yưp yưp (tt) Rón rén. Yưp yưp čhuang mặt: Rón rén bước vào.

Yữ I. (dt) Loại lờ bằng ống lồ ô chỉ 1 đầu đan toe miệng

phễu, có hom, đặt ở chỗ nước chảy để đón bắt cá.

II. (tt). 1. Về. Adiê leh yử tlam: Trời đã về chiều; Yử

mduôn: Về già.

2. Héo. Amĭ khua ama yữ: Cha già mẹ già (héo).

3. Lim. Pĭt yữ hĕ: Ngủ lim đi.

Yŭ bŭ (đgt)	Nấn ná. Adôk yử bử ka čiăng nao: Còn nấn ná chưa muốn
	đi.
Yŭ yăm (đgt)	Hôn mê. Mnuih ruă dôk hlăm klei yữ yăm: Người bệnh ở
	trạng thái hôn mê.
Yŭ yŏng (đgt)	Buông. Yữ yŏng adiê kơ mmăt: Màn đêm buông xuống.
Yŭ yŭ (tt)	Chầm chậm. Êbat yữ yữ: Đi chầm chậm.